

ЛУТФИЙ

ДЕВОН

Гафур Гулом номидаги нашриёт-матбаа ижойй уйи
Тошкент 2012

УДК 821.512.133
84(5У)1
Л 93
КБК 84(5У)1

Нашрга тайёрловчи
Содир Эркинов

Лутфий
Девон/Лутфий; нашрга тайёрловчилар: Содир Эркинов. —
Тошкент: Гафур Гулом номидаги нашриёт-матбаа ижодий уйи,
2012. 412-б.

ISBN 978-9943-03-470-9

УДК 821.512.133
КБК 84(5У)1

ISBN 978-9943-03-470-9

© Содир Эркинов (тузувчи)
© Гафур Гулом номидаги нашриёт-
матбаа ижодий уйи, 2012

Мавлоно Лutfий ўз замонининг “Малик-ул каломи” эрди. Форсий ва туркийда назири йўқ эрди, аммо туркийда шухрати кўпрак эрди ва туркча девони машҳурдур.

Алишер Навоий

ЛУТФИЙ ҲАҚИДА СЎЗ

Алишер Навоий томонидан “Малик ул-калом” (“Суз подшоши”) рутбаси билан юксак таърифланган Мавлоно Лутфий ўзининг мафтункор шеърлари билан замонлар давомида мухлислар қалбида яшаб келмоқда.

Лутфуллоҳ Лутфий ҳақидаги илмий адабиётларда шоирнинг Ҳиротнинг Деҳиканор мавзеида 1366 йилда тугилиб, 1465 йилда шу манзилда вафот этгани қайд қилинади. Бир манбада унинг Тошкент музофоти билан ҳам алоқадорлигига ишора бор.

Алишер Навоий Лутфийни ўз устози деб билган ва унга бутун умри давомида ҳурмат сақлаган. Лутфийнинг шахсияти, таълим йиллари, ижод жараёни ҳақидаги маълумотлар гарчи анча муъжаз бўлсада, Навоий асарларида учрайди. Жумладан, Навоий ўз устозининг таҳсил йиллари ҳақида сўз очиб, унинг дастлаб “зоҳирий улумни” (дунёвий билимларни) ўрганганидан кейин ўз даврининг номдор сўфийларидан Шаҳобуддин Хиёбоний хизматига етгани ва одоби тариқат сулуқини андин касб қилганлигини, яъни ундан сўфийлик илмини ўрганганлигини қайд этади. Лутфий ана шу мустаҳкам маънавий замин асосида ижод майдонига қадам қўйиб, шоирлик тариқида “маъруф ва машҳур” (Алишер Навоий) бўлди.

Шоирнинг лирик шеърлар девонининг овозаси узоқ улкаларгача етган эди. Лутфий “Гул ва Наврўз” достонининг ҳам муаллифидир. Достоннинг муаллифи хусусида айрим мунозаралар бўлиб ўтгани маълум. Бироқ достоннинг яратилиш даври анча кенг тарқалган қўлёзмалари устида жиддий олиб борилган филологик тадқиқотлар

Лутфий каламини тасдиқ этади¹. Муҳими шундаки, халқимизнинг шундай бир нодир мероси бор.

Лутфийнинг Темурийлар даври тарихи ҳақида яратилган Шарафиддин Али Яздийнинг “Зафарнома” асари асосида яратилган шеърӣ достони ҳам бўлган. Афсуски, бу асар қўлёзмаси бизгача етиб келмаган.

Лутфий таваллуд топган XIV асрнинг иккинчи ярми Марказий Осиё ва Хуросон халқлари ҳаётида муҳим ўзгаришлар даври бўлди. Бу йилларда Амир Тему́р томонидан туркий халқларни бирлаштирган марказий ҳокимиятнинг барпо этилиши билан мамлакатнинг сиёсий-ижтимоий ва маданий ҳаётида ижобий силжишлар рўй берди. Самарқанд ва Хуросонда шаҳарлар тараққий қилди. Ўзбек тилида адабиёт равнақ топди. Қардош қушни адабиётлар билан алоқалар кучайди. Араб ва форс тилидан тарих ва адабиётга оид асарларни таржима қилиш ҳам йулга қўйилган эди. Узоқ асрлар давомида кўпгина ижобий анъаналарга эга бўлиб келган ўзбек адабиёти бу даврда Лутфий, Атоий, Саккокий, Ҳайдар Хоразмий, Яқиний, Ҳофиз Хоразмийлар ижодиёти мисолида янги босқичга кутарила бошлади. Алишер Навоий эса туркий тилдаги адабиётнинг пешвоси эди.

Алишер Навоий Лутфийнинг инсонпарварлиги, юксак даражадаги донишмандлигини алоҳида ҳурмат қилган. Айни пайтда, ўз устозининг шеърларидаги табиийлик, шу табиийлик замиридаги зукколик, шунингдек, тасаввуфий газаллардаги теран талқинларни юқори баҳолаган.

¹ Э.Н.Фазылов Будапештская рукопись “Гуль и Навруз” Лютфи. Под редакцией А.Н. Кононова. Ташкент, 2006, с.13.

Навоийнинг Лутфийга булган ҳурмати унинг утмишдош ва замондош форс-тожик шоирларига катта раغبати, уларнинг зукко қасидаларига пухта жавоблар ёзиб танилганлигида ҳам эди.

Лутфийнинг ёш Навоийнинг “Оразин ёпқоч” сўзлари билан бошланган газалига юксак баҳосини китоб мухлислари яхши эслайдилар. Бу ўринда Лутфийнинг донишманд нигоҳи намоён булган эди. Шу тарзда Лутфий Навоийгача булган ўзбек адабиётининг “Малик ул-калом” сиймоси даражасида шарафли бир мавқега эга булган эди.

Шоир шеърларидаги кайдларга қараганда, Лутфий ижодкорлик иқтидори билан Улугбек ва Бойсунгур Мирзо каби маърифатли теурий ҳукмдорларнинг эътиборига сазовор булган эди.

Адабиёт тарихида Лутфий тахаллуси билан ижод қилган шоирлар (Лутфийи Табризий, Лутфийи Машхадий каби) купгинадир. Улар ўртасида туркий ва форс-тожик тилларидаги шеърлари билан шуҳрат тутган ҳамда Алишер Навоий ва Абдураҳмон Жомийга замондош бўлиб, бу улуг истеъдодлар томонидан эъзозланган Мавлоно Лутфий алоҳида сиймодир.

Лутфий девони каттагина ҳажми ташкил қилиб, унда шоирнинг умри давомида яратган қасида, газал, рубоий, туюқ, фард, қитъа каби лирик асарлари жамланган. Девон анъанага кўра ҳамд, наът, Шоҳрух Мирзо номига ёзилган қасида билан бошланади. Девоннинг шоир дастхатидан иборат асл нусхаси бизгача етиб келган эмас. Бироқ девоннинг турли даврларда турли котиблар томонидан кучирилган нусхаларини дунё кутубхоналарининг купида учратиш мумкин. Шоир шеърлари мухтасар холларда ҳам кучирилиб баёзларга киритилган.

Лутфий мероси ва айниқса унинг девонини ўрганиш ҳамда уни мухлисларга тортиқ қилишда Абдурауф Фитрат, Олим

Шарафуддинов, Ходи Зариф, Эргаш Фозилов, Эргаш Рустамов, Содир Эркинов, Холид Расулов, Эркин Ахмадхужаевлар муносиб ҳисса қўшдилар.

Лутфий ҳақида Заки Валиди, Купрулузода ва хусусан, бизга замондош бўлиб яшаган турк ва уйғур олимлари бир катор муҳим тадқиқотларни яратдилар. Шоир лирик асарларининг нашрларини амалга оширдилар.

Лутфий газалиётида шундай бир байт бор.

Ишқ Лутфийнинг сўзини
дурра макнун айлади.

Бу “ишқ Лутфийнинг сўзларини (шеърларини) садаф ичидаги дурга айлангирди” демак эди. Бу уринда гарчи шоирнинг фахрияси ҳам урин олган бўлса-да, у шеърят билан ўз эътиқодини баланд кўтарди. Ошиқона, диний-тасаввуфна ва бошқа мавзулардаги газаллари билан ўз ўқувчиларининг қалбларига кириб борди. Мажознинг ҳақиқат шеърлари билан яқинлашиб боришини куйлади.

Сочинг салосили Лутфий чекти ҳақ сори,
Мажоз уланди ҳақиқатқа, мутгаҳо бўлди.

Лутфий газалларининг мавзулари ранг-баранг. Бироқ улардаги мақсад комилликка етишув йўлида саъю-ҳаракатда бўлган инсонни улуглаш. Газаллар марказида турган лирик қаҳрамон аввало коинот сирларидан воқиф бўлган билимдон, дину диёнатни муқаддас билган эътиқод эгаси, маънавий покликнинг химоячиси, табиатнинг мафтунни, муҳаббат туйғуларининг фидойисидир.

Лутфий девонининг Аллоҳ сифатларини қаламга олган қайд
(мурожаат газал) қуйидагича бошланади.

Эй икки жаҳон бирлигинг исботина гуё,
Зарроти жаҳон мазҳарида кун киби пайдо.
Ҳам аввалу охирсану, ҳам зоҳиру ботин,
Ҳам мабдаий ашёсану, ҳам ҳаййи тавоно.

Бемисл қудрат эгаси бўлган Аллоҳ инсонни “олами кубро”
(катта олам) деб атади. Уни ўз нуридан, маърифатидан баҳраманд
этди.

Яна эса шоир шеърида айтилганидек:

Улки ҳусн этти баҳона элни шайдо қилгали,
Кузгудек қилди сени, ўзини пайдо қилгали.

Шу боис инсон зотининг қалби, дейди шоир, бутун борлиги
билан сенга вобастадир.

Ҳақ бурун андинки, хилъат нақшин изҳор айлади,
Жон била кўнглумни ишқингга гирифтор айлади.

Ҳаётий фалсафа ифодаси бўлган қуйидаги мисралар гоят
ибратлидир.

Шамъи меҳру гулни нисбат қилса бўлмас сизгаким,
Умри гул бир ҳафта, куннинг ҳал заволи бор дурур.

Қуйида шоир одампарварлик гоясини яна юқори кутаради.

Хусн даврони ганиматтур, йигитлик бот кечар,
Яхшилиқтин банда қилгил эмди хосу омни.

Лутфий ўз навбатида шеърларида жаҳолат, кудурат ва ҳар қандай бадбинликни қаттиқ қоралайди.

Гафлат аҳлидин мусаллам йўқтурур даъвийи меҳр
Бармогил уйкуга, эй кўз сен хаёлидин уёл!

Ҳикматли сўз дарәжасидаги қуйидаги байтга диққат қилайлик:
Кишиким, йўқтурур меҳру вафоси,
Агар хуршедтур андин не ҳосил.

Шоир бир ўринда маъшуқага қарата: “Дафтаримга сенинг гўзаллигинг васфини ёзганимдан буён варақлар гул рангига кирган ва улардан гул хиди келади”, — деб фавқулудда бир лутф қилади.

То юзунгнинг васфин Лутфий битти дафтари
Булди рангину насими гул келур аврақдин.

Ҳофиз Шерозий газалларидан бирида “Агар он турки шерозий” дея Шероз гўзалини фаҳр билан куйлаган эди. Лутфийнинг турк париваши ҳам мафтункор эди.

Эй турки париваш, не ажаб жон этилибсен,
Давлат чаманида гули хандон этилибсен.

* * *

Қани ул шаклу шамойил фалакнинг оинда?
Доги бу ҳусну малоҳат гунаш чиройинда?

Ана шу чирой васфидан кейин шоир кунгил туйгуларининг очик изхорига утади.

Сенсан севарим, хоҳ инон, хоҳ инонма,
Қондур жигарим, хоҳ инон, хоҳ инонма.

Лутфий руҳий ҳолатларнинг бутун нафосатини шоирона илғаб, уларни кунгилга яқин сўз санъати воситасида китобхон шуурида жонлантириш маҳоратига эга бўлган санъаткордир. Шоирнинг шеърлари дастлабки қарашда мазмун жиҳатидан ҳам, мундарижа жиҳатидан ҳам муъжазгина кўринади. Аслида эса улардаги ҳар бир ибора, талқин баъзан бир газалга сиққудек мазмунга эга бўлади. Халқ мақолларидан ўринли ва унумли фойдаланиш шоир шеърлари учун айниқса хосдир:

Аёқингга тушар ҳар лаҳза гесу.
Масалдурким, чарог туби қоронгу, —

мисралари билан бошланган шоир газали деярли халқ мақоллари заминида юзага келгандир. Шунинг учун ҳам бу асарлар умри боқий, ҳар бир давр китобхони учун мафтункордир.

Лутфий девони шоирнинг ҳаётлик йилларидаёқ тартиб берилган. Бу воқеа шоирнинг 85 ёшида рўй берганлигига девоннинг “Сочингни Лутфий қилди васфу” сўзлари билан бошланувчи газалидаги “Мутаввал умрини охир қилиб, сўз мухтасар қилди” мисрасидаги “мутаввал” сўзи ишора қилиб туради. “Мутаввал” сўзи абжад ҳисоби билан 85 рақамига тўғри келади. Лутфий бу

муддатдан кейин яна 10 йил умр кўрган. Бу йилларда шоирнинг девони кенг тарқалиб улгурган эди. Шу боис унинг илк девонидан кейин юзага келган талай лирик шеърларини мухлис котиблар бир бутун ҳолда шакллантириб, мукаммал ҳолга келтирганлар.

Лутфий девонининг тарқалиш ҳудудлари ниҳоятда кенг. Уларни Москва, Петроград, Париж, Лондон, Анқара китоб хазиналарида ҳам кўриш мумкин. Ўзбекистонда ЎзР ФА Шарқшунослик институти, Алишер Навоий номидаги Адабиёт музейи қўлёзмалар фондларида учратиш мумкин. Шоир девони қўлёзмаларининг Самарқанд, Бухоро, Фаргона, Андижонда кўчирилган нусхалари мавжуд. Адабиёт ихлосмандларининг қўлларида сақланаётган нусхаларини Қўқон қосибларидан ҳам, хатто Туркиянинг Бурса шаҳри музейларидан ҳам топасиз.

Лутфий лирикасининг илк тадқиқотчи ва ташвиқотчиси Алишер Навоий эди. Навоийнинг Лутфий ҳақидаги юксак садоси вақтлар давомида шарққа ҳам, ғарбга ҳам кириб борди. Лутфий ҳақидаги кенг миқёсли илмий қарашларга замин яратиб берди. Бизнинг мамлакатимизда шоир шеърлари жуда эрта дарсликлар, антологияларга кириб борди. Абдурауф Фитратнинг илмий ишларидан ўрин олди. Алишер Навоий таваллудининг 500 йиллиги адабиётимиз тарихи масалаларига бўлган эътиборни янада кучайтирди. Шу йилларда Буюк Каримов Лутфий девонини нашрга тайёрлади (чоп этилмай қолган). Ходи Зариф “Навоий замондошлари” тўпламини нашр эттирди. С.Эркиновнинг “Лутфий” монографияси, шоир шеърларидан “сайланма”лар мухлисларга ҳавола этилди. Ўз навбатида лутфийшуносларнинг сафлари ҳам кенгайиб борди. Бу сирада филология фанлари номзоди Э.Аҳмадхужаев Лутфий девонининг қўлёзма манбалари, девон

қўлёмаларининг тарқалиш ҳудудлари, мукаммаллик даражаси, шоир даврига яқинлиги каби масалаларни қамраб олган мақолаларини чоп эттирди. Унга бу ишда девоннинг Париж миллий кутубхонаси Туркшунослик бўлимида сақланаётган Лутфийнинг мукаммаллик даражасидаги девони йўлланма вазифасини адо этди. Бу қўлёмаларни қиёсий ўрганиш ишларига тўртки бўлди. Ниҳоят у Париж девонидан аниқланган ва илмий аҳамиятга молик қўлёмалардан газал ва тўртликларини “Лутфий шеъриятидан” тўплами (1985)да нашр этди. Шу асарлар камина томонидан тайёрланган (улар 52 газал, 50 тўртлик ва фардларни ташкил қилади) тўпламга ҳам киритилган. Ҳозирги нашрда эса, улар девоннинг асл ҳолида ўрни-ўрнига қўйиб чиқилмоқда.

Лутфий газалиётининг қўлингиздаги тўлдирилган нашридан шоирнинг форсий тилда сақланиб қолган асарлари намуналари билан ҳам танишасиз.

Лутфий ўз газалларидан бирида ўз мухлисларига қарата: “Агар сиз менинг шеърларим дурларига меҳр билан қулоқ тутсангиз, менга бўлган таҳсин ва илтифотингиз шу булар эди”, деб юрак сўзларини изҳор қилади.

Лутфийнинг назми дурига солсангиз шоҳим қулоқ,
Гояти таҳсину анвоиъ иноятдур манга.

Шоир шеърияти авлодлар ардогидадир.

Содир ЭРКИНОВ,
филология фанлари доктори, профессор.
2009 йил, август.

ҲАМД

Эй икки жаҳон бирлигинг исботига гӯё,
Зарроти жаҳон мазҳарида кун киби пайдо.

Ҳам аввалу охирсену ҳам зоҳиру ботин,
Ҳам мубдиъи ашёсену, ҳам ҳайи тавоно.

Бош бирла муаллақ турур амрингни эшитиб,
Кукнинг табоқотиким эрур хирқаси хазро.

Баҳру бар эрур гарқи неъматинг онинг учун,
Дарёга тегар мавж туну хорга хоро.

Анвоъи мазохирким эрур ҳуснингга миръот,
Исмедуру йуқ сенсиз анга ҳеч мусаммо.

Ҳусн элининг огзидан тушмайдур отингким,
Ҳар зарра эрур ваҳдатингиз изҳорига гӯё.

Аҳмад дам ла уҳси урар чун сифатингда,
Не ҳадди била Лутфий сано айласун иншо.

НАЪТ

Осий умматин паноҳи ё Шафиъ ул музнибин,
Жаҳл чоҳидин чиқорга сенинг ҳабл ул матин.

Йулга киргонларга хулқингдур яқин сармояси,
Йул янгиланларга шаръинг шоҳроҳидур мубин.

Кун чиқиб юлдуз қамуг мансуҳ бўлгайдек равон,
Чиқди эрса иллатинг мансух бўлди ўзгадин.

Сен малаксен ё пари ҳайрон бу ерда ақли кул,
Заррага бўлмас бели хуршид гуноҳиндин яқин.

Одам ўглисен ва лек ҳақ гарчи одам тийнатин,
Қилди раҳмат суйи қотиб қудрат эли бирла.

Нури баҳрингдин ортуқ зотинг эрур дурриятин,
Мен нетиб айтай онингдек гавҳар алин моватин.

Бўлса ҳам орзу эруру зотингда бу жисму башар,
Бўлди не бўлди неча кун дур садаф ичра нигин.

Ул одамга даъвият қилди нурингни огони,
Ушбу сирни билмаганлар бўлди мардуми лаъин.

Чун бу сирга ошуно бўлди қамуқ кирдабилар,
Асжуду амринг эшитиб ерга қўйдилар Ҳусайн.

Кунту-канза нахзанининг хозини зотинг эрур,
Ори-ори ул амонатда керак сендек амин.

Ли маъа Аллоҳу ҳужрасига сендин ўзга пайгами,
Мужрим эрмас сарсари анда сенга руҳул амин.

Анбиёйи мурсалийн халқа тутиб ўлтирсалар,
Барча бир ангуштагиндур, сен алар ичра нигин.

Эй Муҳаммад, отинг Маҳмуд, зотинга мақом,
Қулларинга камтарин баздинг эрур хулди барин.

Бели боғлуг бандадур ширин сўзига найшакар,
Ҳалқа дар гўшидурур ал-фазтинга дурри ятин.

Эй жавод илкинг кафидин кони дарёга етар,
Баравж туфроғ солсанг тортар ул аъло қўзин.

Дустларинг олдинда ердек бўлди хибз қалъаси,
Душманинг дафъига урмакчи эрур ҳусни ҳусайн.

Икки дунёни сенинг ҳаққингда пайдо қилди Ҳақ,
Хун не бўлғай хизматингда тарик ҳинду, руму, чин.

Барча олам осийи сен қўйсанг боғишлар ҳақ,
Чун тифлинг дурур бу халқ аввалину охирин.

Раҳм қил меҳнат куйида Лутфий осий жонига,
Ё шафиъал муъминийн, ё раҳматайн лил оламин.

ШОҲРУХ МИРЗОГА ҚАСИДА

Туман минг шукрим, қилди мадад таъйиди Субҳони,
Ким оғриқтин шифо топти Фаридун фаржами сони.

Шариат мулкининг шоҳи, валоят чарҳининг қутби,
Саодат жисмининг руҳи, хилофат тахтининг хони.

Сулаймон салтанатлиқ қайсари Кисро адолатким,
Қазо янглиг эрур гардун мутеи амру фармони.

Муъинуддин вал ад-дунё шаҳаншоҳ Шоҳруҳ султон,
Шаҳиким давлатидиндур қави дини мусулмони.

Очуннинг ёругу соҳибқирониким эрур зоти,
Ҳаёву ҳилмнинг баҳри, сафоу сидқнинг кони.

Темурбек хонадонининг чароғию ёруг кўзи,
Ким эҳсонин кўриб терлар ҳаёдин абри найсони.

Малак сийрат десам лойиқ далил уш тоату тақви,
Набий хилқат десам ҳақдур эрур ахлоқи бурҳони.

Масокин булгай эрди ганж анинг эҳсонидин аммо,
Бу мушкулким киши тобмас анинг аҳдида вайрони.

Қани Жамшид, Искандар, доғи Маҳмуд бирла Санжар,
Ким олсалар олар андин бу кун расми жаҳонбони.

Мамоик ичра дастандоз қуштин ўзга йўқ асло,
Жаҳонга солгали соя ҳумойи адлу эҳсони.

Зиҳи султони фарруҳким қамар давринда адлиндин,
Санамлар зулфидин бошқа қил учи йўқ наришони.

Қиёматқа текин сайр этса гардун тобмагай ҳаргиз,
Омон мулки учун бир сиз тикин султони ҳаққони.

Зайф учу, қавий динлар учундур шаҳнаи адлинг,
Таниб тавбага бўри қилур қўйлара чўбони.

Қазо довонидин юрмоқ аромлиқа тушурурга,
Фалакни қилди дорулзарб, ойга берди тамгани.

Мурассаъ қилгали олтинчи шамс онинг қилодусин,
Жигархунлиқ била тошни қилур лаъли бадахшони.

Мунигдакким, кераклик эрмиш элга бебадал зотинг,
Илоҳи умрингиз бўлгай борурча чархи даврони.

Шаҳо, бир неча кун сизга такассур бўлгали воқеъ,
Жаҳон барҳам ураёзди, улуснинг қолмади жони.

Бе кимнинг шукр Аллоҳким ниёзи бўлмади зоиъ,
Угон фарёдига етди, чу куктин ошти афғони.

Бу ҳолаттин хабар боргач Муҳаммаджўки мирзога,
Тоғу қатланга келди деб юз урди минг пушаймони.

Алоуддавла Баҳодир заъфингизнинг қувватин англаб,
Анингтин бормиш эрди топмайин бу дардга дармони.

Кетиб эрди Тунгуб Мирзо била Абдуллатиф уздин,
Бу гамдин қаҳрабо узра тукуб ёқути руммони.

Қамуқ беклар тириклай ўлмиш эрдилар онга қўрқуб,
Дамодам чобтуруб юз ёнга элчидек туркмони.

Муниг бизга қирон таъсири кечди, шукр тангрига,
Бу толеънинг абадга текру йўқтур узга нуқсони.

Халойиқ билдилар энди бу султони жаҳон қадрин,
Кишига мушкул иш тушмай билинмас қадри осони.

Жаҳонда меҳрибон бегим била боқи бўлунг ё раб,
Бу тахту тож бўлсун то қиёмат сизга арзони.

Жаҳон амни учун жовидони бўлсун иқболинг,
Бани одамга бўлгунча боқий давлат имкони.

Ҳумоюн соянгиз ўқсулмасин офоқ бошидин,
Боринча кўк лаган узра қуёшнинг шамъи нуруни.

Маломаттин соқин Лутфий дуо бирла сўзинг хатм эт,
Қўшуға мадҳ баҳрина ки йўқтур ҳадду поёни.

ვაჰაჟიარ

* * *

Ой юзунг олида хижил ҳусн эли Руму Чин аро,
Валвала солди кўзларинг кофину аҳли дин аро...

Чун мени ўлтурур букун ул руху ораз орзуси,
Равзада тобқамен ўрун лолау ёсумин аро. .

Янги эканда кўрмади ҳеч ким ой тутулгонин,
Чин не учун тутар қошинг, ёраб, ўшал жабин аро.

Зулфунг ила чу нофадин урди дам оҳуи Хўтан,
Ғамзанг отимчиси ўқи нофани ўйди Чин аро.

Ақл дедики “заррае меҳр йўқ анда огзитек”,
Қилди табассум ўйлаким, тушди гумон яқин аро.

Қилма ҳавола ҳажр ила Лутфийни ўлтурур учун,
Тез қилични элга ол, тутмогил они қин аро.

* * *

Эй пари юзлук бегим, жонлар фидо бўлсун санга,
Дуняда ҳусн оти бор эркан, бақо бўлсун санга.

Ҳадди маҳлуқотдиндур нори ул ҳусну жамол,
Улки йўқтур раҳм эрур, бу ҳам ато бўлсун санга.

Ийманиб ҳосид тилиндин даст бермас чун салом,
Кўз учи бирла йироқтин марҳабо бўлсун санга.

24

Чун вафосизларга бермишлар азалда кўркни,
Бу камоли ҳусн ила қайдин вафо бўлсун санга.

Бир қиё боқсанг закоти ҳусн учун, эй кўркабой,
Лутфийи мискиндин ўлгунча дуо бўлсун санга.

* * *

Қачонки гамзаси кўз қонима, қаро қилса,
Хатосиз ўқни урар жонима, хато қилса.

Жафо кўруб, онинг учун чиқар менинг жоним,
Мени худ ўлтурур ул гамза, гар вафо қилса.

Кўнгулсиз этти кўзи, ваҳ, не бўлди, тенгри учун,
Дудогидин мени бир сув уруб даво қилса?

Юзига сочдин ўгун тегмасун паришонлиг,
Кўнгулни ул туну кун неча мубтало қилса.

Шакардек огзи манга қубла омад хуфя,
Недур сўзи они, ширин керак адо қилса.

Қачон хиром этса гулгун қабо кийиб ул сарв,
Тилар бу гунча кўнгул куртани қабо қилса.

Қаю иноятига Лутфий узр қўлсунким,
Сўкунжи уҳдасидин чиқмағай дуо қилса.

* * *

Ул ойки фитна бұлди кўнгул қошу кўзига,
Жон бердиму ёвутмади меҳримни ўзига.

Парвона иши мендин эрур яхшироқким,
Ўртанса бори ул қовушур дилфурузига.

Гулдек кулар чиройина бир кун йўлуқмадим,
Ойларда ҳам бир учрамадим яхши кўзига.

Маҳшарда голибоким, укун кўрмағай азоб,
Улким, йўлиқса ҳажр утининг доғу сўзига.

Тутқай жаҳонни Лутфий сўзи ҳусни жовидек,
Гар илтифот қилса бу бечора сўзига.

* * *

Жамолу ҳуснингга сўз йўқ, вафо керак бўлса,
Мени худ ўлтуратурсан, раво керак бўлса.

Кунгул чу билмайин ўз ҳаддини сени севди,
Балоу гусса била мубтало керак бўлса.

Жафони жонима оз қилки, ногаҳон бир кун
Жафо туганса нетарсен, жафо керак бўлса?

Кунгулни узгага бергил, демангки мушкилдур,
Жаҳонда сиз киби бир дилрабо керак бўлса.

Кишиким ўз жониға қасд этар, сени севсун,
Дағи эшикинга келсун, бало керак бўлса.

Жамолу жоҳ элидин юз фарогатим бордур,
Урамунг ити менга ошно керак бўлса.

Уқу бу Лутфий мунглуқ ниёзномасини,
Савобу алқишу юз минг дуо керак бўлса.

* * *

Суратингни кимки кўрди, қилди жоно, жон фидо,
Сийратингга худ қилур олиб фаришта иқтидо.

Нечаким зулфунгда бор куфру залолат зулмати,
Равшан ул ойдек юзунгда бордур ул нури худо.

Интиҳо йўқму десам ҳуснунгга, айтур кўзларинг:
“Қайдасан, мен худ балони қилдим эмди ибтидо”.

Сеҳр ишин Кашмир эли гамзангдин ўрганса керак
Ким, жаҳон ичра бўлубтур ул бу фанда муқтадо.

То дединг лаълинг закоти мен фақирга бўлса сарф,
Шукрининг эмди они ширин керак қилсам адо.

Сенсизин қилмай таҳаммул нола қилсам қилма айб,
Гар бу юк юкланса тоққа, келгай ондин юз садо.

Итларингнинг мансабин Лутфийга таъйин айлаким,
Давлатингда қилса султонлиг не бўлгай бир гадо?

* * *

Эй азалдин жонима зулфунг қазо бўлгон бало,
Қошу кўзунг бир-бирининг устина келгон бало.

Чун каманд отса сочиндин қайдаким бўлсам етар,
Қочса бўлмаским муқаддар этса чун яздон бало.

Кунғлум олгон зулфи ҳар соат оёгингга тушар,
Гофил ўлмаким, оёқ остиндадур, эй жон, бало.

Уйқучи бахтим қаро чинини доим туш кўрар,
Ваҳки, таъбир ичра бордур тушта соч кўргон бало,

Зулфунгиз юз ҳалқа, ҳар бир ҳалқада минг доми гам,
Ошкоро фитнадур, лекин қилур пинҳон бало.

Лутфийга бўлди бало ул сочи анбар фурқати,
Оре-ореким, эрур ошиқлара ҳижрон бало.

* * *

Не бало ҳусну малоҳат берди субҳон юзига,
Ким эрур инсу малак жон бирла ҳайрон юзига.

Халқа даргӯш ўлди-ю юзун тутар ул рух сари,
Ғуиё ошиқ бўлубтур дурри галтон юзига.

Ул пари юзун кўруб, жон ҳазор ихлос ила
Пешкаш қилдим, кўнгул қўйдум ул жон юзига.

30

Юз хатосиз қонини гар тўкса кўзи ҳашрда,
Ҳеч ким эрса келмагай ул номусулмон юзига.

Лутфий гар ошиқ бўлуб қилди фидо жон, не ажаб,
Кўрса гар кофир ани келтургай имон юзига.

* * *

Юзунгнинг орзусию турранг интизори била,
Бошим оқорди, вале кўнглум ул қарори била,

Мудом сув тилагондек бияйниҳи махмур,
Қонимга ташна бўлубсан кўзинг хумори била.

Жамол мулкига сен подшоҳ бўлғали, гул
Тикан ташиб кечурур кун ҳазор хори била.

Эшикинг итидин айрилғонимни тут маъзур,
Ҳамиша кимни фалак қўйди эътибори била.

Маломат аҳлидин, эй порсо, ҳазар қилакўр
Ки, ҳусн ақлни қўймас ўз ихтиёри била.

Чу васл равзасидин кўрмадим гуле ҳаргиз,
Неча тутар мени булбулнинг оҳу зори била.

Кўнгулни олма янгоқингдин узмади ошиқ,
Агарчи топмади беҳбуд ҳажр нори била.

Агарчи умр асосини бузди сели фироқ,
Кунгул турубтур ушул аҳди устувори била.

Висол ваъдаси эрмас вафо учун билдим,
Керакки Лутфийни ўлтурса интизори била.

* * *

Кўрқарки, раҳми келса кўзум тунги ёшина,
Ёштек сўрар мени борур ўлсам чу қошина.

Тош ичра сийм музмар эрур, йўқки тоша сийм
Ҳайратта қолмишам мен анинг ичу тошина.

Кўнглумга ўт туташди, буйла борди обрўй,
Тупроқ келсун ушбу кўнгулнинг бошина.

Ҳалвом учун дудоги фироқинда, эй рақиб,
Ошиқмагил, сабр керак киши ошина.

Ул жодуларки боглар оқар сувни сеҳр ила,
Ҳайрон дурур бу Лутфий гадо кўзи ёшина.

* * *

Қани бу шаклу шамойил фалакнинг ойинда?
Даги бу ҳусну малоҳат гунаш чиройинда?

Ким ой кўрди сенингдек бошида мушкин тож,
Ва ёки сарв қадингдек Қрим тумойинда?

Улус ичинда дурур ўзбегим қиё кўзлук,
Хаёли тўқтамиш ондин кўнгул саройинда.

Сенинг қадингга бичилмиш турур жафо тўни,
Сени замона мусаллам тутар бу ойинда.

Юзунг сифотини гўяндадин самоъ этса,
Киши турубму бўлур элнинг оҳу войинда?

Эшикинг итлари кўп Лутфийдин қилар фарёд,
Ким уйқу бўлди ҳаром онинг ушбу жойинда.

* * *

Ёз бўлди, керак ул бути айёр топилса,
Барча топилур, бизга керак ёр топилса.

Гул даврида ич боданиким, оқил эмастур
Ҳар кимки букун дуняда ҳушёр топилса.

Мен кезгучи қулнунг турурин сиз не сўрасиз?
Истанг мени ул ердаки, дилдор топилса.

Савдойи бўлубмен, чу кўнгул зулфина бердим,
Савдо бўлур ондоки харидор топилса.

Жаврунгни мени хастага қил, ўзгага қилма,
Марҳамни ёқ ул ергаки, афгор топилса.

Ҳақдин, эй кўнгул, ўзга нима қилма таманно,
Сен хастага ул ердаки, дийдор топилса.

Лутфийни агар ноз ила ўлтурса ажаб йўқ,
Дилбар кўп этар ноз ҳаводор топилса.

* * *

Сенсан севарим, хоҳ инон, хоҳ инонма,
Қондур жигарим, хоҳ инон, хоҳ инонма.

Ҳижрон кечаси чархи фалакка етар, эй моҳ,
Оҳи саҳарим, хоҳ инон, хоҳ инонма.

Ҳаққоки, қилич келса бошимга, эшикингдин
Йуқтур гузарим, хоҳ инон, хоҳ инонма.

Усрук кўзинг ашколина ҳар гаҳ назар этсам,
Қолмас хабарим, хоҳ инон, хоҳ инонма.

Яъқуб бикин кўп йигидин қолмади сенсиз
Нури басарим, хоҳ инон, хоҳ инонма.

Ой юзунга кўз солгали ўзга киши бирла
Йуқтур назарим, хоҳ инон, хоҳ инонма.

Ишқ ўтида Лутфий юзи олтунни ёшурди,
Эй сиймбарим, хоҳ инон, хоҳ инонма.

* * *

Жон неткай эрди дардинга ҳамроҳ бўлмаса?
Дуняда муниси гаму дилхоҳ бўлмаса.

Зулфу юзунг фироқида ошиқ нетар ҳаёт,
Онсиз керакки сол, доғи моҳ бўлмаса.

Кўнглум ёрилгай эрди торилғаб фироқдин,
Эй вой, агар бу кўз ёшию оҳ бўлмаса.

Дилбар итобу жавру жафо қилса ишидур,
Биздин керак вафодаки бир оҳ бўлмаса.

Айтилмайин кўнгул гами жон етти ирнима,
Фарёд агар бу ҳолдин огоҳ бўлмаса.

Куйган кўнгулни хомтамаъ қилмас эрди ёр,
Кўз учидин карашмаси гоҳ-гоҳ бўлмаса.

Ултургай эрди Лутфийни гам ёлғузун кўруб,
Биллоҳ, хаёли ҳозире таллоҳ бўлмаса.

37

* * *

Давлати васл илтимоси не ҳикоятдур манга,
Улки, ёдинг бирла жон берсам кифоятдур манга.

Кечалар зулфу узоринг васфида фикр айласам,
Ҳар қоронгу тунда юз шамъи ҳидоятдур манга.

Жаврунг ортар ҳар даму шойиста хизмат менда йўқ.
Не сабабтин, ё раб, уш мунча иноятдур манга.

38

Чун хаёлинг келса, кўз ёши назар йўлин тутар,
Ахтари сайёрадин ушбу шикоятдур манга.

Огзингиздур сирри ғайбу андин этсам нуқтае,
Ҳадди идрок эрмас, изҳори валоятдур манга.

Ҳар нима бўлса анга бордур ниҳоят оқибат,
Нозу бедодинг дурурким, бениҳоятдур манга.

Лутфийнинг назми дурига солсангиз, шоҳим, қулоқ
Гояти таҳсину анвоъи иноятдур манга.

* * *

Ой юзунг лавҳинда маҳфуз ояти уммул-китоб,
Тугмади барлос улусиндин сенингдек офтоб.

Субҳи давлат машриқи, нури тажалли матлаъи,
Тальъатиндурким ҳаёсидин бўлур ҳар дам гулоб.

Қўпти ҳуснунгдин қиёмат етти кишвардин букун.
Ушта қошу кўз киприк дафтари ёвмул ҳисоб.

Зулматободи жаҳонда оразингдур шамъи нур,
Ким қилур ҳар ламъаси турлук-туман офтоб.

Моҳи Канъоники Миср эли кўруб эл кестилар,
Тушта ҳаргиз кўрмади, биллоҳ, бу ҳусни оби тоб.

Айн эрур мусҳаф юзунгда ашри оёти жамол,
Вақф лозим мим оғиз валлоҳи аълам биссаваб.

Бир ёшингга тенгри юз ёши берсун Лутфий қул,
Ё илоҳо бу дуо ҳазратта бўлсун мустажаб.

* * *

Оҳким, бағрим фироқ ўти уза бўлди кабоб,
Мажлисим нуқли гаму андуҳу кўз ёшим шароб.

Гул юзунг ҳажринда ўздин кетгай эрдим дам-бадам,
Гар бу сориг юз уза кўз урмаса ҳар дам гулоб.

Фурқатинг чулинда ҳар бир йўл уза ўтруб кўзум
Этти тожиклар тилинча, кимни кўрса: «Хожа, об!»

40

Ким сенинг ҳажрингга тушса ногаҳ, эй жон муниси,
Ўз жониндин ирикиб топмас улумни орзулоб.

Гамза то бўлди, отиб қўрчидағи ҳожиб қошинг,
Лутфий кўнгли мулкени қилдинг жафо бирла хароб.

* * *

Ҳестиб улмайинки, чиқса юзи бурқаъин кўториб,
Қоши бошлагай жафони, кўзи фитналар қўпориб.

Кўзунг ул қаро кўеликким эрур юзунгга мункир,
Нечаким юрак қониндин дудоги турур қизориб.

Қалам уйла борди элдин қаро кўзи васфидаким,
Қародин қарога уч ой они элтурлар кўториб.

Кўз оқарди-ю, юзин бир тўя кўрмадим, рақибо,
Неча зулфитек қафогир ўласен юзунг қарориб.

Менги ҳасратинда Лутфий ўлар ўлса гамза бирла,
Бори доги ишқ топқай юрагина боқса ёриб.

* * *

Лабинг латофатидин баски фаҳм қилди уёт,
Ўлум, қаро зулумот ичра кирди оби ҳаёт.

Салоҳ аҳлини озгурди йўлдин ул қомат,
Не қад бўлур, бу не қомат, не фитналик ҳаракот.

Набот нархини синдурмаса шакар ирнинг,
Не ишки, тенг сотилур тол йиғочи бирла набот.

42

Йўқ оғзингиз киби ширин калом мантиқда,
Ки қилди жавҳари фард ўз вужудидин исбот.

Жамол бойлигида Лутфий сори боқ, садақанг,
Ки фарзи айн эрур, албатта, мустаҳиққа закот.

* * *

Зулфунгни кўруб қилди кўнгул майли зиёрат,
Ул силсилага берди равон дасти иродат.

Ҳар кимки шаҳид ўлмади дилбар қиличидин,
Бечора бориб топмади ул шаҳди шаҳодат.

Сочингни кўруб, ҳалқа бағўш ўлди қошингда,
Ҳар кимки урар эрди бурун лофи саёдат.

Ошиққа ўзин сотса рақибинг, нега менгзар,
Арслон била тулкугаки лоф урса жалодат.

Хуршед тугар ҳар кун ўшул ой ёқасидин,
Ой кўнглакига ҳақ не бало берди саодат!

Қутлуг аёгинг ерга тегибдур, онинг учун
Эл урга қўюб бош, қилур барча ибодат.

Не бўлгай агар Лутфийи бечорани кўрсанг,
Ким хайр ишидур хастага ким қилса иёдат.

43

* * *

Хат қилди юзунг мусҳафидин ҳусн ривоят,
Ул мусҳаф уза хаттинг эрур ҳуснунга оят.

Меҳрингдин аё ою фалакка етар оҳим,
Қилмас нетайин, кўнглунга бир зарра сироят.

Жон топти иморат қадингиз тузлуки бирла,
Маъмур бўлур адл ила ҳар қайда вилоят.

44
Гар меҳру вафо бўлмаса, йўқтур тамаим кўп,
Ул кўздин эрур бир назаре бизга кифоят.

Ул юз била меҳримнинг эмас гояти пайдо,
Андоқки сенинг ҳуснунга йўқ ҳеч ниҳоят.

Ҳайратқа қолиб писта огиз очти-ю, қолди,
Мажлисда чу оғзинг соридин кечти ҳикоят.

Ҳақ бирла ниёзинг агар, эй шоҳ, бор эрса,
Қил Лутфийи мискинга жафо бирла риоят.

* * *

Эй гамза била кўнглум уйин қилгучи горат,
Асру даги бузма, чу сенингдур бу иморат.

Иттек у мени жон тортуратургунча мунунгдек,
Кўз қоқ биру кирпук ўқина қилгил ишорат.

Сен ҳусн ила бойсен, сенга чун фарз дурур ҳаж,
Қил, тенгри учун, каъбаи кўнглумни зиёрат.

Юз сурмадин ортуқ тутар ирнинг тўзини кўз,
Тортиб билайин бўлмаса анда бу басорат.

Ер узра этак судраб ўтубсиз онинг учун,
Туфроқ ила ҳар ерда раво бўлди таҳорат.

Ҳажрингда кўзумнинг садафидин тўкулуб дур,
Ҳардамки, келур ёдима ул лафзу иборат.

Бу Лутфийнинг оҳи ўтидин куймади кўнглунг,
Куйдурди фалак бағрини, лекин бу ҳарорат.

* * *

Қонимга кирмагил, эй кўзи қиймоч,
Ки бошимга тегар худ ул қаро соч.

Юз очгил, кўз сени тўйгунча кўрсун,
Неча бўлгай бу кўзим мунтазир, оч.

Гул элтур ол ўйла чеҳрадин ранг,
Қизорса, ўгри учун ел урар кож.

Жонимга қиймаса наққош сурат,
Не маънидин қилур кўзингни қиймоч.

Тириклик қилгай эрди ким била руҳ,
Азалдин келмаса меҳрингни олгоч.

Лабингдин чун сучуклик қанд ўгурлар,
Солурлар эл ани сувга ялангоч.

Нишон топқай бақодин анда Лутфий,
Ки хоки ўқларингга бўлса омож.

* * *

Бир яна кўргаймумен ул кўзлари кофарни ҳеч?
Ирнидин сўргаймуменким, қилди ул шаккарни ҳеч.

Раҳм пайдо бўлдиму бўлгай анинг тош кўнглида,
Зулфи ўқсуттиму эркан мунча шўру шарни ҳеч?

Қилгали ойтек юзунинг мусҳафина бир назар,
Кўрмадим дарсу вазойиф нусхау дафтарни ҳеч.

Зулфи савдоси киминг бошина тушти бир кеча,
Ул паришон бўлди-ю, топмоди пою сарни ҳеч.

Нечаким сайдинг дурур бу Лутфий, ўлтурма ани,
Раҳм этиб сайёдлар ўлтурмади лоғарни ҳеч.

* * *

Эй ғамзаси мискинлара кўп қилгучи бедод,
Жоду қароқинг сеҳр ила Ҳорутға устод.

Бир йўли бу бечора дуочингни унутма,
Бир кун санга бу сўзларимиз келгусидур ёд.

Фарёдим ўшул ерга етибтурки нечаким,
Фарёд этарам мендин эшитмас киши фарёд.

Тоғни эритур оҳим асар қилгуси бир кун,
Кўнглунг нечаким бўлса темур, тош дағи пўлод.

Бор қуллуғунгуз ишқи ҳануз сарв бошинда,
Тузлук била гарчи ани қилмиш қадинг озод.

Ҳамдард ила ҳолимни дейинким, туша бовар,
Ул дамки йўлуқса манга маҳшар купи Фарҳод.

Бу Лутфийи бечорага гаҳ-гаҳ назар айла,
Эй турки сумансоиду в-эй, сарви наризод.

* * *

Пистадек огзинга шакар дедилар,
Ғайб сирин не мухтасар дедилар.

Дедилар оразингни ой ила кун,
Тенгрининг нурина нелар дедилар?

Юзунг олинг қиёматини кўруб,
Жамъиушшамсу вал-қамар дедилар,

Қил учи бор демишлар огзингни,
Кўрки, йўқ ерда не хабар дедилар,

Ваҳдат аҳли сафоу талъатингга
Партави мабдаус-сувар дедилар.

Васфи зулфу руҳингда тушмадилар,
Ҳар неча шом ила саҳар дедилар.

Ким қошингни ҳилола менгзатти
Они ишқ аҳли кажназар дедилар.

49

Аҳли савдо кўнгул иложи учун
Лаби лаълингни гулшакар дедилар.

Тут қулоқ Лутфийнинг иборатиға
Ким, онинг лафзини гуҳар дедилар.

* * *

Замона аҳли кўзунг сеҳрина асир бўлур,
Худойро, бу не ашколи дилпазир бўлур.

Кумуш билакларингизни енг ичра ёшурманг,
Кишининг илги очуқ бўлса, беназир бўлур.

Кўзум юзунг сори бехост боқса, манъ этма
Ки ҳусн эли назар аҳлина ногузир бўлур.

Қил учи сўзласам ул тор оғзи киноятини,
Вужуди зиҳни сори рожиуз-замир бўлур.

Ҳарис учун юзунга хору зор бўлмишмен,
Ҳарис бўлса киши, хор ҳам ҳақир бўлур.

Шамол қайдаки бўлса, жафоси жонга тегар,
Магарки ҳусну жафо иттифоқи бир бўлур.

Нечаким ул шаҳ учун Лутфий сўзи дур бўлди,
Қачон қулогида бу қисса жойгир бўлур.

* * *

Ул зулфи тузоқиқи кўнгул сайди учундур,
Ҳар ҳалқаси сармояи асбоби жунундур.

Йиллар керак ул гамзага шоғирдлик этса,
Ҳорутки, устоди тилисмоти фусундур.

Чун ақл кичикликдау ой янги эканда,
Ҳуснингдаги бу дарди дилим рўзи фусундур,

Бурқаъни кўтар, тенгри учун, эл сени кўрсун,
Бу ҳусну малоҳат яна қайси кун учундур?

Лутфийким очун хонларини илмади кўзга,
Қул бўлди жамолинггау ишқингда забундур.

* * *

Чехранг чароғи нури мусаввар дагулмудур?!
Анвори лоязолға мазхар дагулмудур?!

Лаълингки салсабил зилолина сувсамиш
Рашки шароб, гайрати кавсар дагулмудур?!

Зулфунг саводидаким эрур ҳалқа-ҳалқа руҳ,
Ишрат соати эрмасу маҳшар дагулмудур?!

Асрори ломақоннииг амини-ю маҳрами,
Оғзинг қотингда холи мудаввар дагулмудур?!

Лаъли лабинки руҳи мудаддас онинг била,
Қойим дурур ораз киби, жавҳар дагулмудур?!

Юзунг хаёли гам кечаси хатту хол ила,
Жон хилватинда шамъи мунаввар дагулмудур?!

Лутфийни этқали бир огиз васфи шукр ила
Сўзи қошинда қанди муқаррар дагулмудур?!

* * *

Сунбул сочингни ел ила гулбарги тар қучар,
Давлат кўзунг бошиндаки шамсу қамар қучар.

Насрин била бинафшани кўр такя қилганин,
Ҳиндуга боққи турку хитони нелар қучар.

Лаълингму ё Суҳайлу Сурайё қиронидур?
Ёхуд ақиқи нобмудурким гуҳар қучар?

54

Ҳайратда менки турра паришонлиги недур,
Қилтек белингни чун кечалар то саҳар қучар.

Мен бир кўрарга мунглику толеълиқ ул ниқоб
Суртар юзун юзунгау хуш-хуш ўпар, қучар.

Ҳаргиз ўларму ул кишиким йилда бир кеча
Тонгга тегинча сен киби бир сиймбар қучар?

Лутфий, юз олтуни била васл истама, фақир
Ким, оқча юзни эр киши қучмаски, зар қучар.

* * *

Ҳар қайда бир жафочи доғи бағри тош эрур,
Ланда жамолу ҳусн қаро кўзу қош эрур.

Қондур ўқунг нишони учун ҳар дам ўртада,
Жону кўнгул оросинда баским талош эрур.

Бош бир қилибдур икки қошинг қасди жонима,
Қоним биҳил, не ҳожати мунча кенгош эрур?

Булмас бошим мушарраф оёгингга зулфтек,
Ё раб, бу бахту давлати йўқтурки, бош эрур.

Лутфий кун элтур ой юзи наззораси била
Бу тўймагурга кўрки не важҳи маош эрур.

* * *

Кўзум хаёл хайлина равшан ҳарим эрур,
Оре, пари булоқ бошинда муқим эрур.

Ул сарвким, қуёш турур бори меваси,
Гар тўғри юрсанг ушбу қади мустақим эрур.

Боқтим юзига олида жон вақф лозим ул,
Ул раҳмат ояти уза чун оғзи “мим” эрур.

56

Ноҳақ сени азиз тутиб қилмағай ятим,
Кўзум дурини хўрламагилким чун ятим эрур,

Ё раб, бу Лутфий қул не ёзуқ қилмиш эрдиким,
Ҳижрон туни насиби азоби алим эрур.

* * *

Гулчеҳраларнинг жавридин қат-қат бу бағрим қон эрур
Дур тишлиларнинг норидин икки кўзум уммон эрур.

Қонимни сўрди ирнинг сўрмади они ҳеч киши,
Даъво қилур бўлса анга, айтурким: “Илки қон эрур”.

Зулфунг узотур эрди кўп зулм илкин, они йигмадинг,
Холи уёлмоқтин бошин остин солиб нарбон эрур.

Бошта қилур эрди қошинг кўнглум ҳақинда эгрилик,
Кўз қоқ қил, ўзин англасунким, навбати эҳсон эрур.

Бир кун жамолин кўрмайин ҳасратта қолди гўйиё,
Бечора мискин Лутфийга рўзи бори эҳсон эрур.

* * *

Кўзунгдек кезгучи айёра йўқтур,
Қошингтек бир пари макқора йўқтур,

Фусунлар бирла ер гамзанг жигарни,
Анингтек ҳам яна хунхора йўқтур.

Сени кўрмай ўларман гар йўлуқсам,
Жунундин тоқати наззора йўқтур.

Кичик огзинг гаминда ошиқингга
Улуқ тинмоқдин ўзга чора йўқтур.

Кўнгуллар дардиға гар чора қилсанг,
Менингтек дуняда бечора йўқтур.

Нетар лола туруб ёбонда мунча,
Уётингдин агар овора йўқтур.

Жафо кўп қилмаким кўнглунг масаллик,
Бу Лутфий жони сентек хора йўқтур.

* * *

Кўзунгки, лолау насрин уза узола ётур,
Хутан чечаклари ичра магар гизола ётур?

Не уйқуси огир эрмиш менинг бу бахтимни
Ки, мунчаким қиладур кўнглум оҳу нола, ётур.

Кўнгулни нор янгоқинг ўртар ўзга оли била,
Йўқ эрса ёзида чандон ҳазор лола ётур.

Фироқ шарҳини ирсол қилголи, ҳайҳот!
Расул топмону жайбинда юз рисола ётур.

Ки иничка огриқ этар қасд Лутфийга савдо
Қачонки белида ул анбарин кулола ётур.

* * *

Сени жамъики, гулрухсор дерлар,
Мени ҳам андалиби зор дерлар.

Бу қад эрмас, эрур руҳи мусаввар,
Равон улким, ани рафтор дерлар.

Назар аҳли кӯруб нортек янгоқинг,
Масал: “Бир нору минг бемор” дерлар.

Табиблар борча дардимдин ҳаросон,
Тирилмакни баса душвор дерлар.

Сочинг Рум ичра Чиндин бош чиқарди,
Ани ул важҳдин сузмор дерлар.

Не кўнгли содда элдур ишқ эликим,
Сенингтеқ бевафони ёр дерлар.

Адамдур ул огиз фикринда Лутфий,
Халойиқ билмай они бор дерлар.

60

* * *

Ул кўзки Ҳорут анга шогирди каминдур,
Чулпон дедим, ул важҳ илаким тонгга яқиндур.

Ул турраи таррорда кўнглумни сезибмен,
Бошин кўрадурман қуйи, эгрилиги чиндур.

Кофир деса гамзангни, уқ учи билан сўзлар,
Меҳроб ичида қон қиладур қони нединдур?

Шак нуқтасидур лаъл уза хол огзинг учунким,
Не бори муайяндур не йўқи яқиндур.

Манъ этма кўзунгдин тиласам бир назар охир
Элга назар айлар кишиким, гўшанишиндур.

Кавсар сувидур ирнинг у юз тўби уза ҳур,
Ҳар қайдаки сенсан манга фирдавси бариндур.

Ул гамзанинг ашколина кўз солғали Лутфий,
Тасҳир учун ашъори бари сеҳри мубиндур.

* * *

Жамолингким тажалли кўзусидур,
Қаро тамголиқ ой бир ҳиндусидур.

Кўзунгга қош эрур пайваста мойил,
Магар бошин уюрган жодусидур.

Хаёлинг бир йўли тушимга киргач,
Бало бўлган манга бахт уйқусидур.

Ажалга қилмангиз тухматки, бизни
Ҳалок этган бу ҳижрон қайғусидур,

Манга кўз ҳаққи ҳам тегмас магарким,
Дудоғинг шарбати жон орзусидур.

Мени иттек югуртган ёзиларда,
Ушул жоду қароқлар оҳусидур.

Туганди умру кўрмас сизни Лутфий,
Бу ҳасрат бирла охир ўлгусидур.

* * *

Сочингким мушк анинг шармандасидур,
Бинафша буйни боғлиқ бандасидур.

Манга йуқ қайгуни қилгувчи пайдо,
Ушал шаккар огизнинг хандасидур.

Катон янглиқ мени беҳол қилгон,
Қамартек талъати тобандасидур.

Бирор сурмоққа мунглуқмен лабингдин,
Бир огизким, анинг шармандасидур.

Сени ҳаддини билмай севган учун
Бу Лутфий юз бало арзандасидур.

* * *

Қароқларингки, тинмай қон қилурлар,
Карашма мунча қойдин ўрганурлар?

Зиҳи давлатлиқ ул икки қошингким,
Кумуш тахт узра огношиб ётурлар.

Севингандин гул ўз тўнига сигмас,
Ким, они юзунга нисбат қилурлар.

Менга лаълинг гаминда қон кўрунур,
Мунажжимга нечаким кўргузурлар.

Кумуш чун лутф ўгурлар соидингдин,
Тутуб анбур била ўтқа солурлар.

Мени ўлтурмаса ул кўзлар ўйнаб,
Нагу ҳар гўшада юз ёшурурлар?

Санга бор майли дерлар ул парининг,
Мени удтек бу сўзга куйдурурлар.

Керак ошиқ кишиларга жафоким,
Кунгул ҳар бевафога олдурурлар.

Муқассирдур сочинг васфинда Лутфий,
Сенинг юзунгдин ашъорин ўқурлар.

* * *

Жодулуқтин ҳар дам ул ўтлуқ кўзунг жон куйдурур,
Нор менгизлик икки ирнинг лаъли маржон куйдурур.

Бурқаъ олгонда юзунгни шамъ кўрмуш тун кеча,
Ул сабаб боштин-оёққа риштаи жон куйдурур.

Кун менгизлик юзунга ўзин даричангдин солиб,
Сийна ҳасрат доғи бирла моҳи тобон куйдурур.

66

Ҳар нафас кўкка етар бағрим кабобиндин тутун,
Нетайин, жонимни ҳар дам оҳи сўзон куйдурур.

Лутфийнинг кўксин ҳадаф қилса ўқунг бир саҳми бор
Ким, анинг бағри ўти, албатта, пайкон куйдурур.

* * *

Ҳар кун манга юз қатла гар ул ой кўрунур,
Уйла согинур кўзга магар сой кўрунур.

Юз бош борур елга шукуфа киби ҳардам,
Гул юзуда чун зулфи сумансой кўрунур.

Ҳар кеча юзи ёди била йигларам онча
Ким, икки кўзумнинг сувида ой кўрунур.

Не булгай агар қилса зиёрат бу кўнгулни,
Ҳаж қилса керак ҳусн ила чун бой кўрунур.

Ул тош кўнгуллик гамида Лутфий кўзиндин,
Ҳар сорики, кўз кор қилур сой кўрунур.

* * *

Умрум куни агарчи фироқингда шом эрур,
Жоду кузунгдин уйқу кузумга ҳаром эрур.

Куз чашмхонасида қил ором, эй пари
Ким, бор оқар сувию сафолиқ мақом эрур.

Огзингда бор вужуди адамнинг қаринаси,
Андин кинояте десам, ибҳоми том эрур.

Тубий ҳар эвга бош уруб учмоқта беқусур,
Истар қадинг ниҳолиниким, хуш хиром эрур.

Сиймтек сақоқи қилди мени зарварақ бикин,
Асру заиф, ваҳ, бу не савдои хом эрур!

Диқ бўлди ою кун юзунгуз кўрки меҳридин,
Бир-икки ҳафтада анинг иши тамом эрур.

Бу Лутфий қулки бода сари қилмас илтифот,
Ирнингни кўргали бери масти мудом эрур.

* * *

Ёз фасли барча шоду кўнглумиз гамнок эрур,
Гул бикин жон кўнглаки ҳижрон элиндин чок эрур.

Эй фироқ, ўлтур мени, филҳол қутқор қайгудин,
Ёрсиз аччиқ умр заҳру ажал — тарёк эрур.

Арз қилма гулларингни бизга онсиз, эй баҳор,
Қайси гулнинг этаги охир анингтек пок эрур.

Жон агар ул ораз учун берса йўқ кўнглида раҳм,
Сувсизин юз болиг улса, баҳрга не бок эрур?

Турбатимнинг тошига мундоқ битингким: “Лутфий қул
Тош бағирлиқ ёр учун фарсуда бўлгон хок эрур”.

* * *

Кўзунг қораси фитна, вале оқи балодур,
Жонлар оладур, ваҳ, не бало кўзи қародур?

Кўз остида жон олгучидир холию қоши,
Бир-бирга бари фитна қотилгон не балодур?

Ҳамдарддур айтай анга ҳолимким, инонгай,
Гулшандин ушул булбули мискинки жудодур.

“Бош уйнайину жон берайин васл учун” айттим,
Хуш-хуш кулиб айтур мангаким: “Яхши баҳодур”.

Кўп қилма анинг жавридин, эй Лутфий, шикоят
Ким, ҳусн элининг шеvasи пайваста жафодур.

* * *

Зотингда ҳақ изҳори камолот қилубтур,
Ўз нури билан суратингизни яратубтур.

Ун жузв турур эрди бори ҳусну малоҳат,
Қисмат куни ҳақ туққуз улуш сизга берибтур.

Бир жузвики Юсуфга тегиб эрди, чу борди,
Онинг учун ул ҳам санга мерос қолибтур.

Кўрмиш қора соч ҳалқаси остинда менгингни,
Жим ўртасида ул кишиким нуқта солибтур.

Айшу тараб асбобини элга улашурда,
Ҳусн эли карашмалари жонимга тегибтур.

Ҳар фитнаки, ангез қиладур ул қора қоши,
Ёлғиз менинг олимга азалдин ёзилибтур.

Айттимки: “Бу Лутфийга жафо қилма, вафо қил!”

Айтурки: “Бизинг даврда ул расм қолибтур”.

* * *

Жонки адамга урди юз огзи сори гумон эрур,
Билса бўлурки руҳнинг манзили лемакон эрур.

Ҳуснинг эрур қиёматеким сочинг анда осийдек,
Бош қуйи солмиш ўфтониб бўйнида баски қон эрур.

Азми раҳил этар замон, догидин элтайин нишон,
Йўл кишисига барчадин чунки муҳим нишон эрур.

72
Курди кўрумчи юзида холу қулоқи донасин,
Зухрау ой аро деди, ушбу кеча қирон эрур.

Жавру жафони бошласа, мендин угунга чирка йўқ,
Лутфу иноят айласа, анда манга не сон эрур?!

Нофа менгинг уётин топмаса кўфт не учун,
Қони уюшуб идлалиб ул тери қотлогон эрур.

Лутфий кунгулни зулфига суд учун айлади равон,
Қайдаки нақди қалб ўла, кеча билан равон эрур.

* * *

Жоду кўзунг карашмада соҳиб камол эрур,
Зулфунг тотори мушкина хуш гўшмол эрур.

Юзунгни бир дарича очиб кўрмуш офтоб,
Андин хужаста толеи фархундафол эрур.

Оби ҳаёт дуняда бор улса, лаълинг ул,
Йўқ эрса, бир қуруқ сўзтек эҳтимол эрур.

Ҳаққо, ўлармен, ўзгага сен қилсанг илтифот,
Ноҳақ қонимни тўкмагил, охир вубол эрур.

Ул шоҳнинг аёқини ўпмоқ тилар кўнгул,
Бу салтанат менинг киби қулга маҳол эрур.

Тушумда туттум илкима кўнглаки енгини,
Таҳқиқ қилдим охири ул ҳам хаёл эрур.

Кофир томуқда кўрмагай андоқ азобким,
Лутфий фироқинг ичра кўрар, бу не ҳол эрур?!

* * *

Гул қошингда хуб эмас, гарчи жамоли бор дурур,
Шаҳ қошинда хоркашнинг не мажоли бор дурур?

Ой юзунгнинг хижлатиндин гул қизорди, ҳолиё,
Ханда бирла ўтқарур, чун инфиоли бор дурур,

Айб эмас қилса кўнгул ул инчка белнинг фикрини,
Бошидаким бўлса савдое, хаёли бор дурур.

74

Ҳар бири бир доғ эрур мунғлуғ жонимга тоабод,
Лола янглиғ юзида ҳар неча холи бор дурур.

Сенсизин қилмас кўнгул майли томошои баҳор,
Завқи гул йўқ андаким, ошуфта ҳоли бор дурур.

Шамъи меҳру гулни нисбат қилса бўлмас сизгаким,
Умри гул бир ҳафта, куннинг ҳам заволи бор дурур.

Эй фироқ ўлтурмагил бечора мискин Лутфини,
Кимки қилса хуни ноҳақ, кўп вуболи бор дурур.

* * *

Нортек янгоқинг шавқидин жонлар бари афгор эрур,
Кўнгулум қачон топсун мурод, “Бир нору минг бемор эрур”.

Мен худ ажалдин ишқингиз йўлинда қайгурман вале
Юзунгни кўрмай ўлганим ҳажрингда бас душвор эрур.

Ирнинг хаёлин гар ниҳон тутсам кўнгулда, не ажаб,
Муфлис киши топса гуҳар ёшурмоғи ночор эрур.

Чу зулфунгиздин боғладим зуннор тарсолар бикин,
Имоним ортар дам-бадам, бу не ажаб зуннор эрур!

Курсанг эшикинда мени бехуд тушуб, айб этмаким,
Ақлимни горат қилгучи ул гамзаи айёр эрур.

Исо фалакка ошти чун бўлди лабинг жон бергучи,
Шармандалиқдин кетмаса кўкта анга не бор эрур.

Келдим эшикка, орзум юзунг дурур, кўргуз чиқиб,
Келгинки, Лутфий ҳожати учмоқ эмас, дийдор эрур.

* * *

Ҳақ ул кунким жамолинг бор этибтур,
Жаҳон ҳуснин борин сизга берибтур.

Пари-ю одами мундоқ ҳуб эрмас,
Фаришта гуиё куктин энибтур.

Қуёш ойтек юзунгнинг хижлатиндин
Қочиб, тўртунчи кук узра чиқибтур.

Юзунг ногаҳ кўруб ойтек согиндим,
Магар ҳушу хирад мендин кетибтур.

Хирад кетмай нетар мендек гадодин,
Қошимга ул шаҳи хубон келибтур.

Қилур даъвойи нур ул шамъи мажлис,
Магар парвона шомимдин олибтур.

Неча бу Лутфий қулга жавр этарсан?
Вафо қилким, жафо ҳаддин ошибтур!

* * *

Эй менглари филфил, кузи кофир, юзи кофур
Асру доғи булма бу кечар ҳуснунга мағрур.

Сен ҳусн элининг хонисену банда тиланчи,
Сен дилбари гулрухсену мен булбули маҳжур.

Ул оразу зулфунг ҳавасиндин чу улармен,
Ҳар кеча мазоримга тукилса не ажаб нур.

Бу ҳусники бор сенда топилмас париларда,
Қилсанг нечаким ноз, тутарлар сени маъзур.

Жаврунгни тилар банда, вале яхши эмаским,
Яхши кишилар булса ямонлиқ била машҳур.

Мен гарчи жафо утина ёндим ёна олмон,
Хоҳ, кўз ила ўлтур мени, хоҳ юзума бир ур.

Ул жоду кўзунг Лутфийга онча назар этмас,
Қолмас киши парвоси, ангаким эса махмур.

* * *

Фарёдки, бошимда хатарлиқ ҳавасе бор,
Не сабр дурур мумкин, не дастрасе бор.

Ул белу огиздин не таматтуъ кўрайинким,
Маъдум таманноси-ю, не мултамасе бор.

Эй кўзи қаро, боги висолинг ҳавасиндин,
Не кирпукимизнинг орасинда Арасе бор.

Жон ирнима етти-ю, дамим барча дурур оҳ,
Бу оҳ дурур менда агар бир нафасе бор.

Сен ўзга малоҳат била жонларга кирарсен,
Дуняда йўқ эрса, эй бегим, ҳусн басе бор.

Жону кўнгил ирнинг сори парвоз қилурлар,
Ҳар қайда асал бўлса гулуи мағасе бор.

Лутфий тилагай улки, юзунгни кўруб ўлса,
Рад қилмаки мискинга, муважжаҳ ҳафасе бор.

* * *

Сенинг усрук кўзунгга не хабар бор?
Ким ондин ақлу жонга кўп хатар бор.

Йўлунгда қош эрур кўз баҳрина пул,
Санга ҳар нечаким мундин гузар бор.

Мунажжим қошу кўзунг кўргач айтур
Ким, ушбу ой бошинда фиғналар бор.

Қирон қилди кўзунг ойтек юзунгда,
Қирондур андаким, оре, назар бор.

Қазо келганда Лутфий ўз ҳалокин
Тилар, қошингда коми бу қадар бор.

* * *

Лайлатул меърожнинг шарҳи сочи тобиндадур.
Қоба қавсайн иттиҳоди қоши меҳробиндадур.

Хизрнинг айни ёшунмиш, кўктин энмас ҳам Масих,
Нетсун ул муъжиз бу дам ёқути серобиндадур.

Хомаи қудратла битганда не мусҳафдур юзи,
Ким малоҳат ояти мажмуъ анинг бобиндадур,

80

Кўп югурди равзада айнан тусаммо салсабил,
Топмади ул чошниким шаккари нобиндадур.

Зулфига қадру барот ўшар, вале юз фарқи бор,
Сўз анинг ёнингдаги хуршиди маҳтобиндадур.

Кузлари ҳар гўша уйқудин кўпорур фитналар,
Турфа махмуреки чандон фитналар хобиндадур.

Лутфийни майхонада ошуфта кўрсанг, қилма айб
Ким, бу мажнун ихтиёри зулфи қуллобиндадур.

* * *

Қўргали лаълинг ақиқин кўнглум ул ён тортадур,
Бу ямон андишалиқни гўйё қон тортадур.

Дод кўзунгдинки, динга неча юз урсам, мени
Қуфр сори сеҳр ила ул номусулмон тортадур.

Олида жон тортадурмен, то магар тушгай қабул,
Бир назар қилмас бу мискин сориқим, жон тортадур.

Хоки поеким анга зулфи тегар кўп истарам,
Ё мени тупроқ, ё ризқи паришон тортадур.

Майл этар ўз жинсига ҳар жинс ўзини ложарам,
Бели сори ул каманди анбарафшон тортадур.

Қошлари ёсин қулоққа еткура тортар кўзи,
Икки ёни масти лояъқил не осон тортадур?

Йўқ турур ёлгуз бу Лутфий жонига жаври рақиб,
Қайда бир доно дурур, ул жаври нодон тортадур.

* * *

Лаълига боқсам билурким, кўнглум ул ён тортадур,
Ноз ила ўлтурғали айтур: “Сени қон тортадур”.

Чашми масту жом лаълин кўргай эрди Хизр агар,
Ичкай эрди бода улким оби ҳайвон тортадур.

Соҳири Бобилки, сеҳр ичра мусалламдур букун,
Гамзангизнинг саҳмидин юзига қалқон тортадур.

82

Гарчи умрум кечти нола бирла ул гул дардидин,
Сўрмадиким: “Бу не булбулдурки, афгон тортадур?”

Ул сенинг ойдек жамолингни йироқтин дунйида
Кўргамен, деб банда доим меҳнати жон тортадур.

Зулфунгиз элтур мени гаҳ Каъба, гоҳи дайрга,
Бандани ҳар ераким рўзи паришон тортадур.

Борди бермай шарбати васлин бу хаста Лутфийга,
Умр борди-ю, ҳануз ул ранжи ҳижрон тортадур.

* * *

Ғамза уқини гаҳ-гаҳ жонима раҳм этиб отар,
Ҳасратим ул дурурким, ул давлати тез бот утар,

Қошлари бош бир қилиб ғамзаси бирла кенганиб,
Бириси нақди дин олиб, узгаси қасди жон этар.

Бўлди муяссар охири итлари мансаби манга,
Ҳар ким эгоси эшикин сақлади бўлди муътабар.

Қанд лабинга гар сабо тексаю ўтса ер уза,
Бўлғай у кун баҳода ул барча наботу найшакар.

Ғул қамарингдин ўгурлаб олди жамол, анинг учун
Шоҳи рабеъ они тикан дорига ўгритек осар.

Кўрмади ҳажр кечасин, дарди дилим не билсун ул,
Хаста киши билур доғи, шамъки тун нечук кечар.

Ғарчи куйди нуҳ фалак бағри бу Лутфий оҳидин,
Зарра ул ойи меҳрсиз кўнглига қилмади асар.

* * *

Кузум назари токи юзунгиз бирла тушубтур,
Жон бирла кунгул ишқинг ўти ичра куюбтур.

Ёр ирни била урмангиз, эй қанду шакар, лоф!
Чун оби ҳаёт ўфтаниб ондин ёшунубтур.

Занбури асал огзи тўла шаҳд эканинда
Ирнингни кўриб бемаза деб, бол тўкубтур.

Ҳар қайси пари суратингиз аксини кўрди,
Девона бўлубон илигин тишлаб ўтубдур.

Қаддингни бу Лутфий демагай сарви сиҳиким,
Юз сарв анинг олида хизматта бўлубтур.

* * *

Бу кўнгул булбул бикин гултек янгоқин орзулар,
Булди юз олтину кўз сиймтек сақоқин орзулар.

Нечаким ўтлуг кўзи бағримни бирён айлади,
Жон узин қурбон этиб, жоду қароқин орзулар.

Булмиш ул шоҳнинг ясоқи кеску деб ошиқ бошин,
Бу менинг ёрли бошим ул бек бўсоқин орзулар.

Қуш тузоқ кўрса қочар, бу турфа кўнглумнинг қуши
Бўйинини сунуб анинг зулфи тузоқин орзулар.

Ғамзасининг захми чун жонима марҳамтек ёқар,
Булди бағрим қон доғи ул ўқ бошоқин орзулар.

Васл учун минг бош беройии жон уза миннат била,
Ўлтур ул ошиқниким, дилбар фироқин орзулар.

Хаста Лутфийнинг жони ҳар дам борур огзи сори,
Англасам, жондин сучук ширин дудоғин орзулар.

* * *

Адамдин эмди сенингтег вужуда қайда келур,
Ўлар тирик сени кўрса, вале ўлук тирилур,

Жафо қилурсену кунглумга хуш ёқар, оре,
Кишики кўрклук эрур, ҳарне қилса яхши келур,

Ўлтурсангиз нафасе гул йиғочи остинда,
Сабо қўпса гул устида барча гул сочилур.

86

Табуқда қоғоза гар қўл юбормаса, не ажаб,
Ғаминг сўзин битисам, ўтқа номалар ёқилур.

Шоҳим қулогидин элтти чу дур латофатни
Бу ўғрилиқ сабабиндин қулоқидин осилур.

Рақибларга берур ҳар дам ул санам дашном,
Анинг қулимену инъом ўзгаларга қилур.

Рақиб жонини олғай худойи азза важал,
Ки, Лутфий бирла қотилмас, вале кўп қотилур.

* * *

Лоф урса кун юзунг билан айни газоф эрур,
Курклук сен, уқсен, ўзга киши сўзи лоф эрур.

Кўнглум ҳамиша тол киби титрар онинг учун,
Ким ваъдангиз менинг била доим хилоф эрур.

Қонимни тўкма, ғайрат ила ўзгага боқиб,
Ултур мени не ҳожати мунча масоф эрур.

Эй “мим” огизли белингга кўнглум қўюб дедим,
Раҳмим келурки қилча белинг юки қоф эрур.

Ул тор огизки сўз анга сигмас адам учун,
Гар бўлса Лутфий васфида ожиз, маоф эрур.

* * *

Ҳар ким анинг зулфи била ногоҳ бирор савдо қилур,
Куч бирла узин ул киши шүридау шайдо қилур.

Қон йиғламоқдин дам-бадам эл аро сиррим бўлди фош,
Ошиқнинг ўртуклук ишин кўз ёши кўп расво қилур.

Раҳм этти сариг юзуму кўз ёшима ул шоҳ, бале,
Бир кун яроғай деб киши олтун, кумуш пайдо қилур.

Зулфи черигини ясаб, қаршумга ногаҳ юруса,
Кўнглум элин торож этиб, жон мулкени ягмо қилур,

Икки қоши бош бир қилиб бошимга келтурди бало,
Бори кўзига гамзаси жон олгали имо қилур.

Жоним ҳадаф бўлсун сенинг жаврунг ўқиға нечаким,
Пайваста қошинг эгмаси ўқтек бўюмни ё қилур.

Ақлим кетибон Лутфийдек девона бўлгум англағил,
Ишқинг келиб кўнглум эли ичра экан гавго қилур.

* * *

Улким янгоқи кўзума гулзор кўрунур,
Хублар кўзима андин угун хор кўрунур.

Кетти хирадим бошта чу ул қошини кўрдум,
Ой бошта пайваста ҳилол ор¹ кўрунур.

Нозуклигинин бодаи лаъл ирнина қўйса,
У ерга етанчаки борур бор кўрунур.

Мен фахр қилурмен манга дашном берурда
Билмас кишиларга агар ул ор кўрунур.

Манъ этган учун Лутфийга ишқи йўли ичра,
Ҳар қайдаки бир ёр дурур, агёр кўрунур.

¹ Қулёзмада матн маъносига мувофиқ “оре” (албатта, зотан) тарзида ёзилган.

* * *

Ҳар неча ямонлиқки қилур, яхши кўрунур,
Нозук кишидин ҳарне келур, яхши кўрунур.

Гулнинг йиғочи остида ўлтурки, қўпар ел
Гул бошига гул сочилур, яхши кўрунур.

Чун тишласа ирнин кўрунур шеваси ширин,
Сут бирла чун шаккар қотилур, яхши кўрунур.

Хат ҳуснини орттирдию ҳеч қилмади нуқсон,
Қоғазга чу хатлар ёзилур, яхши кўрунур.

Сочинг била юз ёпмағилу Лутфийга кўргуз!
Кун, оре, булуттин очилур, яхши кўрунур.

* * *

Жонимга теккан ул қаро соч макр долидур,
Кунглум элин талар бу магар ёғи молидур.

Рашк ўлтурур меники жаҳонда қул этғучи,
Шаклу шамойили била ҳусну жамолидур.

Тун кеча ҳусни талъатидин тонғга қолди ой,
Туш бўлса кун юзига нишон заволидур.

Қулса адамга майл қилур ҳечкора жон,
Кунглумни сўзга қайғуси фикри маҳолидур.

Эл билмасун деб ўртада жондур баҳонае,
Биллоҳ, мени тирик тутадурғон хаёлидур.

Лутфий эткали огзию бели васфини
Ҳоли очунда барча анинг қийлу қолидур.

* * *

Ростлиқ ҳаққи, мухолиф бўлмадим ҳеч, эй нигор,
Най бикин бағрим тешиб ингралма мени зор-зор.

Хизматингда боғладим белимни, бармоқ кўз уза,
Мен қабул эттим нафас ҳар неча бўлсам хор-хор.

Чангдек қаддим неча жаврунг элиндин бўлди ҳам,
Нола йўқ, аъзом уза гар бўлса ҳар рағ тор-тор.

Ул турунжи габабу, бодом кўзунг ҳурмати,
Олма душман сўзину кўнглум элига солма нор.

Ич бўлуб нокас рақибим, тош бўлди ўрнумиз,
Эшикинда итча ҳам бўлмоди бизга эътибор.

Эшикингиз тупрогиндин гард ўлуб учсун таним,
Мендин ўлтурғунча нозук хотирингизга губор.

Ҳар жафоким келса сендин Лутфийга миннат, вале
Қилмаган ёзуқни кечруб, қилгин андин даргузор.

* * *

Кирипукунг наштар уруб ҳар дам бағирдин қон олур,
Меҳр этар жоду кўзунг, тўйгунча тандин жон олур.

Гарчи душвор ўл азиз жон бермак одам ўғлига,
Ғамзангга қилгин тафарружким, не хуш осон олур.

Ногаҳон бир кун куларда дур тишингни кўргали,
Ҳар кеча икки кўзумдин юз сабақ уммон олур.

Жон сенинғдур, тан дағи, сан хоҳ кўйдур, хоҳ ол,
Муътақид қул шоҳидин тан-жон била фармон олур.

Шевангиз қасд этти кўнглум олса, қўймиш топмади,
Лутфий қулнинг англасам жонинг анга товон олур.

* * *

Чеҳрадин бурқаъму олдунг, моҳи тобон кўрнадур?
Ё табассум айладингму, сурати жон кўрнадур?

Уйқуда эркан магар зулфунгни тогитти сабо,
Ким бирор юмсам кўзум, тушум паришон кўрнадур.

Майл қилголи кўзум унноб янглиг ирнинга,
Толеим аҳкоми ичра дам-бадам қон кўрнадур.

Тун кеча ўн тўрт тунги ойни кўрмишдур юзунг,
Ушбу кун ойнинг жамоли ичра нуқсон кўрнадур.

Кўз кўра ўлтурмак одам ўглини душвор эрур,
Недин ул гамзангга мундоқ саҳду осон кўрнадур.

Рост қилди худ висолинг ганжина кўнглум уйин,
Охири фикр этсам онинг иши вайрон кўрнадур.

Кўргали тишинг била ирнингни Лутфийнинг кўзи,
Кирпуки устида ҳар дам дурру маржон кўрнадур.

* * *

Ҳаммомга азм айлагач ул шӯхи ситамгар,
Ҳаммом юзи акси била бўлди мунаввар.

Гултек танидин чунки арақ бўлди равона,
Ҳаммом гулоб иси била бўлди муаттар.

Сув гайратиндинким танига тегди дамо-дам,
Ҷоним бори сув бўлди-ю, ҳолим даги абтар.

Эй кошки, мен булғай эдим олида ходим,
То васл туни булғай эди бизга муяссар.

Кавсар суви, жаннат гули олтун тароғ олғоч,
Хурлар келур эрдилар анга булғали чокар.

Бу Лутфийнинг оҳи ўти кўзи ёшидиндур,
Ҳаммомнинг ўтию суви тушмас анга бовар.

* * *

Неча бағрим ұт уза нортөк янғоқинг куйдурур?
Неча жоним жавҳарин сиймтек сақоқинг куйдурур?

Неча меҳроб ичра мени ҳар кеча тонгга бикин
Шамътек боштин-оёқ ул жуфту тоқинг куйдурур?

Қошу кўзу зулфу юзу қоматинг қасдимдадур,
Қайсини айтай, мени боштин-оёқинг куйдурур.

Ҳажр ўти бирла рақиб жаври бағирни куйдуруб,
Қолганин гаҳ-гаҳ бирор ҳол сурмамоқинг куйдурур.

Куймади ишқинг ўтинда чун сипандондек вужуд,
Ложарам уддек ани ҳоли фироқинг куйдурур.

Етмас эрди бизга ул филфил янғоқинг ўтида,
Ким яна афсун била жоду қароқинг куйдурур.

Ўт агар сувни куюрмас бўлса, эй жони жаҳон,
Не учун бу Лутфийнинг жонин дудоқинг куйдурур?

* * *

Ё раб, ул дилбар малак ё хур, ёхуд жон эрур,
Ҳақ назар ондин кўтармас, халқ анга ҳайрон эрур.

Шаккар оғзингким кичикликда ёшурди заррани,
Ул қуёш юз узра гаҳ пайдоу гаҳ пинҳон эрур.

Ою кун юзунг била лоф урсалар, йўқтур ажаб,
Оре, лоф урмоқ йироқтин барчага осон эрур.

Оғзинг ўлтурди табассум бирла бизни, тонмагил,
Гар киши ўлтурмаса, ул не учун пинҳон эрур?

Қўймагил ҳар дам рақибимни қошингда, сур, бегим,
Ким қўтур итнинг дамидин барчага нуқсон эрур.

Гарчи зулфунг чинида кофир бўлиб эрди кўнгул,
Бурқаъ олгил чеҳрадинким толиби имон эрур.

Даври ҳуснунгда жафо бирла бу Лутфий кўнглин ол,
Ёдгори ҳусн, оре, дуняда эҳсон эрур.

* * *

Ўтлуқ кўзунгни кўргали бағрим кабоб эрур,
Сиздин не ёшурай, кўнгул иши хароб эрур.

Йиғларман эшикингда, очилмас не бобдин?
Ёмғур ёғарда қоида, чун фатҳи боб эрур.

Ул юзу зулф учун ўлайин менки олида,
Жаннат гули бинафшаси беобу тоб эрур.

Қувламағил мени эшикингдинки дам-бадам
Шавқ ўлтурур, не ҳожати мунча шитоб эрур.

Маншур ости юз сори даъвойи ҳусн учун,
Кун гардишинда зулфики, молик рикоб эрур.

Бошингдин эврелур садқа бўлғали қамар,
Банданг дурур агар маҳу гар офтоб эрур.

Сув элтти борса мен кўзи гирёнга боқмағай,
Кун чоштгоҳда кўзиким масти хоб эрур.

Лутфий, хаёли бирла йироқтин сабур бўл,
Ул пок этаклик асру чу оли жаноб эрур.

* * *

Нечаки жавр қилурсан, вафодин ортуқ эрур,
Карамки ўзгага қилсанг, жафодин ортуқ эрур.

Эшикингиздин йироқ бўлса кўз эрур гирён,
Изинг тўзи манга юз тўтиёдин ортуқ эрур.

Шаккар киби манга дашномингиз келур ширин.
Не шукр этай ангаким, дуодин ортуқ эрур.

Нечук табибга дардингизни айтайин охир,
Ки дардингиз манга юз минг даводин ортуқ эрур.

Сочингни истаса Лутфий хаста, ёзгурма,
Ҳаво йўлинда чу мушкин сабодин ортуқ эрур.

* * *

Ишқи жаҳонни ўртади, бу не бало жамол эрур,
Ҳадди башар дагулким, ул партави лоязол эрур.

Ҳуру фариштау пари ҳусни анга шабиҳ эмас,
Ваҳдат учун далил ўшул сурати бемисол эрур.

Ой юзию узун сочи фикрида умр хуш кечар,
Ман билурам доғи кўнгулким бу не моҳу сол эрур,

Бир қона кўргали юзун умр тилар кўнгул, вале
Хизр ҳаёти бирла ҳам қонмоғ иши маҳол эрур.

То назар айлади қуёш талъатининг камолина,
Ўзгага бўлса бир ўлим кунда анга завол эрур.

Белию огзи рамзидин сўз бор учун гумон била,
Мўйшикофу хурдабин ичра бу қийлу қол эрур.

Кўрмаса юзуни ўлар Лутфий, кўрса ҳам доғи,
Ишқи жунунидин анга кўрки не турфа ҳол эрур.

* * *

Юзунгизда ўгон нури аёндур,
Кузунгиз фитнаи охир замондур...

Қошинг, ирнинг, юзунг, эй рашки ризвон,
Ҳилолу кавсару боги жинондур.

Мени севди дебон ёзгурмагилким,
Сени ким севмаса динга зиёндур.

Сенинг ширин дудоғинг ҳасратидин
Муҳиблар жони суву бағри қондур.

Лабимга етти жон, ирнимга еткур —
Лабингниким, манга пайванди жондур.

Не гам гар дарду ҳасрат бирла ўлсам,
Чу дилбар ўлгонимдин шодмондур.

Фироқинг тукти бир дам ичра қоним,
Ажал етса кишига бир замондур.

Бу Лутфий жони оғзи сори борди,
Мақоми руҳ, оре ломакондур.

* * *

Бўлди баҳору жон қуши ул ён ҳаво қилур,
Ҳар неча ул нигори суманбар жафо қилур.

Гар қилмаса вафо манга дилбар, ажаб дагул,
Умри азиз кимга жаҳонда вафо қилур?

Бошинга мен сафо берайин дер қилич била,
Жавр этмас эрди меҳр учун, эмди сафо қилур.

102

Куз буйнида дурур мени бечоранинг қони,
Хублар била мени чу ўшул ошно қилур.

Юзунг сифоти Лутфий сизин нозук айлади,
Гул садқаси дурур, неки булбул наво қилур!

* * *

Булмаса гар ул санами гульзор,
Бизга хазонтек ўла бу навбаҳор.

Ёрдин агар келса қилич бошима,
Зарра фироқ этмагамен ихтиёр.

Йўлида тупроқ ўлайин от учун,
То манга қилгай гузар ул шаҳсувор.

Қоши учун жон берурам, дўстлар!
Тоқ қупорингиз ёсогонда мазор.

Ёлгуз эмас, Лутфийким, ул гул учун
Нолау фарёд қилур сад ҳазор.

* * *

Ҳаргаҳки, кеши жуббани ул дилрабо кияр,
Гуёки тун либосини моҳи само кияр.

Насрин ажаб дагулмуки, сунбул кияр либос,
Эрмасму тонгки, Чин бути мушки Хито кияр.

Қунглакка инжу тупчи мунунгтек не хуб эмиш,
Ёхуд келур латиф неким маҳлиқо кияр.

104

Ул тоши садаф сабз юрик айшлар қилур,
Давлатлиқ ул нимаким они подшо кияр.

Ашҳаб нечун аранг кутарур нозанин бўйи,
Ул руҳдек бадан била тун мунтаҳо кияр.

Жон кўнглаки қабо бўлур, албатта, гунчадек,
Юз оли бирла андаки, гулгун қабо кияр.

Баским қошинда Лутфий бикин олами ўлар,
Ушшоқ мотаминда ушул кузи қаро кияр.

* * *

Қачонки куртаи зар ул маҳи мунир кияр,
Биайниҳи эрур ул ҳурким ҳарир кияр.

Не тарҳ нимтана чиқмиш ул балолиқ тун
Ки чуст жилва қилурга ани қасир кияр.

Чу остек тани кеш жубба кийса ақл айтур;
“Пари кўрунгки, нечук мушк ила абир кияр”.

Қадам босарда тукулур туман карашмау ноз,
Не ранг ўтулки, ани ёри дилпазир кияр.

Либоси рангини билмон йўлуқса ҳайраттин,
Анинг кибики тун ул чусту беназир кияр.

Либоси ҳуснидин ой даврунгизда ори учун,
Қабои ориятини ҳар ойда бир кияр.

Бўлур юзунг гамидин чок-чок гул янглиқ,
Не хирқаеким, ани Лутфийи фақир кияр.

* * *

Жонни меҳрингга азал субҳинда мойил қилдилар,
Ҳар не қилдилар, ушул шаклу шамойил қилдилар.

Ё раб, ул туррангму ёхуд дуди оҳимдур менинг,
Ё магар ашҳабни эгнингга ҳамойил қилдилар.

Ул қуёш қурси учун бир лабқа мунглуқ бўлгали,
Кузларимни ёшини юз сори сойил қилдилар.

106

Шасти зулфунг иқдини тутмоқда мушкул қолдилар,
Ҳалқай дарс аҳликим, ҳалли масойил қилдилар.

Аҳсани тақвими исботина равшан ваҳж ила,
Орази ойтек жабинингни далоийил қилдилар.

Тухмати маъшуқлиқни ўзгага ёпмоқ учун,
Юз сари партав солиб ошиқни мойил қилдилар.

Андаким гамзангни сармасти майи ноб айладинг,
Лутфийи соҳибназардин ақл зойил қилдилар.

* * *

Сўзларда қачонким кўзи қоши била ўйнар,
Ҳар гушада юз минг киши боши била ўйнар.

Нун қоши учун баҳр қилиб ер юзини кўз,
Ул моҳи кўзум мардуми ёши била ўйнар.

Шатранжи латофатни утар нечаким ул ой,
Рух тарҳ бериб, чарх қуёши била ўйнар.

Кўргузса қаро, барҳам урар Чину Хитони,
Кўз устидаги холи чу қоши била ўйнар.

Жон нақдини кўзунг қошида ўйнаса, Лутфий,
Айб этмаким, ул гамза кенгоши била ўйнар.

* * *

Эй кўз, юзига боқу даги нури сафони кўр,
Лаъли лабида хаста кўнгулга шифони кўр.

Жоннинг видойидур кўз учи марҳабосида,
Жондин иликни юв, даги ул марҳабони кўр.

Кўнглум эшиги итларининг мансабин тилар,
Хонлиқ тилар, бу ҳиммати олий гадони кўр.

Кўз ёши қатрадин санам ортинча тинмади,
Жон бермади, бу кўнгли қаттиқ мубталони кўр.

Зулфи агарчи кўфру залолатга дол эрур,
Ойдек юзига боққилу нури худони кўр.

Мажнун киби йўлингда мени имтиҳон учун,
Тургуз абадга текру, мендин вафони кўр.

Сиймтек сақоқининг менги куйдурди Лутфийни,
Даври қамарнинг охирида бу балони кўр.

* * *

Нортек янгоқларингки фирдавс боғидур,
Шамъи фалак демонки, тажалли чарогидур.

Дуняким эрди мен киби шахбоз қудсига,
Бизни балога солгучи зулфунг тузогидур.

Зулфунг чу бош кутарди, бузулди кўнгул эви,
Қайдин топилсун амнки булғоғ чоғидур.

Махмур кўзларинг киби маст айлаган мени,
Шул соқии аласт ичурган аёғидур.

Кўз устида тутиб неча ёшни огирласам,
Элга тақар мению ҳамул хуни ёғидур.

Лутфийга ҳажр юкини қилма ҳаволаким,
Андин қил учи минг Уҳуду Қоф тоғидур.

109

* * *

Ҳалқа-ҳалқа зулфиким ул моҳи тобониндадур,
Чинга боқсам долдек хуршеднинг ёниндадур.

Порсо мусҳаф юзун кўрса, равон жон вақф этар,
Дилраболиқ ояти гуё анинг шониндадур.

Зарратек тор огзидин қайдин топилсун бизга ком
Ким, калом аҳли ақал дерларки йўқ сониндадур.

110

Голибоким, Юсуфи Мисрий тушунда кўрмади,
Ул ҳаловатларки, лаъли шаккарафшониндадур.

Бир қатиг жонлиқ жаҳонда кўрмадим кўнглум бикин
Ким, чекар жавру бурунқи аҳду паймониндадур,

Хублар булмас мунигтек шўх-шангу дилрабо,
Бу қилиқлар барчаси ул ишванинг кониндадур.

Лутфий қул кирмас битикка кўп насиҳат қилмангиз
Ким, анинг девона кўнгли ишқ фармониндадур.

* * *

Сенсиз эмгак соридин бир дами жон минг йил санар,
Умр ушулдурким санар, дилдор эшигинда кечар.

Элти зулфунг кунглумизни-ю, сару пой айлади,
Угриси дерларки кунлук булса ичини енгар.

Заъфим ул ерга етибтурким мени эл тонимас,
Чун саломингни кетурса, бизга еткурмай утар.

Куйса афлок этаги меҳрим утиндин, не ажаб,
Узгаларнинг этаги куйса, менинг жоним куяр.

Сүзламак булди битик бирлаю кўрмак уйқуда,
Курқарамким, Лутфий ҳоли булмагай мундин батар.

* * *

Елпина чиқса бўйи сарвдин хирож тилар,
Хутан чечакларидин зулфи бож тилар.

Аёғи хоки учун остона ястанали,
Гадоё ҳимматини кўр, не тахту тож тилар,

Сенинг отинг била олтун сунуб чаман хони,
Юзун қизил қилуру ҳуснуна ривож тилар.

112

Сочинга тушти кўнгул, чеҳра андин истармен,
Қоронгуда нима етса киши, сирож тилар.

Дудоги акси эрур восита мувожаҳада
Юрак қони ёши ила улки, интизож тилар.

Гараз бу софи кўнгулда хаёли оразидур,
Гулобнинг жиҳатидин киши зужоғ тилар.

Табассумини ҳавас қилса Лутфий, айб этманг,
Кўнгул икига шифо истару илож тилар.

* * *

Этак йигиб юрса, жилваси бало қиладур,
Утарда енг солиши элни мубтало қиладур.

Билурму, ё раб, ўшул ойки зулфи савдоси,
Жаҳонни кеча манга дор ибтило қиладур.

Чи жойи зуҳдеки, майхона гушаси сори
Салоҳ аҳлини усрук кўзи сало қиладур.

Эрур жаҳон кўзидин гунча огзитек махфий,
Дудоғи жонима улким, куло-куло қиладур.

Балоу фитнага Лутфий қолибтур ондинким,
Нигоҳи фитнау боқмаслиги бало қиладур.

* * *

Қоба қавсайни мақоминда кўзунг қон қиладур,
Ҳар дам ул кўнгли қаро қасди мусулмон қиладур.

Кун юзунг олидаги зулф кибидур зулумот,
Кимки ой деса сени, ҳуснингга бўҳтон қиладур.

Қиё боқмоқда агар қилмаса қон жоду кўзунг,
Гушада не учун ой ўзини пинҳон қиладур?

Гарчи жон аччиги душвор эрур одамига,
Манга ширин дудогинг хандаси осон қиладур.

Аҳли савдоға қилур бўлса, татаввул турранг,
Бошта кўнглум қора бахтини паришон қиладур.

Чилла бир кўрган учун зоҳиди меҳробнишин,
Қошларинг ёси учун жонини қурбон қиладур.

Жон берур Лутфи-ю, йўқтур севариндин гиласи,
Ҳар не бедоду ситам жонига ҳижрон қиладур.

* * *

Ишқ аҳлина ҳаргаҳки қошинг тоқи кўрунур,
Меҳробда майхонау ҳам соқи кўрунур.

Кўзга қачон илсун мени ўлтургали ғамзанг,
Саф-саф чу туман ошиқи муштоқи кўрунур.

Гул васфи юзунгни магар азбар қиладур субҳ
Ким, тебранур олиндау авроқи кўрунур.

Қонимга қарортти кўз, ушул жоду қароқким,
Бир уқ отими ердин анинг оқи кўрунур.

Чун ҳосили умрини ҳисоб айласа Лутфий,
Дарди дил изофат, доғи ғам боқий кўрунур.

* * *

Усрук кўзунг карашма била чун қиё боқар,
Ҳар гўшадин бу хаста кўнгулга бало боқар.

Бир сен киби жафочи-ю, айёра йўқ турур,
Хублар ичинда, нечаки бу бенаво боқар.

Кўзум кумуш билакларина тушса не ажаб,
Сойил ҳамиша бой кишининг илгино боқар.

Бу тўймағур кўзумга турар кўрмаган киби,
Ойтек юзига нечаки бу мубтало боқар.

Ўлтурма ноз бирла, менинг сори боқма деб,
Бу инжа қулниким, санга эй подшо, боқар.

Эл билмасун, деб ул қора кўз лутф ила манга,
Ўгрин боқарни ўргатур учун қиё боқар.

Ҳар бир назарда ўлтурадур Лутфийни кўзунг,
Давлат кишига боқса, доғи мунтаҳо боқар.

* * *

Бўз отлиғ ул санамки жаҳоннинг сафосидур,
Ошиқ кишининг отлиғу човлиқ балосидур.

Ишқи йўлида гарчи хатарлар ўкуш турур,
Ҳар бир нигоҳи аҳли назар хунбаҳосидур.

Ўз ҳаддиға ярашу чу ёр этмас ихтиёр,
Ишқ ўти ҳар не қилса, кўнгулнинг сазосидур.

Юзга келиб чақар мени оламға кўз ёши,
Юз дарди сарға қўйгон анинг мижаросидур.

Меҳробдек қошина назар қилғоли бери,
Пайваста вирди Лутфий ул ойнинг дуосидур.

* * *

Наргис кўзунгнинг ўхшаши қайси чаманда бор?
Юзунг таровати қачон, эй гул, суманда бор?

Гулда топилмаса, не ажаб, қадинга мисол,
Қадингнинг истиқоматиму норванда бор.

Белингни йўқ деса киши, ҳеч сўз анда йўқ,
Огзунгни бор деса ва лекин сўз анда бор.

118
Юзунг қуёш дедим, шакартек ирнингни май,
Хуршид ичинда зарраи ширини қанда бор.

Инжу тишинг била шакар ирнинг мушобиҳи,
Дурри ақиқ на Адану на Яманда бор.

Тийлатти ақли кул ўзинг, огзунг, юзунг кўруб,
Чун ояти-ю, нукта бу сирри аланда бор.

Ёлгуз Ҳирийда йўқким, анинг зулфи васфида,
Шеъринг шиори, Лутфий, Хитою Хутанда бор.

* * *

Ёғлиқ тегар лабингга, не фархунда фоли бор,
Мен мубталои ҳажру анинг хуш висоли бор.

Тегса юзунга беҳуд ўлуб ерга бош қўяр,
Ёғлиқ бошингда ўзга не мушкул хаёли бор?

Кирпук игнаси била таҳрир этар кўзум,
Ул ёғлиқким иликинг била иттилоси бор.

Ёғлиқни кўп юзунга яқин тутма, фикр қил,
Партав чу солса катоннинг заволи бор.

Ҳар лаҳза ёғлигингга арақдин сепар гулоб,
Гултек юзунгим, анда латофат камоли бор.

Жон Мисрина кириб дили меҳнаткашидадин
Сўргилки, ёғлигин жасадинда не ҳоли бор!

Ёғлиқ ўпар лабингни-ю, ул ҳам хаёл ила,
Фикр айла, Лутфийни на ҳадду мажоли бор.

* * *

Қадингнинг нахли, эй сарви сарафроз,
Ниҳоли дилраболиқтур, бари — ноз.

Сенинг гамзанг бало бўлди кўнгулга,
Балоангез эрур ҳар қайда гаммоз.

Қачон тексун юзунг сориг юзумга,
Қовушмайтур хазон бирла бале, ёз.

Учар руҳим сенинг юзунгни кўрсам,
Бале, булбул қилур гул сори парвоз.

Кўзунг кўп элни элтур тўгри йўлдин,
Сенинг йўлингда бўлгай озмагон оз.

Масиҳо, бир нима борким кўрунмас,
Дудоғинг қилгали, жон бермак оғоз.

Итим деб Лутфийни, шоҳим, укарсен,
Ҳамин бўлгай гадога ҳадди эъзоз.

* * *

Жону кўнгул кишварининг хонисиз,
Хусну латофат танининг жонисиз.

Ваҳки, не хуш толеи масъуди бор,
Ул фалакеким, маҳи тобонисиз?

Бизни сучук сўзларингиз қилди сайд,
Сиз бу огиз бирла шакар конисиз.

Жону кўнгул ичра урарсиз қадам,
Қайси чаман сарви хиромонисиз?

Шевада оники тўкар эл қони,
Хуни тутиб, сиз эй бегим, онисиз.

Мангу яшар кимки кўрар сизни бир,
Ваҳ, не Хизр чашмаи ҳайвонисиз.

Лутфийи мискинга бу ҳижрон туни
Раҳм қилинг, гарчики султонисиз.

* * *

Ул сониъики, хилқат ичин қилди қошу кўз,
Ҳеч кимга сенча бермади айёра қошу кўз.

Ҳайрон қолур юзунгда кўзу ёш хабар берур,
Бўлди манинг жонимга балотек ёшу кўз.

Қолса юзунгда кўз, не ажаб, хираким назар,
Қосир эрур чу бўлса муқобил қуёшу кўз.

Севди кўнгул сению кўзум сочти дурри ашк,
Сирримни олам ичра кўнгул қилди фошу кўз.

Ул кўз, огизни Лутфий демас наргису набот,
Огзинг кўзунг қошинда аларга не бошу кўз.

* * *

Сенинг ширин лабинг жондин қолишмас,
Сочингнинг куфри имондин қолишмас.

Хито турки анингким неча бўлса,
Кўзунгнинг шеваси ондин қолишмас.

Равомудур мени ўлтурса ташна,
Лабингким оби ҳайвондин қолишмас.

Кўзумнинг ёшидин иймангил охир,
Ки ҳар бир мавжи тўфондин қолишмас.

Эшикинг итина ким бўлса йўлдош,
Онинг иқболи султондин қолишмас.

Ёзуқтур, тўкмасин ёшимни лаълинг,
Ким ушбу ол ёшим қондин қолишмас.

Улуғбекхон билур Лутфий камолин,
Ки рангин шеъри Салмондин қолишмас.

* * *

Жон ҳасрат ила куйди-ю, дилдор топилмас,
Барча топилур, бизга вале ёр топилмас.

Гул келди юзунг давридаким ҳусн сотай деб,
Айланди-ю, ҳеч ерда харидор топилмас.

Агёр бикин жону кунгил кетти қошимдин,
Гамдек манга бир ёри вафодор топилмас.

Эй соқийи мажлис, сол иликтин қадаҳу жом,
Ким кўзларининг даврида ҳушёр топилмас.

Дедимки: “Рақибимни қошингдин кўтар”. Айтур:
“Бир гул қаниким, олида юз хор топилмас?”

Эй ҳажр, кўтар ёш ила кўзум қорасини,
Кўзни нетайин давлати дийдор топилмас.

Қил муҳр огиз хотамидин Лутфийнинг огзин
Ким дуняда бир маҳрами асрор топилмас.

* * *

Дилбар эшигингда турса булмас,
Бурқаъсиз ул ойни курса булмас.

Қонимни тукар лаби ёзуқсиз,
Андин нетайинки, сурса булмас.

Бир дам рақиб илгидин, қошинда
Кўз ёши менгизли турса булмас.

Эл юзига боқсалар ўлармен,
Хуршедни нетай, ёшурса булмас.

Ишқ утида Лутфий, йиғлама куп,
Сув бирла они учурса булмас.

* * *

Дуняни кездиму зебо, сени-ўқ кўрдум бас,
Бу малоҳат била, ҳаққо, сени-ўқ кўрдум бас.

Рост чун бўлди азалнинг куни саф-саф арвоҳ,
Барчадин ҳусн ила якто сени-ўқ кўрдум бас.

Дилраболиқ фаниким қилдин эрур нозукроқ,
Мен ўшул илмда доно сени-ўқ кўрдум бас.

126
Андаким бўлди йигин ҳусн элининг мажмаида,
Шамътек анжуманоро сени-ўқ кўрдум бас.

Ети иқлим ичида дар-бадару шаҳр-башаҳр
Ҳусн учун кездиму, раъно сени-ўқ кўрдум бас.

Қолди қил учи адам бўлголи жон огзинг учун,
Улки билгай бу муаммо, сени-ўқ кўрдум бас.

Лутфийни тирғизадур ҳар нафас ул лаъли лабинг,
Ушбу дам ичра, Масиҳо сени-ўқ кўрдум бас.

* * *

Дилбар согинмагон жиҳати бу фироқ эмиш,
“Кўздин йироқ бўлса кўнгулдин йироқ” эмиш.

Тинмас хаёли кейинча кўз ёши қатрадин,
Юз сорина югургучи гулгун буроқ эмиш.

Бўлмас висол бирла кўнгул дарду доғи кам,
Ул тўймагурда, ваҳ, не бало иштиёқ эмиш.

Қон боғлади жигарлари ул гамза саҳмидин,
Чину Хитода нечаки оҳу қароқ эмиш.

Ёйдек буюмни эғди қошинг бори гам била,
Ким эгриликда даври қамар ичра тоқ эмиш.

Бузди қаро черик била кўнглум вилоятин,
Ул кўзки, турклардек иши таламоқ эмиш.

Лутфий, Ҳирийда қолмади шеърингга муштари,
Азми Ҳижоз қилки, мақоминг Ироқ эмиш.

* * *

Мен хаста қонина камар соҳибжамоле боғламиш,
Қасди ғарибе айламиш, нозукхаёле боғламиш.

Илми назар ичра кўзум дарё ағар бўлмайдурур,
Кирпуклар узра қондин ул маншури оле боғламиш.

Чавғони зулфи дол эрур, мен гўйтек саргаштамен,
Суфи ўзига зарқ ила гар важду ҳоле боғламиш.

128

Девона бўлсам не ажаб мундоққи қошинг тоқидин,
Қудрат эли хуршид уза мушкин ҳилоле боғламиш.

Гулким сиғинмиш гунчага, сендин дурур андишаси,
Юз нарда, яъни важҳ уза беинфиоле боғламиш.

Ул ой хаёли кечғали сели сиришким мавжидин,
Кирпук қомишиндин кўзум ҳар сори соле боғламиш.

Мушкин сочу тор огзидин Лутфий кушод истар, вале
Фикри хатодур анғладим, нақши маҳоле боғламиш.

* * *

То жамолингдин тушубтурмен ямон кўздек йироқ,
Бу тирикликтин кўрарман кўп ажални яхшироқ.

Ёш фарзандин югуртуб юз сори ҳар дам кўзум,
Чун сенинг изингни топмай чоптурур гулгун буроқ.

Қошларинг ёдида кўп меҳробқа қаршу туруб,
Фол тутгим, келди фолим гоҳ жуфту гоҳ тоқ.

Оҳу вовайлоу ўртанмагу ўлмак оти — ҳажр.
Ҳасрату ранжу аноу дарду гам оти — фироқ.

Ерга кирсам кошки, чун етмас ул ойга илик,
Мушкул аҳволе тушубдур: “Ер қатиқу кўк йироқ”.

Фурқатингда тўкти, шоҳим, кўзларим дурри ятим,
Ул адоқингқа тушуб ҳолини айтса, тут қулоқ.

Солди Туркистон элига Лутфийни кофир кўзинг,
Не мажоли борки қилса рост оҳанги Ироқ.

* * *

Ултурур ҳижрон мени ул роҳати жондин йироқ,
Тушмасун гул мавсуми ҳеч кимса жонондин йироқ.

Ёз фасликим эрур айшу тарабнинг мавсуми,
Солди булбултек мени гардун гулистондин йироқ.

Лолатек бағримда доғ эрди, ажабким қолмишам
Бир суманбар юзи гул сарви хиромондин йироқ.

130

Дўстларнинг кўнгли гултек очилиб гулгашт аро,
Мен мунунгдек ёзида ул айшу жавлондин йироқ.

Эй кўнгул, ҳасратта жон бергил, дағи васл истама.
Ким, эрур меҳру вафо ул шоҳи хубондин йироқ.

Кўркнинг богинда йиғмиш маҳвашим гул хирмани,
Бир нафас ул важҳ ила эрмасман афгондин йироқ.

Лутфий зулфу юзудин ҳайрат мақоминда тушуб,
Бир ажиб оламда қолмиш куфру имондин йироқ.

* * *

Кунгул то оразингга булди муштоқ,
Кузумда гаҳ қизил гулдур, гаҳи оқ.

Мени куйдургали ул кўзи ўтлуқ,
Кунгулни тош этар, гамзани чақмоқ.

Шакардур ул огиз ё писта билмон,
Дудогингдин эмастур айб сўрмоқ.

Фироқингда тукайин ёш нақдин,
Қаро кунлар учундур оқ ёрмоқ.

Ақиқингни сўрайин десам, айтур:
“Ямон андишалиқни фикрина боқ”.

Тилаб кунглум сенинг огзингни топмас,
Кичик учун магар ўйнар ёшунмоқ.

Сенинг ишқинг кучиндин Лутфий сўзи
Жамолинг жови янглиқ тутти офоқ.

* * *

Нортек ёноқларинг киби шамъ анжуманда йўқ,
Сарви қадинг менгизли санубар чаманда йўқ.

Сенсиз чаманда, ёр, очилмас кўнгул бале,
Нозу карашма сарву гулу ёсуманда йўқ.

Ҳар дам жамолинг ортару хуснинга йўқ назир,
Меҳру вафо даригки, эй умр, санда йўқ.

132

Юзунгни гул чу топмади кўнглакни қилди чок,
Юсуфнинг иди, ореки, ҳар пираҳанда йўқ.

Жоним чиқар жамолингга қилганда бир назар,
Дардоки, боққали яна бир жон баданда йўқ.

Қўйгул хато йўлин дағи мушк издама, сабо,
Чин сочидек чу мушк Хитоу Хўтанда йўқ.

Тишинг дурини Лутфий сифат килғали бери,
Бир дур қиймати сўзи янглиқ Аданда йўқ.

* * *

Ул сиймтанки, рух анингтег латиф йўқ,
Гар ҳулла бўлмаса анга кўнглак зариф йўқ.

Ойтек юзунгни кўрди шараф ичра офтоб,
Сентек жаҳонда дедики, зоти шариф йўқ.

Ошиққа жон бағишлар ушул кўз боқиш била,
Усруклар ичра кўзунга ҳеч ким ҳариф йўқ.

Гар мустаҳиқ тиларсан, аё шоҳ, закот учун,
Ментек жаҳонда ҳеч гадои заиф йўқ.

Қилгай не тил била сенинг огзингни Лутфий васф,
Чун тор эрур қавофи-ю, булди радиф йўқ.

* * *

Оху кўзунг ким ўзида бир дам қарори йўқ,
Бир гуша йўқки дуняда юз минг шикори йўқ.

Ё рабки, умр хушлигинин не кўруб турур,
Бечораеки сентек анинг гамгузори йўқ.

Майдонга гўйи ҳусн фалак солголи бери,
Кун гардишинда сен киби чобуксувори йўқ.

Кўзунг гизоласи кезар ул лолазор аро
Ким, равзанинг анинг киби хуш лолазори йўқ.

Хони висолидин манга тегмас наволае
Ким, мавти аҳмар отлиғ анинг интизори йўқ.

Кўз ўйнатиб кўнгулни қилур ихтиёрсиз,
Ҳеч кимнинг онча ўз кўзина ихтиёри йўқ.

Ич бўлголи рақиб, турур Лутфийни ўрни тош,
Ошиқнинг итича ҳам қошида эътибори йўқ.

* * *

Бизга недин ул оху қароқнинг назари йўқ,
Шишланса багир, куйса юрак ҳам хабари йўқ.

Ҳаргиз қадидин топмади жон меваи мақсуд,
Ул сарв дурур, сарвнинг оре, самари йўқ.

Ҳайфим келур ул ойники, оҳ ўтина ёқсам,
Сиз ўйла согинмангким, оҳимнинг асари йўқ.

Васлингни дуо бирла саҳар истагай эрдим,
Эй войки, ҳижрон кечасининг саҳари йўқ.

Лутфийни севар деб мени кўп қувламагилким,
Жондин гузари бордуру сиздин гузари йўқ.

* * *

Эй сенинг жавру жафонг меҳру вафодин яхшироқ,
Ул сенинг ойтек юзунг бўлсун ямон кўздин йироқ.

Хусн элиндин тоқ эрур меҳробтек икки қошинг,
Кўрмади ер юзуни кезган мунингтек жуфту тоқ.

Кечти умру кирмади тушта хаёлинг бир кеча,
Кўйнимизда, қайдадир ул бахтким, киргай кўноқ.

136

Ҳар ямон сўзи била ўлтурма бизни хору зор,
Расм эрур шоҳлар вафолиқ қулни яхши асрамоқ.

Ҳар саҳар “ё раб” дин илкимни кўтарсам йиглаю,
Уртанур оҳим ўтиндин етти фирузи равоқ.

Лутфий кўнгли баҳридин васфинг дурин дарж айлади,
Бир замон неча огир келса, анга тутқин қулоқ.

* * *

Ишқ тушса ҳар кўнгулга, дарду гамдин чора йўқ,
Ётса чун наштар жароҳатка аламдин чора йўқ.

Эй вужуд, ул тор огиздин ҳеч бўлсанг, не ажаб,
Ушбу йўлда юруганларга адамдин чора йўқ.

Бир тутуб зулфунгни юз минг захр топдим зулмидин,
Оре-ореким, йилон тутқанга самдин чора йўқ.

Юзунга боқсам кўзум ёшин кўруб айб этмагил,
Ёз булути бўлса пайдо, гулга намдин чора йўқ.

Мен бу савдода надоматтин угун суд кўрмадим,
Ким тижоратда зиён қилса, надамдин чора йўқ.

Ой юзунга зулф узин солса не тонг бўлгай, вале
Тун узун бўлса нечаким, субҳидамдин чора йўқ.

Эшикиндин қувлама, бу Лутфийнинг журмин кечур,
Ким бу боб ичра каримларга карамдин чора йўқ.

* * *

Иликка кунни кивурса бўлур, вале сени йўқ,
Йироқдин ойни кўрса бўлур, вале сени йўқ.

Зиҳи мизожки ҳар нечаким шакар лаб бор,
Кишининг отини сўрса бўлур, вале сени йўқ.

Не суд уд киби куйганимки, анбар ила,
Равон парини кетурса бўлур, вале сени йўқ.

138

Не бок бўлур ушбуки, Зухрани кўктин
Азойим ила тушурса бўлур, вале сени йўқ.

Бу Лутфий тинмаса то ёнмаса, ажаб йўқим,
Жаҳонни кўрмай ўтурса бўлур, вале сени йўқ.

* * *

Қароқчи кўзининг ул оли кўп қаросина боқ,
Кумуш сепоянинг устиндаги икки ёсина боқ.

Агар далил тиларсан Масихнинг дамина,
Табассум ичра анинг лаъли жонфизосина боқ.

Сақоқи холи мени асру мубтало қилди,
Қамарнинг охири давриндаги балосина боқ.

Нагу борурсан иликтин дема, гуноҳим йўқ,
Кўз учи бирла ўтар чоғда марҳабосина боқ.

Келиб муқобила қилгин муважжаҳу равшан,
Юз узра икки кўзум ёши можаросина боқ.

Юзунгда нури тажалли, лабингда жавҳари руҳ,
Муойина кўрадурмен, кўнгул сафосина боқ.

Сочинг, юзунг ҳаваси ичра Лутфий сори келиб,
Қоронгу кечаги ёшу саҳар дуосина боқ.

* * *

Зиҳи сарв устида юзунг қамардек,
Қани бир шохи гул сен сиймбардек.

Сенинг бирла жаҳонни хуш кўрарман,
Керакликсан манга нури басардек.

Қилур Чўлпон кўзунг ҳар дам қиронлар,
Ани ким англасун соҳибназардек.

Хиромон қурёдин чиқмадинг, оҳ!
Ёшунмишсан қамиш ичра шакардек.

Дамим чиқмас мени ўлтурса гамзанг,
Кўзунг даврунда йўқ мен беҳабардек.

Мени бу нотавонлиқ бирла зулфунг
Жаҳонда кездурур пайки саҳардек.

Кўрар ҳақ нурини юзунгда Лутфий,
Хаёли ботил эрмас ўзгалардек.

* * *

Бошимға соя сол, эй сарви чолоқ.
Ки, гулдекдур ёқам ҳажр илкидин чок.

Қадам бос кўз уза кирпукка боқмай,
Тикан ботмас аёққа, бўлса намнок.

Не ширин жавҳари фардедур огзинг,
Ки қилмас ақл ани бир зарра идрок.

Жафоу ишвау фан илми ичра,
Кўзунг шогирдидур даврону афлок.

Жаҳонда нозанин кўптур ва лекин
Сенингдек кимда бордур домани пок.

Назар мендин аяр гамзанг, ажабтур,
Ким усрукларда бўлмас расми имсок.

Йироқ солгунча, ўлтур Лутфий қулни,
Масал бордуким: “Ўлмоқдин тирилмоқ”.

* * *

Хубларда сенингтеқ бир маҳбуб қани нозук,
Боштин аёқи зебо, белу бадани нозук.

Нозуклик ила олдинг кўнглумни боқиб ўгрин,
Нозук кишиларингки, ҳар не қилани нозук.

Олма янғоқинг кўргач, мен банда нечук ўлмай!
Бодом кўзи фитна, писта даҳани нозук.

142

Ерга тўқулур ўлгон қонни ера ҳеч тўкмай,
Бир гамза била ул шўх ўлтурди мани нозук.

Гамзанг ўқиға қаршу жон Лутфий ҳадаф қилди,
Номус учун гаҳ-гаҳ сен отқил ани нозук.

* * *

Эй кўзунгнинг шеваси оламини мадхуш айламак,
Зулфунг иши Чин элини ҳалқадарғуш айламак.

Белингу оғзунг хаёли бирла бўлгумдур адам
Ким, булур мен қулга фикри бусу огуш айламак.

Кўнглумиз мундоқким, ўрганди сенинг ёдинг била,
То қиёмат келмагай биздин фаромуш айламак.

Эй кўнгул, нуш айла юз минг мундай аччиқ сўзин
Ким, керак ул лаъл учун хунобалар нуш айламак.

Ишқдин манъ этса зоҳид бўлмагил машъуф ҳеч
Ким, эрур аҳмоқ жавоби, Лутфий, хомуш айламак.

* * *

Жон мамлакатин ёқти ёнар утқа фироқинг,
Жон танда қачон қўйди худ ул жоду қароқинг.

Сен сақла кўнгул ҳужрасин, эй ёр хаёли,
Бу утта ёна ёнмасун ул пок висоқинг.

Охир, эй фалак, нолаю фарёдим эшиткил,
Ҳар неча менинг оҳим огир қилди қулоқинг.

Эй кўз, йигидин тинмагилу бир дам уюма,
Гафлатдин эрур баҳри гам ичра уюмоқинг.

Бир журъани бу хаста қулинг ёдина қил нўш,
Ул дамки эрур Зухрау гул мутрибу соқинг.

Ҳижрон гамидин тутти кўнгулни табъи муҳриқ,
Бермоди анга шарбати унноб дудоқинг.

Бу Лутфийни ўлтурғали гамзанга буюрма,
Тақсир қачон қилди ул иш ичра қароқинг.

* * *

Неча қўйгай багрима доғ ул юзи моҳим менинг?
Неча ёндургай фалакнинг шамъини оҳим менинг?

Йўлдин озди ногаҳон зулфун кўруб мискин кўнгул,
Йўллар эгри, тун узун, неткай бу гумроҳим менинг?

Хуш ярашур сарвтек қадди уза сийм олмаси,
Оҳким, етмас анга бу дасти кўтоҳим менинг.

Эмдиким, тупроқ бўлмишдур эшикингда таним,
Қайдадур ҳосидки, кўргай давлату жоҳим менинг.

Чарх урар хазро сародиқта фалак шоҳидлари,
Хаймадин бир тунла чиқса моҳи хиргоҳим менинг.

Нолишим берди эшиги итларига дарди сар,
Авф қилгайлар карам бирла бу бeroҳим менинг.

Бўлди якто дур тиши васфинда Лутфийнинг сузи,
Не ажаб, тутса қулогини анга шоҳим менинг.

* * *

Неча куйгай бу ёнар ўтқа заиф жоним менинг?
Қолмади сабр этгали бир зарра имконим менинг.

Кес бошимни гўйтек, хайлинг адоқи ичра сол,
Қуйма саргардон мени, эй зулфи чавгоним менинг.

Чун кишининг қонин айтурларки, ётмас, эй ажаб,
Лаълингизда не учун мундоқ ётур қоним менинг?

Мақдамингга сочқоли юздин ўгун йўқ олтулум,
Бор, вале қўз баҳрида кўп дурри галтоним менинг.

Мен гадони нотавонлиг бирла ўлтурди кўзунг,
Кимга бўлгай охир эй султон, бу товоним менинг?

Ою кун юдуз киби ерга ўзин солмоқ тилар,
Чиқса хиргоҳтин бирор ул моҳи тобоним менинг.

ЖОН боринча қилмагай Лутфий фиғон бедодидин,
Дод ким берсун, қилур чун жавр султоним менинг.

* * *

Эй кўнгул буржинда хуршеди жаҳонтобим менинг,
Юзу кўзунгдин йироқ йуқ хурд ила хобим менинг.

Қибладин, ё раб, ўлар ҳолатда эврулсун юзум,
Гар сенинг қошингдин ўзга бўлса меҳробим менинг.

Чун сенинг сиймтек сақоқингдин тамаълар бўлди хом,
Неча олтун узра мавж ургай бу сиймобим менинг.

Риштаи зулфунг балолар бошима жамъ айлади,
Ул сабабдиндур паришон жумла асбобим менинг.

Эй қуёш, юзунгдин айру янги ойтёк бўлмишам
Ким, қолурга ўзга йўқтур бир замон тобим менинг.

Хаста кўнглумга шифо эрди лабинг бир сўрмоги,
Бир ани сўрдурмадунг, эй ирни уннобим менинг.

Оразинг шавқинда мундоқким оқар кўзум суви,
Лутфийдек юзни гарикъ этгай бу селобим менинг.

* * *

Фироқингга мени солди қароқинг,
На ҳожат қийнаса эмди фирогинг.

Такаббурдин билурман, тегмагай ҳеч,
Мазорим бошига қутлуғ аёқинг.

Вале мунча умидим борки, билсанг
Ким, ўлтурди бу қулни иштиёқинг.

Булур жоним суву ўттек тутошур,
Чу ёдимға келур ширин дудоқинг.

На деб ҳажр илкидин сендин тилай дод,
Ки ҳижрон бирла бирдур иттифоқинг.

Ғаму ҳасрат била бошим оқарди,
Чу бир дам кўрмадим сиймтек сақоқинг.

Ҳам ул дам куйди Лутфий шамъ янглиқ
Ки кўрди ноғиҳон нортек янгоқинг.

* * *

Эй пари рухсорлар, бизга нигоҳ айлаб ўтунг,
Бир назар бирла гадони подшоҳ айлаб ўтунг.

Гарчи ўтканда кирарсиз кўп кишининг қонина,
Бу гадо кўнгли учун мунча гуноҳ айлаб ўтунг.

Хорлиқ ҳаддин ошурманг, чунки иззат йўлдадур,
Отингиз наълинда бизни хоки роҳ айлаб ўтунг.

Ҳар қачон жон берсам ул қадду огиз ёди била,
Эй муҳиблар, турбатим устинда “Оҳ!” айлаб ўтунг.

Ҳар нечаким, сизга заҳматтур, закоти ҳусн учун,
Илтифоте Лутфий сори гоҳ-гоҳ айлаб ўтунг.

* * *

Хуш ярашур юзи бирла зулфи пуртоби анинг,
Эй хуш ул тунким, тажалли бўлса маҳтоби анинг.

Қунглумиз вайрону қошу кўзда чиндур бу масал
Ким, “Қолур масжид агар бузулса меҳроби анинг”.

Жон адам сори қилур парвоз ширинлик била,
Қилса сузларда табассум шаккари ноби анинг.

150

Не балолиқ кўзи борким, ақлу дин ягмосина
Уйғотур ҳар гушадин юз фитнани хоби анинг.

Холи эрмастур менгингнинг аксидин дарё кўзум,
Турфа дарёеки анбар бўлса гирдоби анинг.

Гар эшикинг шавқини шарҳ айласам, бу фаслда,
Юз рисола чиққай ортуқ, балки ҳар боби анинг.

Ишқ Лутфийни анингдек ҳолга еткурдиким,
Йўқтур ул ойни кўрарга тоқату тоби анинг.

* * *

Жоним чиқадур дард ила, жононима айтинг,
Мен хаста гадо ҳолини султонима айтинг.

Ўртанмагу кўз ёшию ўлмак турур ишим,
Бу қиссани ул шамъи шабистонима айтинг.

Қат-қат юрагим боглади қон гунча менгизлиқ,
Бу дарди дилимни гули хандонима айтинг.

Қон ёшим эрур юз уза юлдуз киби сонсиз,
Ул кўзлари Чулпон, маҳи тобонима айтинг.

Лутфийи дил афгор тилар ҳажр элидин дод,
Аҳволини у бегимаю хонима айтинг.

* * *

Эй азалдин то абад кўнглум гирифторинг сенинг,
Чора қилким, бўлди жоним асру афгоринг сенинг.

Дилбаримнинг мазҳабинда йўқ турур расми вафо,
Эй кўнгул, не ерга етқай нолаи зоринг сенинг.

Жон берур чоғда қошимга, тенгри учун, кел, бегим,
Боре кўрмиш бўлгамен бир лаҳза дийдоринг сенинг.

152

Шаръ ичинда бўлса усрук, сўзига йўқ эътибор,
Қонима бергай тонуқлиқ, икки айёринг сенинг.

Ҳар қачон Лутфийни ўлтурсанг жафо тиги била,
Анда ҳам бўлгай менинг руҳим мададкоринг сенинг.

* * *

Не нозу не ишвадур, эй жоду кўзлук шух-шанг?
Кабки дарий, товуста йуқ, албатта, бу рафтору ранг,

Олингда менгни кўндуруб, зулфунгни кўз бози била,
Кўнглум ҳумоми бўйнига тўйгунча не солди гаранг?

Ул рост қадинг сарвтек ингратти найни ҳар нафас,
Ширин лабинг оғзинг бикин қилди шакар айшини танг.

Курса бу бағримда менинг ул кирпукинг тилгонларин,
Ҳеч бўлди деб олмосни дарёга ташлагай фаранг.

Гарчи санамлар оғзини ўхшатди соғар пистага,
Ул пуч эрур ҳеч мағзи йуқ оғзинга ўзин тутса танг.

Қон йигламогим дам-бадам жону жигарни куйдурур,
Ёт тушкай ики кўзина бир лаҳза ҳам қилмас даранг.

Гар Лутфийни ит атасам ҳеч кўнгли қолгайму дединг?!
Не кўнгли қолибтур анингким, истагай номусу нанг.

* * *

Карашма бирла неча жонима жафо қилгунг,
Нечага текру мени зору мубтало қилгунг.

Ёвушти чиққали жон интизор дарди била,
Не кун, не вақт, не соатга бир даво қилгунг?

Кўзунг жафодау девоналиқтин ушбу кўнгул
Тамаъ тутарким, магар оқибат вафо қилгунг?

154

Ҳаёт кечти-ю, бегонамен висолингдин,
Қачон ўзинг била бу қулни ошно қилгунг?

Бу ол бирлаки лаълинг табассумин кўрдум,
Ёшим ақиқу чиройимни қаҳрабо қилгунг.

Итобу жабру жафога доги керак инсоф,
Айтки, неча менинг жонима жафо қилгунг?

Фироқ эмгакидин Лутфий қулни ўлди согин,
Анинг қизил қонига неча кўз қаро қилгунг.

* * *

Хурлар жафоси илкидин ҳар неча бирёндур кўнгул,
Ўнмас аларнинг меҳридин, ваҳ, не ажаб жондур кўнгул?

Ҳаддингни билмайин мени севдунг дебон ёзгурмогил,
Сен ҳам билурсан, эй бегим, бир эркли султондур кўнгул...

Сентек вафосиз ойдин ўз толеин йиллар кўруб
Меҳру муҳаббат кўз тутар, кўрким не нодондур кўнгул.

Бир лаҳза сенсиз сабр йўқ, ойларда бир дийдор ҳам,
Ортар дамо-дам шавқ ути ишимда ҳайрондур кўнгул.

155

Кўнглум қаро ерга неча ўлтурсун ул зулф илкидин
Жамъ айла нозук ваҳж илаким, бас паришондур кўнгул.

Лаъли лабинг сўрмаслиги еткурди жонга Лутфийни,
Сўз бирла кўргуз лутфким, бу қайғудин қондур кўнгул.

* * *

Нигоро, сенсизин мандин не ҳосил?
Агар жои булмаса, тандин не ҳосил?

Чу гулдин ранг эмас, булбулга бую,
Баҳору боғу гулшандин не ҳосил?

Ҷафоу ишваларни фан тутубсен,
Мунингтек ишваю фандин не ҳосил?

Кишиким, йўқ турур меҳру вафоси,
Агар хуршедтур, андин не ҳосил?

Бу турлук ҳусн ила Лутфий қулунгга
Иноят қилмасанг, сандин не ҳосил?

* * *

Эй ояти раҳмат юзунгиз шаънида нозил
Бўлгай қочаринг бирла қачон меҳр муқобил.

Сиздин керак ўрганса пари одамлиқни,
Юсуф дағи таълим керак олса шамойил.

Ҳорут кўзунг сеҳрини кўрди, хижил ўлди,
Андин ёшунуб ихтиёр этти чаҳи Бобил.

Ёлғуз мен эмасменму сенинг бирла гирифтор?
Ҳуснингга турур ҳуру малак жон била мойил.

Ул сочмудур субҳа яқин ёхуд узун тун,
Ё голиядин дилу кўнгулларга салосил.

Жон мусҳафиси пора бўлур қайғуда ҳар дам,
Енгил илиқи бўйнина то бўлди ҳамойил.

Ҳажрингда тилар ҳар дам ажал Лутфийи мискин,
Сенсиз кечуран умрдин, эй дўст, не ҳосил?

* * *

Эй сиҳи қад, бандани ҳажр илкидин озод қил,
Қайғулуқ кунглумни васлинг бирла бир дам шод қил.

Жонима ҳардам келиб айтур фироқинг элчиси
Ким: “Равон тан мулкидин чиқмоққа истеъдод қил”.

Тогдек ошиқни куйдурдунг бу Ширинлиқ била,
Мундин ортуқроқ мени бир йўли сен Фарҳод қил.

Қоматингнинг қуллугунда ёш эди, улғайди сарв,
Боши титрар эмди хижлаттин ани озод қил.

Ҳоликим жондин асар бордур, соғингил бандани,
Мен чу ўлсам хоҳ унутқил, анда хоҳи ёд қил.

Гул юзунг қилди чу булбулдек кунгулни беқарор,
Осиг этмас нечаким айтурлар: “Оз фарёд қил”.

Нечаким, ҳукминг эрур, шоҳим, равон Лутфий уза,
Чун ҳар иш сўрулғуси, албатта, адлу дод қил.

* * *

Даврунгизда олиму обид кўюб илму амал,
Булди фикру зикр аларга доимо савту газал.

Қошу кўзунг фитнаси элнинг борин зор ўлтурур,
Бир баҳона беш эмастур одам ўглига ажал.

Ишқ ичинда чора айтурлар бадалдур ё сафар,
Не борурга бизга бордур йўлу не бизга бадал.

Ул огиздур ё асалнинг араси гулбарг уза
Ниш ила нозук нишон қилди-ю, тўлдирди асал.

Гар мусулмонсан бу Лутфий кўнглун олгил жаҳд ила
“Қоҳилию кофири” деб бордурур, оре, масал.

159

* * *

Эй сарви сиҳи қоматинга жон била мойил,
Не хуш ярашур қаддинга уш шаклу шамойил.

Зулфунгмудур ул ё менинг охим тутуниму?
Ё анбари соромудур эгнингда ҳамойил?

Гар кўрса эди юзунг уза зулфи мусалсал,
Лайли демас эрди араби шоҳи қабойил.

Манъ этма кўзум ёши эшикингда сочулсун,
Маҳрум карим эшикидин ёнмади сойил.

Фозил эрур ул зулфу юзунг сунбулу гулдин,
Бермиш санга ҳақ фазл билан барча фазойил.

Лутфий кўрар эрди худ ул ой юзуни бир кун,
Бахти баду толе орада бўлмаса ҳойил.

* * *

Эй жамолинг лоязолу бебадал ҳуснунг жамил,
Ой юзунгдур аҳсани тақвим учун равшан далил.

Зулфунгуз ҳайронименким, йилда бир ялдо бўлур,
Ойда ким кўрмиш ики ялдо туни мундоқ тавил?

Огзингу белингнинг асрорин қамоҳий билмайин,
Мушикофу хурдабинлар ичра бўлди қолу қил.

Чун қаро бодом тобут узра расмедур қадим,
Кўз жанозам сори солким, сенсизин бўлдум қатил.

Ишқ маҳв этти мени, сен ўртадин кет, эй сабо,
Ли маъаллоҳнинг мақоминда не ҳожат Жабраил?

Сунбулунгдур уқдайи раъсу юзунг моҳи тамом,
Оразинг фирдавсу қад тубию лаълинг салсабил.

Жон берур Лутфию қилмас бир назар кофир кўзунг,
Толеъимга оҳким, усрук экач бўлди бахил.

* * *

Эй санубар буйли дилбар, фикри ҳижрон қилмагил,
Шавқ утинда мен гадони асру бирён қилмагил.

Элга кўп инъом этарсан дам-бадам дашномни,
Қадр билмасларга охир, мунча эҳсон қилмагил.

Шарт қилдингким: “Сени мен ултурай!” — ултурмадунг.
Чунки етмассан сўзунга, аҳду паймон қилмагил.

162

Андаким, булдум хабарсиз, доғ қўйдунг жонима,
Эмди билмасман дема, ўзунгни нодон қилмагил.

Ўзгалар сори боқиб, гамза ўқини отмагил,
Юрагимни дам-бадам ҳасрат била қон қилмагил.

“Сен мени севдунг”, дебон не ёзгурурсан бандани,
Гар керакмас ошиқ, аввал элни ҳайрон қилмагил.

Лутфийи мискинга кўргуз соидингни лутф ила,
Бу гадодин нуқрани енгингда пинҳон қилмагил.

* * *

Ой юзунгдин етти кишвар хубларига инфиол,
Дилраболиг фани ҳуснинг даврида топти камол.

Ул огиз меҳридин ўзга келмагай мендан жавоб,
Андаким, маҳшар куни ҳар заррадин бўлгай савол.

Гар илиндим зулфуга, кўрманг мени ошуфтадин,
Донахўр этти тузоққа бизни ул лаъл узра хол.

Эй мунажжим, ёр оти бирла мени такбир қил,
Отим оти бирла ёндошсун, менга худ йўқ висол.

Кун юзунг даврунда ўфтанмай чиқар, не важҳ ила,
Англадимким, тезликдин топкуси охир завол.

Гафлат аҳлидин мусаллам йўқ турур даъвии меҳр,
Бормагил уйқуга, эй кўз, сен хаёлидин уёл!

Лутфий кўрмас ул юзунг, кўрса дағи беҳуд бўлур,
Душманиннга тушмасун, эй дўст, ё раб, ушбу ҳол.

* * *

Мени шайдо қиладургон бу кўнгулду, бу кўнгул,
Хору расво қиладургон, бу кўнгулду, бу кўнгул.

Ўқдайин қоматимизни қора қошлиглар учун
Муттасил ё қиладургон бу кўнгулду, бу кўнгул,

Мени ёзгурма “севар” дебки, менинг ҳаддим эмас,
Ул таманно қиладургон бу кўнгулду, бу кўнгул.

164

Борма, дерлар, эшики сори дамо-дам, нетайин,
Кўп тақозо қиладургон бу кўнгулду, бу кўнгул.

Тори мўйин ҳаваси бирла қоронгу кечада
Жонни савдо қиладургон бу кўнгулду, бу кўнгул.

Душману дўст орасинда мени гофилни мудом,
Бесару по қиладургон бу кўнгулду, бу кўнгул.

Ўзгадин кўрмаки кўзунг ёшини, эй Лутфий,
Айни дарё қиладургон бу кўнгулду, бу кўнгул.

* * *

Биҳамдиллоҳки, келди дилрабойим,
Азиз он кузи Чўлпон, тўлун ойим.

Севар жоним, пари пайкар ҳабибим,
Висоли — роҳатим, ҳажри — балойим.

Юзи гул, сочи сунбул, бағри тошим,
Муҳибларни унутқан бевафойим.

Муродим давлати, бахтим латифи,
Сўзи ширин нигори жонфизойим.

Яна тан сори боргон руҳ ёнди,
Буён келгач сафардин маҳлиқойим.

Қонимни ҳажр ила тўкти ёзуқсиз,
Дудогингдин тилармен хунбаҳойим.

Фараҳ қил, Лутфийким, дилдор келди,
Ижобат бўлди ҳазратта дуойим.

* * *

Эй жон чамани ичра буйи сарви равоним,
Вола эрур ул суратинга руҳи равоним.

Тун кеча сизинг кун юзунгиз ёди ичинда
Куйдурди фалак гунбазини оҳу фигоним.

Юз фитна била кўзларинг, эй дилбари раъно,
Бир дамда киши кўрмадиким, тўкмади қоним.

Тула этагим лаълу гуҳар барча баҳосиз,
Саррофмену икки кўзум булди дўконим.

Бағрим қонидин лола битиб тупроғим узра,
Бир-бир ўқугай қолмаса ҳеч ному нишоним.

Сен бор, эй рақиб, жоним эрур ушбу эв ичра,
Мен кетмон эшикидин агар чиқмаса жоним.

Лутфий жони ҳар нечаким ҳасрат била борди,
Сен тозау хуш қолгин, аё сарви равоним.

* * *

Ниқоб олки, юзунгдин сафо тилай келдим,
Кунгул элига лабингдин шифо тилай келдим.

Адамда боғлаб эдим ул огиз хаёлини мен,
Ки мунда Хизрдек оби бақо тилай келдим.

Губор тутти фироқингда кўзни кўп йиғидин,
Бирор изинг тўзидин тўтиё тилай келдим.

Қонимга хат чиқориб кирди ол била дудогинг,
Бу ерга сўра-сўра хунбаҳо тилай келдим.

Азалда бир сочинга жонни айладим савдо,
Юзунгдин эмди анга ошно тилай келдим.

Вафоу меҳр мангаким бўлур бу толеъ ила,
Не ёшурай, эшигингдин жафо тилай келдим.

Жамолу ҳусн ила сен бою Лутфий асру фақир,
Зақот учун садақангдин наво тилай келдим.

* * *

Зулфдин қатъ қилиб юзунга ҳайрон бўлдум,
Мен агар кофир эдим, эмди мусулмон бўлдум.

Лаълингиз сўзидин ул рамзки мен фаҳм эттим,
Борлигимдин бу жаҳон ичра пушаймон бўлдум.

Бош кўтарди сочинг ўгриси қамар давринда,
Ул татаввулни кўруб асру паришон бўлдум.

168

Минг яшаб Нуҳ агар бир йўли тўфон кўрди,
Кунда бу ёш била мен гарқай тўфон бўлдум.

Малакул-мавт агар бўлса рақибинг не зиён,
Чун лабинг ишвасидин боштин аёқ жон бўлдум.

Мен кўнгул бермас эдим ҳусн элига золим деб,
Ғамзанг устодлигин кўрдиму нодон бўлдум.

Бир огиз Лутфий кўнгул торлигин сўрмади ҳеч,
Гарчи ул писта огиз фикрида бирён бўлдум.

* * *

Эй малоҳатқа юзунг моҳиятинда ҳад тамом,
Мантиқ ичра кўрмадим оғзинг киби соҳибкалом.

Ҳусн янглиг бевафосен, ишқдек ҳам жонгудоз,
Жон менгизлик ногузиру умрдек чобукхиром.

Қоматинг боринда ширинлик талашса найшакар,
Найшакарни банд-банд этиб егайлар хом-хом.

Жавҳари фард оғзингизга то кўнгулни бергали,
Тилдек эл оғзинда туштум топмайин бир зарра ком.

Ақл истар эрдиким, кўрса равон жон суратин,
Қоматинг сарви бу ишга рост кўргузди қиём.

Ул алиф бўйлуқ санамнинг ҳалқа-ҳалқа зулфидин,
Нечаким чектим балолар демадим юзунда лом.

Жон берур Лутфи-ю, олинда хаёлингдур муқим,
Кел хаёлингдин вафо ўрган, доғи меҳр айла дом.

* * *

Эй бути хиргоҳи, ойдур бандаи хуснинг тамом,
Кун қилур ҳар субҳидам юзунга тунглюкдин салом.

Қошу кўзунга қилур гушанишинлар иқтидо,
Турфа меҳробики бўлгай анда усруқлар мудом.

Топман огзунгдин нишон қилсам неча юз ихтиёр,
Хурдабинларга магар йўқтур қамар давринда ком.

170

Ашҳаб эгнингга ҳамойил қилди густохона эл,
Зулф тақлидин қилур, кўр бошида савдои хом.

Хубларда сиз киби кони малоҳат кўрмадим,
Узгани гар кўзга илсам, тузунгиз бўлсун ҳаром.

Бир нафас ноз уйқусиндин бош кўтармас наргисинг,
Гуёе қилмиш қаро бахтимдин ул уйқуни вом.

Лутфийни тиргиз Масиҳ анфосидек бир дам била,
Эй лабинг шаънинда нозил ояти юҳйил-изом.

* * *

Эй латофат бӯстони ичра сарви хушхиром!
Топти рухсоринг гулидин ҳусн боги эҳтиром.

Ой юзунгни кунга ўхшатсам муважжаҳдур далил,
Оби ҳайвон десам огзингни эрур молокалом.

Зарварақтек бўлмишам сиймин сақоқинг шавқидин,
Курки не зарду низор этти мени савдои хом.

Қоматинг тубий ниҳолидур, лабинг кавсар суви,
Юзунг ул ҳури биҳиштий, тутти бу олий мақом.

Булса дӯзахта хаёлинг, танга куймаклик ҳалол,
Булмаса жаннатга ёдинг, жонга оройиш ҳаром.

Гарчи маҳрамдур рақибим, ҳақдин узмасмен умид,
Берди кофирнинг муродин, бермагайму бизга ком?

“Ваз-зуҳо”, “Вал-лайл” ўқурмен зулфу юзунгни кӯруб
Кетти Лутфий умрию вирди эрур бу субҳу шом.

* * *

Мақсудга текурмай ул гуландом,
Ошиқни қилур жаҳонда бадном.

Юз кўргузубон тилакни бермас,
Чун донаси йўқ, нетар қўюб дом?

Сиймтек янгоқинг дедим: “Упарман”,
Айтур: “Тамаъинг эрур бари хом”.

Жон қасди учун келур дамо-дам,
Келмас манга раҳм учун дилором.

Ким зулфу юзуни кўрди, айди:
“Бир-бирга қотилди куфру ислом”.

Жайрон не деб айтайин кўзунгни,
Инсон ила чун мудом эрур ром.

Жондин кўнгул узгин эмди, Лутфий,
Чун ҳосили йўқ турур саранжом.

* * *

То қилди бу ошуфта кўнгул зулфида ором,
Мажмуъи паришон ишини қилди саранжом.

Шаккар лабидин ким тиласа шарбати ширин
Ҳасрат била Фарҳод киби ўлгуси ноком.

Ошиқму бўлур гул янгоқи шавқида мардум,
Ер юзуни кўз қони била қилмаса гулфом?

Сийм олмасию лаъли майини кўнгул истар,
Оре, бўлур ул ошиқи мискин тамаъи хом.

Эй дўстларим, оҳу кўзин кўрмайин ўлсам,
Зинҳор, сочинг тобутим узра қора бодом.

Юз фотиҳани юзунга ҳар субҳ ўқурман,
Чун “Лайлатул-қадр” оятини зулфинга ҳар шом.

Лутфий киби гар сарви сиҳи кўрса қадингни,
Озод ўзини қул қилур ул сарви гуландом.

* * *

Жамолинг шамъина парвона келдим,
Фироқ утина ёна-ёна келдим.

Фироқинг зулмидин дод истамакка,
Сенингтеқ нозанин султона келдим.

Пари рухсора, сентек дилрабони,
Кўройин деб, мени девона келдим.

174

Лабингдин сўргали келдим табуқда,
Хизртеқ чашмаи ҳайвона келдим.

Юзунгнинг ҳажридин жонимга еттим,
Анинг учун сенингтеқ жона келдим.

Қошинг ёсин кўруб ийд ойидур деб,
Қошингда Лутфийдек қурбона келдим.

* * *

Келгинки фироқинг утида қолмади ҳолим,
Бу утни учур васл ила, эй оби зулолим.

Жон ирнима етди-ю, рақиблар иликидин
Сўзлашгали йўқтур, нетайин, ҳеч мажолим.

Бир кунки, йироқ туштум ушал ой юзунгдин,
Ҳижрон туни жон суҳбатидин тутти малолим.

Ёрдин, эй рақиб, бизни нега бошқа тутарсен,
Жон берсам йироқлик била буйнингда вуболим.

Ёр ўлтурадур Лутфийнию чораси йўқтур,
Кўрклук киши дармонсиз эрур туштиса золим.

* * *

Ё раб, не ажаб ёри жафокора йўлуқтум,
Кузию қоши жодуи маккора йўлуқтум.

Шукронага жон бердим ушул чеҳрани кўргач
Ҳақдин не тилай ўзгаки, дилдора йўлуқтум.

Не толеъ ила мен тилайин меҳр ул ойдин,
Чун буйла жафочи бути айёра йўлуқтум.

Ҳеч ерда қарорим йўқ эди, кўйида турдим,
Жаннатда муқим ўлдим дилдора йўлуқтум.

Ёр истар эдим, учради ногоҳ рақибе,
Гулни тиладим, Лутфий, вале хора йўлуқтум.

* * *

Эзку турур эрта юзунга боққали фолим,
Беҳроқ эрур олма сақоқинг кўргали ҳолим.

Зулфингга магар тонг ели ҳолимни айтқай,
Чун воқиф эрур, йўқ менинг ончога мажолим.

Йигнанг учини бир кўзума сурмага истаб,
Мен йигна киби бўлдим мушкул бу хаёлим.

Кўздин тўкулур ерга кўруб ирнинг тушинг,
Бағрим қон этиб топқоним ул лаъли зулолим.

Лутфий юзуда ўлтурубон кўз ёши айтур:
“Ёпишгум этакинга, эй қон тўккучи золим”.

* * *

Ойни юзунгга нисбат этар важҳ ила ҳаким,
Бир қурс эрурки қудрат эли айламиш дуним.

Ҷондур наҳифу кўнглум эрур асру нотавон,
Ҳамдард деб аларни сўрар ҳар саҳар насим.

Бемор эрур кўзунгки бўлур ранжа гамзада,
Нозук киши ўкуш ҳаракаттин бўлур сақим.

Ойтек юзунгда огиз муважжаҳ тушуб турур,
Ҳар қайдаким қамар ўла тушгай арода мим.

Ҳар нечаким қулоқингга ёқмаса, ҳажр ила
Ўлтурма Лутфийники бўлур сўзи дурри ятим.

* * *

Неча нортек янгоқингдин қизил утқа ёнар жоним,
Оқ олматек сақоқингдин сўрарга йўқ ҳеч имконим.

Сен айтурсан: “Нечук бўлур қул ўз султониға ошиқ?”
Кўнгул пандим эшитмас ҳеч, нетайин, эй бегим-жоним.

Кўзум чун қилди кўрклар юзи бирла ўзин сигмас,
Тукулгай охири андин ер узра сув бикин қоним.

Дудогинг ҳасрати дарди жоним ирнимга еткурди,
Айт қилсун кўзунг, охир угун қолмади дармоним.

Узун умрим эди зулфунг паришон айлади они,
Бало жонимга жамъ этти ўшул умри паришоним.

Кўзум ёшиға айтурман: “Сариг юз узра оз юри...
Эй олтун узра осигсиз югурган дурри галтоним”.

Кўнгул Лутфий киби зулфунг кўруб тушти бу савдога,
Анинг ул ишидур ҳоли қаро қайғуга қолгоним.

* * *

То ул ойнинг водии ишқинда тушти манзилим,
Дамба-дам ҳусни киби ортар менинг дарди дилим.

Мен ҳавосинда йилактин зарратек ошуфтамен,
Ул қуёш юзлук вале бир зарра бўлмас мойилим.

Мотамимда барча кўк аҳли қаро кийгусидур,
Чун сенинг қон тўккучи кофир кўзингдур қотилим.

Оразинг шамъина ошиқ бўлгали нарвонатек,
Куймағу саргашталиқдин ўзга йўқтур ҳосилим.

Кечти умрим Лутфий янглиг кўрмайин шодии васл,
Гуёе қайғу билан тахмир қилмишлар гилим.

* * *

Шакардек огзини писта дедим, яман қилдим,
Эсиз, огзини қуруқ тухматеки, ман қилдим.

Юзунг гули ҳаваси ичра кўз етар ерни
Наззора қилки, юрак қонидин чаман қилдим.

Чу мажлисингда ўзин шамъ дар миён кўрди,
Тилин кесиб ани расвойи анжуман қилдим.

Кўруб ниқобким, учмоқдек эшикингда,
Ниёзлар бирла дийдор учун ватан қилдим.

Кўнгул бало эди сен золим илкига солдим,
Мен ул ямон ҳақида кўр, не яхши фан қилдим.

Кулоқига қани еткуручики, ҳар сўзда,
Кўзум ёши қатаротин дурри Адан қилдим.

Адамга чун мени текурди ул огиз, Лутфий,
Вужудимдин кечиб тарки маъвоу маъман қилдим.

* * *

Хуснунга боққан сайин ортар менинг ҳайронлигим,
Тўймоқ истарман жамолингдин, зиҳи нодонлигим.

Сунбулингни гул уза тогитма ошуб этгали,
Тобакай бўлгай мунингдек бесару сомонлигим.

Лаълинг ўлтурди мени ол бирла, эй султони ҳусн,
Қўйки, додимни олай ондинки, улдур қонлигим.

182
Ер юзунда кездурур ул зулфи савдоси мени,
Кўр паришон рўз учун сен мунча саргардонлигим.

Берман икки дунйига мушкин сочинг ҳар торини,
Чинлигимга онт ичайки, йўқ турур ёлгонлигим.

Қуллуғингга бахт ёриси била тушсам қабул,
Чарх айвонидин ўтгай навбати султонлигим.

Қаъбаи васлингга етқур Лутфий гумроҳни,
Ҳасбатанлиллаҳки, ҳаддин ошти саргардонлигим.

* * *

Аё жафода бир олтун нигор сиймтанам,
Иноятинг йўқи асру жонимга тегди манам.

Жафога йўқ ҳадду ҳасрат ўтина чун поён,
Нечага тегру куяр жону ўртанур баданам.

Мазорим узра хиромон қиё боқиб ўтсанг,
Лаҳадда лола менгизлик ўла менинг кафанам.

Юзунгнинг ойи ҳавосинда оҳ ила ҳамроҳ,
Фалакка етгуси бир кун бу жони мумтаҳанам.

Бу Лутфий қонини тўкса қўюнг эшикинда,
Ки ҳашр чоғи галат бўлмасун менинг ватанам.

* * *

Хуснунгга боқиб, оҳ дегумдур даги ўлгум,
Сенсен манга дилхоҳ дегумдур даги ўлгум.

Неча яшурай дардими, чун ўлгани еттим,
Бўлмасмусен огоҳ дегумдур даги ўлгум.

Ул қадду огиз рамзини мундоқки кўрармен,
То қайси нафас, оҳ, дегумдур даги ўлгум.

Охир дамида ҳар киши кўнглиндагин айтур,
Мен ҳам сенга ногоҳ дегумдур даги ўлгум.

Дийдорингга мавқуфдур ирнимга келиб жон,
Кўрсам сени, оллоҳ, дегумдур даги ўлгум.

Ҳар ким деса ошиқмен анга, гарчи хатардур,
Боштин кечиб, эй моҳ, дегумдур даги ўлгум.

Лутфий ўларин хайли хаёлинг тобугинда,
Гар йўллуку бир оҳ, дегумдур даги ўлгум.

* * *

Қаро менг ол энг уза қўймоқ ол эмиш билдим,
Таматтуъ ондин илинмог маҳол эмиш билдим.

Умид эрди бирор кўнглакин енгин тутсам,
Менинг бошимда бу мушкул хаёл эмиш билдим.

Саҳиҳ танга недин бўлди заъф тазъифи,
Бу сўзда хаттидин онинг мисол эмиш билдим.

Бошимни гўй этиб олинда зулфи чавгонинг,
Бу ерда бошқа яна ўзга ол эмиш билдим.

Азалда ошиқу маъшук жисму жон эрмиш,
Букун баҳонатек ул зулфу хол эмиш билдим.

Ёрутти ишқ чароғини шамъу парвона,
Ҳадиси булбулу гул қийлу қол эмиш билдим.

Чиҳ жойи оби равонким санинг сўзунг, Лутфий,
Бу ишқ ташналарига зулол эмиш билдим.

* * *

Дедингки: “Бақойим санга”, — лутф ила боқ, ойим,
Ул ваъда вафосига, бегим, неча бақойим?

Чулпон кўзунг ул дамки қиё боқса ўлармен,
Инонмасанг, ўз фитна кўзунг бирла боқ, ойим.

Лаълинг гамидин икки кўзум қон била тўлди,
Оғзинг ҳавоси бирла фано бўлди бақойим.

Шатранжи жамол ойки хублардин утубтур,
Рози дурур ул икки кўзунг бирла бақойим.

То Лутфий қилур жоду кўзунг васфини тақрир,
Ондин оладур соҳири Бобул сабақ, ойим.

* * *

Алминнатулиллаҳки, ёна ёра саташтим,
Ул қомати туби, юзи гулнора саташтим.

Боштин яна иқболи чаманлари кўкарди,
Мен булбули ошуфта чу гулзора саташтим.

Андоқки, дуо бирла Масиҳ ошти фалакка,
Дилбар эшикига мени бечора саташтим.

Юз шукрки, умр онча вафо қилди, азизим,
Ким сен киби дилдори вафодора саташтим,

Лутфий дилу дин нақдидин анда тамаъ узди,
Ким кўзи қаро сен киби айёра саташтим.

* * *

Лаълингни дедим: дуржи дурар сўз келишидин,
Огзингни даги тунги шакар сўз келишидин.

Ул нуқтаи мавҳумнинг исботи учун ақл,
Рамзо деди чун топти хабар, сўз келишидин.

Ирнингки қалам тилини ширинлиги ёрди,
Шаккар дедим ондинки самар, сўз келишидин.

188

Ёзгурма, йўқ огзингни агар зарра демишмен,
Мен айттим экин они магар, сўз келишидин.

Лутфий сўзи дурдек келур ул тиш сифатинда,
Табъини дедим баҳри гуҳар, сўз келишидин.

* * *

Эй одамилар жони, парига не бўлурсан?
Бу жисм ила гулбарги тарига не бўлурсан?

Сендин манга наззора тегар, ул даги гоҳ-гоҳ,
Сен чархи фалакнинг қамарига не бўлурсан?

Рафтор ила бир йўли мунингдек доги ўхшаш,
Эй сарви сиҳи, кабки дарийга не бўлурсан?

Юсуф киби ширин дурур асру ҳаракотинг
Сен Миср наботу шакарига не бўлурсан?

Сендек санама кўрмади Лутфий Чигатойда,
Чин сўйла Хито хубларига не бўлурсан?

* * *

Ул ойким, анинг меҳрида машҳури жаҳонман,
Афсуски, билмаски не чоғлиқ нигоронман.

Фарёдима бахт уйғониб, эй войки, етмас,
Ҳар нечаки мен боштин оёқ оҳу фиғонман.

Шаккар дудогингдин манга ҳасрат тегар, онжоқ,
Ширин магар ул бўлди-ю, Фарҳоди замонман.

Дилдор жафо устидау мен қони тўлгон
Кўз ёши киби кўйидаким оби равонман.

Сунбул сочини кўргали гулдек юзи узра,
Савсан бикин авсофи била рутби лисонман.

Кўнглум кетамас ҳар нечаким кўрса жафони,
Бу сабру таҳаммул била билмонки, не жонман.

Ошиқ нега бўлдунг дема Лутфийга, юзун кўр,
Бу вазҳи аён бирла не муҳтожи баёнман?

* * *

Эй турки париваш, не ажаб жон етилибсен,
Давлат чаманинда гули хандон етилибсен.

Буй чектингу офоқ ичида қўпти қиёмат,
Ҳай-ҳай, не бало сарви хиромон етилибсен.

Ақлиндин озар Миср элидек, ким сени кўрса,
Бу даврда сен Юсуфи Канъон етилибсен.

Изҳори тажаллий қилур ул чеҳра сафоси,
Сен оинайи ояти раҳмон етилибсен.

Ҳусн аҳли агар бўлса сенга қул, ажаб эрмас,
Ким хублиқ иқлимида султон етилибсен.

Ҳам руҳи мусавварсену ҳам ақли мужассам,
Бу лутф ила сен фитнаи даврон етилибсен.

Сол соя менинг бошима, эй рашки санавбар,
Ким гайрати тўби даги ризвон етилибсен.

Лутфий сўзининг лутфина табъинг етар, онжоқ,
Аҳсантаки, маҳбуби суҳандон етилибсен.

* * *

Ё раб, не бало сарви суманбар етилибсен,
Қон қилгучи бир шўхи ситамгар етилибсен.

Ой кўз тутар эрдим сени, хуршед бўлубсен,
Хуршед недур, руҳи мусаввар етилибсен.

Васф этса киши юз кўрадур деб согинурмен,
Кузгуда ўзунг боқки, не дилбар етилибсен.

Жаннатдаги насрин гулининг шохи менгизлик
Сен тозау раъно, даги навбар етилибсен.

Дарёблағил ушбу гадо каъбаи кўнглин,
Чу хуснда сен асру тавонгар етилибсен.

То қайси саодатлиқ учун ҳақ сени асрар,
Эй меваи ширинки, чу шаккар етилибсен.

Лутфий юзи моҳиятини равшан этибким,
Сен даври қамар ичра суханвар етилибсен.

* * *

Эй хусну жамол аҳли ходимлару султонсан,
Инсон сифати бирла сен сурати раҳмонсан.

Гулбарг тутур тунинг билмай ани тан дерлар,
Тан не тиласун сендин, сен боштин оёқ жонсан.

Хусн ичра шеригинг йуқ, юз хужжати равшандур,
Ул даъвийи ваҳдатқа, бу важҳ ила бурҳонсан.

Қонмам нечаким боқсам хуснунга сенинг, биллоҳ,
Сувтек ичайин дерманким чашмаи ҳайвонсан.

Бурқаъни кутар, Лутфий юзунгни кўруб ўлсун,
Ҳасрат била ўртанди, қил ишини бир ёнсан.

* * *

Ой юзунгнинг ҳусниким, руҳ англамас кайфиятин,
Қилди исбот аҳсанут-тақвимнинг моҳиятин.

Оразу лаълинг манга ортурди савдо заҳмати,
Ваҳки, бахтим ўзга қилди гулшакар хосиятин.

Нечаким бордур қамар даврунда юз минг тафриқа,
Кўрдум уш зулфунгда мен чиндин кўнгул жамъиятин.

194

Ой қўтонлаб ажз учун бўлди ҳисори тун кеча,
Тутти ҳуснунга мусаллам дунянинг моҳиятин.

Жон ажалдин келди ишқинг бодасиндин беҳабар,
Бу қадаҳдин тотмаган билмас анинг кайфиятин.

Чун татаввул эрди мажмуъ элга зулфунг нияти,
Тушти юзунгдин қарориб, кўр паришон ниятин.

Дунянинг зеболариндин сизга қул бўлгон учун,
Билдилар аҳли басорат Лутфийнинг аҳлиятин.

* * *

Эй, орази барги гулу, эй, қомати сарви чаман,
Равшан сенинг юзунг бикин топмади бир шамъ анжуман.

Юз уза зулфунгни солиб бўстонда юрусанг бирор,
Сунбул менгизлик тўлғонур, ўз-ўзича варду суман.

Лаълингким ул хотам дурур ангуштаринтек огзинга,
Онинг киби яхши ақиқ кўрмоди умрида Яман.

Кўнглум тилар жон нақдини сарф этса юзунг важҳина,
Бу важҳ минкуллулвужух, кўрдум эрур важҳи ҳасан.

Сурдум лабингдин: “Юз бало жонимга солгон санмусан?”
Секреди олингда қошинг, яъни “Улаш қилгучи ман”.

Ғамза била айтур кўзунг, эй, эгри ўлтур, сўйла рост?
Мендин угун кимдурким ул билгай бу санъат ё бу фан?

Бу Лутфий кўнгли орзулар зулфунг жаворинда ўрин,
Ҳар неча ул куфр элидур, имондин ул ҳуббул-ватан.

* * *

Эй кўнгул бахти қаро зулфи паришонинг учун,
Жоним оромсиздур ул наргиси фаттонинг учун.

Шевадин бошқа жамолингда кўрубдурман они,
Ақл девонау жон вола эрур онинг учун.

Қошу кўзунгдин эрур Чину Хито зеру забар,
Ҳинд эли силсилада жаъди паришонинг учун.

Бош очар туби-ю, шамшоду чанор эл кўтарур,
Ким узун ёш тилагай сарви хиромонинг учун.

“Тукма қонимни табассум бирла” — лаълингга дедим:
Кулиб айтур: “Мени ким сўрғусидур қонинг учун?”

Кўрмаганни менга кўргузди дудогинг кулари,
Солди йўқ қайгуга, яъни шаккаристонинг учун,

Кўп жафо қилма, ситамга доги инсоф керак,
Лутфийнинг кўнглин олиб хайр этакўр, жонинг учун.

* * *

То кўнглум урди дам юзунг ойи ҳавосидин,
Ҳар субҳидам ёруқлуқ олур кун сафосидин.

Бир дам наботнинг бошидин кетмади йигоч,
То бўлмади тамом суз ирнинг ҳаёсидин.

Ҳеч ким жаҳонда кўрмади уқ-ёйни қап-қаро,
Ҳайраттадурмен ул кўзу қошинг қаросидин.

Қолсам балоға кўнглум элиндин гариб эмас,
Ким жон саломат элти кўнгулнинг балосидин.

Ҳар неча ҳусн кишварининг подшоҳисен,
Андиша қил бу Лутфий гадонинг дуосидин.

* * *

Қаду огзингга боқсам, оҳ дерман,
Сени кўрган сайин, “оллоҳ” дерман.

Тилар кўнглум сени оламдау бас,
Бу нисбаттин сени диллоҳ дерман.

Менинг ҳаддим эмаским, истасам васл,
“Кўз учи бирла боқ гоҳ-гоҳ” дерман.

Қусури табъдин дерман сени сарв,
Эрур ул нораво, бир оҳ дерман.

Этокинга кишининг илки етмас,
Сени бу важҳ ила мен моҳ дерман.

Сенинг қаддинг била нозук юрурда,
Эрур ўзга нима ҳамроҳ дерман.

Жамолинг Лутфий сўзин қилди рангин,
Сенинг ҳуснинга “шайъанлоҳ” дерман.

* * *

Латофат қибласи оламда сенсен,
Пари юзлук бани одамда сенсен.

Қурунурсан сен-уқ, кўзумдау бас,
Бале, ёлгуз ҳамин оламда сенсен.

Масиху Хизр эди дам бирла жонбахш,
Алар ул дамда-у, бу дамда — сенсен.

Қароқчи бўлмасанг, эй ёр кўзи,
Нагу пайваста ҳар бир хамда сенсен.

Канорин Лутфий топмоқлик маҳол ул,
Мунингдекким муҳити гамда сенсен.

* * *

Аё дилбар, вафо қилмасмусен сен,
Бу дардимга даво қилмасмусен сен?

Қилич бирла жудо бўлгунча мендин,
Бошим тандин жудо қилмасмусен сен?

Агар меҳру вафони ҳайф кўрсанг,
Бирор жавру жафо қилмасмусен сен?

Ёқилди шавқ ўтинда жоним эмди,
Қилурсен раҳм, ё қилмасмусен сен?

Ёзуқсиз бандадин гар қолди кўнглунг,
Худой учун сафо қилмасмусен сен?

Раво мундоқ кўрарсан сенсиз ўлсам,
Тилокимни раво қилмасмусен сен?

Илик гар тутмасанг Лутфий қулунга,
Йироқдин марҳабо қилмасмусен сен?

* * *

Мени огзинг учун шайдо қилибсан,
Манга йўқ қайғуни пайдо қилибсан.

Сенинг ёйингни ҳеч ким торта олмас,
Мунигтекким, қошингни ё қилибсан.

Ядо қилгон киби кўз жодусиндин,
Кўзумнинг ёмғурун дарё қилибсан.

Кириб кўздин кўнгулга они тортиб,
Алифтек жон ичинда жо қилибсан.

Юзунгни ой дедим, астағфируллоҳ,
Магар ақлимни сен ягмо қилибсан.

Вафо қилмоққа қўймас чун сени ҳусн,
Жафо бирла мени расво қилибсан.

Тўкар гамзанг дамо-дам Лутфий қонин,
Магар кўз учидин имо қилибсан.

* * *

Сенинг ўтлуғ кўзунг сеҳри мени қўйдурди савдодин,
Қошинг ҳам эгрилик бирла тўз этти умр бунёдин.

Билурмусенки, кун тушта, не учун сайрдин қолди?
Юзунгни кўрди соргориб, иликдин борди сафродин.

Ҳабашдин ўлжа тушгандур қаро тамғолиқ ой сизга,
Далили равшан уш зоҳир танурлар барча тамгодин.

202

Қошинг нуни учун ўйнар кўзум ёш ичра олмоси,
Ажаб тифлеки, ийманмас мунигтек мавжи дарёдин.

Чу боқсанг кўзгуга ул дам магар ҳолимни билгайсен.
Киши то бўлмаса ошиқ, не билгай ҳоли шайдодин.

Юзунгдин лола ранг элтиб уёлиб шаҳрга кирмас,
Анинг бўйнин киши боғлаб кетурмогунча саҳродин.

Қил учи белинга Лутфий эли етмас, чиқар жони,
Раво тутмаки йўқ ерда, бу қул ўлгай таманнодин.

* * *

Эй турфа пари, одамининг жонимидурсан?
Ё икки ёруғ кўзлари инсонимидурсан?

Боқсам бош-оёқ жисминг эрур маҳзи латофат,
Ё сен малаки улвийи руҳонимидурсан?

Ё жодумусенким, кўнгул олдинг уқиб афсун?
Бу юз ила ё ояти раббонимидурсан?

Ё лутфу зарофат бирла йўғрулдиму зотинг?
Ё хулқу карам маъданию конимидурсан?

Лутфий сенга қул бўлди, аё ҳусн эли шоҳи,
Ё барча халойиқ шоҳи, султонимидурсан?

* * *

Дилбаро, синдурма аҳду ёнмагил мисоқдин,
Пардада тутма юзунгни ошиқи муштоқдин.

Ҳусн давринда жафодин узга йўқтур санъатинг,
Халқдин йўқ фикринг, ийманмасмусан халлоқдин?

Бир нафас маъшуқ ила ошиқни қўймас шодмон,
Не тилар, ё раб, сипеҳри кинавар ушшоқдин?

Андаким, меҳроб қошинг тузди меъмори қазо,
Кўнглумиз қандилини элтти-ю, ости тоқдин.

Ул сенинг кофур янглиқ оразингни ой дегай,
Жоҳилеким илгамас бўлса қарони оқдин.

Лоф урур зулфунг била мушк аслида бордур хато,
Ҳар кишининг аслини билса бўлур ахлоқдин.

То юзунгнинг васфини Лутфий битти, дафтари —
Бўлди рангину насими гул келур авроқдин.

* * *

Эй кунгул мамлакатин ишва била олгансан,
Ақлу жон оламига ишқ утини солгансан.

Жон била барча жаҳондур тирик, эй жони жаҳон,
Ултурурсан мени ҳар дам, не ажойиб жонсан.

Дами Исоки берур эрди шифо хасталара,
Бу дам ирнингда дурур, дардима қил дармон сан.

Ғамзага ваъда қилиб, қилмадинг, эй шўх вафо,
Чин сени васф этайин, боштин оёқ ёлгонсан.

Итинг уйгонди оҳимдин бошидин уйрулдим,
Авф этиб айтти — нетай ошиқи сарғардонсан.

Жону дил шаҳрини бузсанг, бузу хоҳ яғмо қил,
Мулкинг давлатдур ушбуки сен султонсан.

Кузгуга боқмаки, юзунгни кўрубон ногаҳ,
Лутфийдек бўлмағасен беҳабару ҳайронсан.

* * *

Ул гамзадин уқ отма, онсиз бало қилурсен,
Хуснунг била жаҳонни чун мубтало қилурсен.

Неча вафога ваъда қилгайсен, эй жафочи,
Сен умрсен кишига, ҳаргиз вафо қилурсен.

Ишим ўтар даводин, тенгри учун, табибим,
Келгил, бу дарди дилга гар бир даво қилурсен.

206

Меҳроб қоши сори зинҳор боқма, зоҳид,
Вайрон бўлур намозинг, барча қазо қилурсен.

Эй кўз, юзуни кўрдинг, ёшинг нагу тўкарсен,
Кечган фироқ элиндин не можаро қилурсен?

Куйган кўнгулда ҳар дам меҳринг бўлур зиёда,
Тун-кун агарчи бизга жавру жафо қилурсен.

Йўқтур ажаб гар олдинг бечора Лутфий кўнглун,
Хуснунг била чу юз минг шоҳни гадо қилурсен.

* * *

Кўз қон сочар ирнингни кўруб дам-бадам, эй жон,
Огзингни тилаб топмаю бўлдум адам, эй жон.

Кўзунг била қаддингни кўруб “наргису шамшод”
Деган кишида на басару на қадам, эй жон.

Неча тиладинг қайда турур деб рақибимни,
Не бўлгай эшикингда бир ит бўлса кам, эй жон?

Ким қилмаса хаттингни кўруб ҳуснунгга иқроор,
Ҳижрон қиличи бўйинини қилсун қалам, эй жон.

Қадду сочу огзинг гамидин оҳеки қолди,
Мажруҳ кўнгулларда нишони алам, эй жон.

“Сен гам ема ишқимда” дедингким, сўнгак ўлдум,
Неча емасанг қайгуни, ер бизни гам, эй жон.

Кўп Лутфийни қўрқутма тўкарман дею қонин,
Тўксанг санга минг қатла ҳалол ушбу дам, эй жон.

* * *

Эй жафодин бир замон кўнгли пушаймон бўлмаган,
Қони бағрим зарраи қайгунг била қон бўлмаган.

Бош-оёқ ёлгон эрур ишқ огригиндин урса дам,
Бир менингдек саргайиб юзи ярақон бўлмаган.

Муддаи кўрмак тилар кулганда тишинг гавҳарин,
Кўрмас ул дур йиглаю кўзлари уммон бўлмаган.

208

Ул сенинг сунбул бикин зулфунгни гул ораз уза
Одами эрмас кўруб ақли паришон бўлмаган.

Юзунг узра ногихон зулфунгни тоғитса сабо,
Зоҳири ҳайвон эрур шайдоу ҳайрон бўлмаган.

Ҳусн эли бирла маишат қилмас эрмиш англадим,
Ақл тадбирин қўюбон гўлу нодон бўлмаган.

Эй жафочи, тўкмагил бу Лутфий қонин, фикр қил,
Қони ноҳақ қон қилиб охир пушаймон бўлмаган.

* * *

Қолдим қаро қайғуга кўзунгнинг ҳавасиндин
Ким, беҳабар ул турк бу қул мултамасиндин.

Ул сарв қадинг уэра равон тутқуси манзил,
Жоним қуши чун қилса ҳаво тан қафасиндин.

Ошиқ кишилар оҳи ямондур, ҳазар айла
Ким, ўтқа ёнар олам аларнинг нафасиндин.

Кузум қора богинда тушуб хайли хаёлинг,
Бир лаҳза эмас холи ёшимнинг Арасиндин.

Кўп қувлама Лутфийни, қил андишаки, беҳост,
Ногаҳ тилагай додини фарёдрасиндин.

* * *

Жоно, баданинг жондуру жонлар танинг улсун,
Ҳақ фазли анинг ҳифзина пироханинг улсун.

Ул қошу кўзунг тухфасидур жону дилу дин,
Ҳар қайси бурун қилса ишорат анинг улсун.

Мен бандага худ теккуси йўқ меҳру вафоси,
Ҳар қайдаки бор жабру жафоси манинг улсун.

210

Олам сени севгучи дурур гарчи дамо-дам,
Ҳақдин тиларам менки бари душманинг улсун.

Лутфий эли етмас чу висолинг этакина,
Хоҳи бу жамол ой манингу хоҳ санинг улсун.

* * *

Эй, тажаллий бирла ҳуснунг юз туман жон ўртаган,
Барқи ишқингдур мени туйгунча ҳайрон ўртаган.

Монеи наззорадур кўзга юзунгнинг партави,
Эй, мени бу ваъж ила ҳасратда чандон ўртаган.

Минг томуқдиндур ямонроқ ҳажр ўти куймаклиги,
Мен билурменким эрур жонимни ҳижрон ўртаган.

Бор умидимким тўкулгай турбатим устинда нур,
Чун мени нортек янгоқингдур фаровон ўртаган.

Ушбу кул бўлган фалакниким эрур кун шуъласи,
Ҳасратингдиндур, бегим, бу оҳи сузон ўртаган.

Бир назарда кўз қота билмон юзунг моҳиятин,
Мунча равшан бўлдимки, улдур кўнгул жон ўртаган.

Лутфийи бечорани ул юзу огзинг ёдидур,
Шавқ ўтинда гоҳ пайдо, гоҳ пинҳон ўртаган.

* * *

Эй жафо доги била кўнглумни афгор айлаган,
Гул янгоқинг шавқидур юзумни гулзор айлаган.

Жавҳари фард огзингизтек хурдабинлар зехнина
Солмади ширин хаёле, йўқни ул бор айлаган.

Бир нафасда ўлгай эрдим фурқатингнинг дардидин,
Васл умидидур менга ўлмакни душвор айлаган.

Ақлу дини бўлмасун деди мени бечорада,
Ул қароқчи кўзларингни масту айёр айлаган.

Мен фалакнинг гардишидин бўлмамишман нотавон,
Ёрнинг севмаслигидур жонима кор айлаган.

Жону дил борди адам сори, сенинг огзинг учун,
Ул огиз фикридур элга дуняни тор айлаган.

Ўзгадин қилмам шикоятким, азизим кўзида,
Ўтга тушқур бу кўнгулдур, Лутфийни хор айлаган.

* * *

Кузунгни юммакин устод этарсан,
Уруб гамза била жаллод этарсан.

Мени бир сурмадунг, дардингдин улдум,
Қиёматда магарким ёд этарсан.

Сенинг бирла фалак худ хуштур, эй ой,
Ки сен ҳам биз сари бедод этарсан.

Сучуклук бер менинг руҳимга дашном,
Шаҳидингни агар сен шод этарсан.

Уёлтурма, чаман сарвин бағишла,
Қиёсан бандани озод этарсан.

Қачон, эй лола, ул юзга тенгарсен,
Узингни елга сен барбод этарсан.

Бузулди Лутфий кунгли, неча бошдин,
Жафони андин-уқ бунёд этарсан.

* * *

Ҳар жафо келса, эй санам, сендин,
Ҳошалиллаҳки, усонмам сендин.

Куроли қайсимиз енгар охир,
Сабр мендин дағи ситам сендин.

Бош кутарсанг, дило, қора қошина,
Кутарилмиш магар қалам сендин...

Дами Исоки жон берур эрди,
Фаҳм қилди кунгул бу дам сендин.

Кургали қадду зулфу огзингни
Тортадурмиз базе алам сендин.

Дединг, улсанг мозорингга келайин,
Анда ҳам мушкил ул қадам сендин.

Мени ўлдурки, сенсиз ўлмамишам
Лутфийдин ёзуқу карам сендин.

* * *

Келса юз минг туман алам сендин,
Хуш турур ком, агар алам сендин.

Йўқ умидим, вафо агар қилсанг,
Бўлгай ул гояти карам сендин.

Қургузурсан огизни ханда била,
Жон нечук бўлмасун адам сендин.

Ул огиз бирла қил карам, дашном,
Бўлоли зарра муҳтарам сендин.

Лутфий ул юзни ойга ўхшаттинг,
Биллоҳ, ушбу сўз эрди кам сендин.

* * *

Эй қаро бахтимни зулфитек паришон айлаган,
Нор янгоқинг утидур бағримни бирён айлаган.

Раҳм қилгил бандага, эй шоҳ, ул тенгри учун
Ким, этар бизни гадо ул сизни султон айлаган.

Юз уза зулфунг эрур ганж устида ётқон йилон,
Ваҳ, ўшул ганж орзусидур бизни вайрон айлаган.

Шукри вожибтурки биздек сизни муҳтож этмади,
Аҳсанулважҳ уйла сизга мунча эҳсон айлаган.

Лутфийни девона қилдунг, энди билмасман дема,
Эй жаҳондин ақл олиб узини нодон айлаган.

* * *

Оҳким, куйди дилу жон ул ситамгар илкидин,
Булди ягмо ақлу дин ул кўзи кофар илкидин.

Лаълининг ширинлигин бир кун битар эрди қалам,
Боши зону остида қолди чибинлар илкидин.

То юзун кўргузмади, зулфи жаҳонни тутмади,
Булмаса султон, не келгай хайли лашкар илкидин?

Қанд агар ирни била лоф урса бўлгай калла хушк,
Чун ёшунмуштур қамишлар ичра шаккар илкидин.

Боқти то усрук кўзунг агёра, ҳолимдур хароб,
Қон ютарман то лабинга тегди согар илкидин.

Сарв бўюнг бирла лоф урди хилофи рай тол,
Қўпти-ю, тушмас анинг қасдинда ханжар илкидин.

Лутфийи бечора андин кўп тамаъ тутма вафо,
Мундоқ ишлар оз чиқар, оре, чу дилбар илкидин.

* * *

Қани ул бахтким, топсам вафо ул шухи раънодин,
Ажал, эй кошки, бузгай мунингдек умр бунёдин.

Олур ул юз, огиз бирла парию одами кунглун,
Қилур минг ақлу дин горат ҳамул пинҳону пайдодин.

Кунгул торож этиб кўзунг, агар жон олса манъ этма,
Қачон турк илкидин чиқсунки парҳез этса ягмодин.

218

Рақибим раҳм этиб ёшим артти куп, қурумоди,
Тафовут йўқ булут олса нечаким сувни дарёдин.

Эшикинг тупрогин асраб юз узра ҳаққа кўргузгай,
Агар сўрсоки, Лутфий, не кетурдунг дори дунёдин.

* * *

Фарёд этарам тушгали мен ёлгузун ондин,
Ҳеч ўлди таним, қолди ҳамин ёлгуз ун ондин.

Кўз тегмасун ул юзгаки кун андин уёлди,
Гар мунфаил эрмас не учун қочти тун ондин?

Лаъли уза холин кўрубон айттим ангаким:
“Куйдурди жоним ўйлаки, қўпти тутун ондин”.

Гар сарв сужуд этмаса қаддингга, не нуқсон,
Йўқтур ажаб, ахмақлик эрур, чун узун ондин.

Маҳшарда лабинг сўргуси ошиқ қонин, эй шўх
Ким, мунда тукар қон ниятин издасун ондин.

Юз таъна урай ойга, яна йилда демишсен,
Сен меҳрга юз урки, букун сен фузун ондин.

Лутфий сенга жон асрамишу қасд этадур ҳажр,
Гар жон тилар эрсанг, ета кўргул бурун ондин.

* * *

Ҷон бўлди кўнгул фироқингиздин,
Жон куйди ҳам иштиёқингиздин.

Дину дилу ақл бўлди яғмо,
Жон олгучи ул қароқингиздин.

Уқдек буюмиз эгилди ёдек,
Ул фитналик икки тоқингиздин.

220

Сув бўлди жоним, вале дамо-дам
Утқа ёқилур дудоқингиздин.

Олтин киби чеҳра бўлди сориг,
Ул сийм бикин сақоқингиздин.

Кўрсам керак ою кун булутсиз,
Сочни кўторинг янгоқингиздин.

Бу Лутфийи хагани сўрунгим,
Бечора ўлар фироқингиздин.

* * *

Гарчи йироқ тушмишам ул севарим висолидин,
Ўзгага солгали назар ўфтонурам хаёлидин.

Бошим агар ҳавосида борса вафони қўймайин,
Гарчи назора тегмагай сарв қади ниҳолидин.

Ҳарфлар ичра “мим” нинг нуқтаси чунки ҳеч йўқ,
Ҳайрат ичинда мен ўшул оғзи қошинда холидин.

Сиздин агар тиланса гул ҳусн улуши ажаб дагул,
Бой кишиларга чора йўқ оч тиланса молидин.

Барча юзунгдин ўфтониб кимса тазаллум этмагай,
Гамза қилурда қўрқма ўлгучилар вуболидин.

Зулмат ичинда мунфаил ўлди ниҳон ўлум қаро,
Оби ҳаёт учун хабар топти лабинг зилолидин.

Гарчики назъи ҳолига етти бу Лутфий ҳажрида,
Умрида сўрмади бирор ошиқи хаста ҳолидин.

* * *

Малак ё хур, билмон ё парисен,
Бу рафтор ила ё кабки дарийсен?

Фалакнинг атласидек кук тун ичра,
Магарким офтоби ховарийсен.

Юзунга боқса имон нури зоҳир,
Кузунга боқса, Хайбар кофарисен.

Бу сарв қадду бу шаклу шева бирла,
Айитқил рост кимнинг сарварисен?

Кузунг сеҳр ургатур Кашмир элига,
Узинг достону фаннинг дафтарисен.

Қиё боқмоқ била жонни эриттинг,
Карашма санъатининг заргарисен.

Бу Лутфийнинг жонин девона қилдинг,
Недур отинг, қаю ерлик парисен?

* * *

Эй, ҳусн ичинда мазҳари сунъи оллоҳсен,
Нозу карашма кишварида подшоҳсен.

Етмас кишининг илки чу васлинг этагина,
Ул важҳ ила дедим сениким меҳру моҳсен.

Мендин дурур гуноҳки, бердим санга кўнгул,
Кўнглумни гар сен асрамасанг, не гуноҳсен.

Қонимни ҳажри ёр тукар, эй хаёли дўст,
Арз айламакка оллинда бўлгил гувоҳ сен.

Куп Лутфийдин севар мени деб юз эврмагил,
Икки жаҳонда чун анга пушту паноҳсен.

* * *

Кўнгул юз минг туман ёра эрур ҳар нози ёримдин,
Равон ҳар биридин юз баҳри хун жаври нигоримдин.

Менинг оҳим дурур барқу кўзумнинг ёшидур жола,
Қолибтур ёдгор ушбу манга ул навбаҳоримдин.

Гули насрин била боғланг, йигитлар, нахли тобутим,
Чу ҳасрат бирла жон берсам йироқ ул гулўзоримдин.

224

Жанозамнинг коворчокина боғланг номаи шавқим
Ким, ул номехрибон топқай хабар бу жони зоримдин.

Аюр Лутфий анинг узрин не деб, маҳшарда бўлгаймен,
Жафо бирла агар қоним тўкуб ўтса мазоримдин.

* * *

Пардадин чиқти-ю, зоҳир қилди раҳмон суратин,
Лаъли исбот этти ширинлик била жон суратин.

Ҳам тажаллии жамолу ҳам жалол ул кўздадур,
Кургузур оқу қароси куфру имон суратин.

Лаъли ишқингда мунажжимга десам ҳолимни боқ,
Толеим ашқолида ҳар дам кўрар қон суратин.

Равза бунёдин тузатгай кўзларим селоб ила,
Кўрмасам бир дам агар жаннатта жонон суратин.

Кўш тили ялборди Лутфий нечаким булбул бикин,
Кўрмади қонгунча ул юзи гулистон суратин.

225

* * *

Сайд этти дилбарим мени ошуфта сочтин,
Солди каманд буйнума икки қулочтин.

Хуснинг чоғинда то не адабсизлик этти гул
Ким, юзуни қонатти сабо захми кожтин.

Қандин тенг ўлсун ул шакар ирнинг била набот,
Маълум эрур тафовути икки йигочтин.

Гар шона урса зулфунга машшотаи насим,
Чиқгай ҳазор халқа кўнгул текма сочтин.

Туйгунча қўй юзунг сори Лутфийни боққали,
Неъматни бой киши аямас, чунки очтин.

* * *

Боқ кўз учи била савоб айламак учун,
Ақлимни яна масту хароб айламак учун.

Кўргузмадинг уйқуда қаро кўзини, эй бахт,
Ҳақғуй яратти сени хоб айламак учун.

Йўқтур гилам ул қош неча читса чиройин
Ким, хублар эрур нозу итоб айламак учун.

Сиххак берур усрук кўзига кирпуки ҳар дам,
Ушшоқ юракини кабоб айламак учун.

Лутфийга рақиб учрар эшикинда ажабтур,
Ушшоқ эли эрмас чу азоб айламак учун.

227

* * *

Неча жонима жафо қилурсен?
Вақт ўлди агар вафо қилурсен.

Жоним чиқадур фироқ ўтиндин,
Дардимга қачон даво қилурсен?

Ўлтур мени ноз ила раводур,
Гар хожатими раво қилурсен.

228

Ул зулфни солма юзунг узра,
Ким юз била минг бало қилурсен.

Бўйнингда қонимки, бизни, эй кўз,
Хублар била ошно қилурсен.

Жондин иликингни Лутфий, ювгил,
Чун ишқ ила марҳабо қилурсен.

* * *

Соқиё, кўнглум тутулди ақли нофаржомдин,
Соғаре тутқил, мени кутқар гами айёмдин.

Тушса сиймин сондинг акси шароби ол уза,
Қилмагай ҳеч ким жудо саҳбони сийми хомдин.

Муҳтасибқа неча ёлбордим: “Мени чоқти рақиб”,
Дуст бўлмас нокас охир иззату икромдин.

Жоми май ўпти лабингни, ташна бўлдим қонина,
Ҳақ текурсун ул ачиқни тортай эмди жомдин.

Лутфий холингни кўруб кўнгли илинди зулф ила,
Дона ҳирсидур балеким, қуш қутулмас домдин.

* * *

Эй кўзи оху, ажаб қон тўккучи сайёдсан,
Ошиқ ўлтурмак фанинда барчадин устод сан.

Олами мазлум, ҳусн элинда сенсан подшоҳ,
Тобакай қилгунг мунингдек кундузун бедод сан?

Толеим ло эрдиким бир кофир ўлтургай мени,
Тонидим эмди кўзунгдинким сен ул жаллод сан.

230

Қайгулуқларни агар ёд этмасанг, йўқтур ажаб,
Барчани хуррам тутарсан, чун ўзинг дилшод сан.

Лутфийни қасддан билурменким, согингунг йўқ турур,
Бир унутиб, саҳв ила қилсанг не бўлгай ёдсан?

* * *

Ё раб, не бало золиму айёра кишисан,
Ошиқ қонига киргучи хунхора кишисан.

Ҳар бир қупушингда, ётишингда, боқишингда,
Юз бора амонию ситамкора кишисан.

Бир лаҳза кузум уйна, бир дам кўнгул ичра,
Эй ахтари масъуд, не сайёра кишисан?

Қон бўлди кўнгул сенсизу йўқ қил учи раҳминг,
Ҳай-ҳай, не жафо қилгучи хунхора кишисан.

Бир кўз юмуб очгунча кўнгул нақдини олдуни,
Эй кўзи қаро, вой не айёра кишисан.

Ҳижрон чу қилич олди турурсан не деб, эй жон,
Асру не ажаб ожизу бечора кишисан.

Ҳар қайда кўнгул борса узилмай эришурсан,
Лутфий кўнгул ортинча не овора кишисан.

* * *

Эй “қулур-хур” оятини лаъли тасвир айлаган,
Исо анфосин такалум бирла таъбир айлаган.

Ишқ уқина бу тани хокий нишон булсун деди,
Бошта қошини камону гамзани тир айлаган.

Сен агар дийдор бирла фикри дармон қилмасанг,
Дуняда чиқмас менинг дардимга тадбир айлаган.

232

Ул қаро қоштек қалам бирла сизилган топмади,
Сурати Чин дафтарин юз қатла бир-бир айлаган.

Мен ҳамон алданмадим жоду қароқинг сеҳрина
Ким, кўзунг ашколидур оламини тасхир айлаган.

Боглади ипсиз менинг кўнглум аёгин Чин аро,
Аҳли савдо бўйнина зулфунгни занжир айлаган.

Чехрадин бурқаъ олингизким, йигитлик чогида
Ҳасрати дийдорингиздур Лутфийни пир айлаган.

* * *

Ё раб, не бало ҳусну малоҳат дурур ушбу?
Рафтори шамойил эмас, офат дурур ушбу.

Ошиқни булур ҳусн ила йўқ мунча дилошуб,
Ондин доғи бир ўзга латофат дурур ушбу.

Ҳар қайси зарифона карашма била ўртаб,
Билмасга солиб, ваҳ, не зарофат дурур ушбу?

Ўзга кишидин ақлу кўнгул горати келмас,
Ширин ҳаракотинга изофат дурур ушбу.

Лутфий, кеч ўзунгдин доғи дилдорга еткил,
Солик оёғига не масофат дурур ушбу?

* * *

Ё рабки, не маҳлиқо бўлурму?
Не чеҳра дағи сафо бўлурму?

Ё қоп-қора кўрмадим жаҳонда,
Олинда не турфа ё бўлурму?

Гулдек қизарур юзи назардин,
Ҳай-ҳай не бало, ҳаё бўлурму?

Девона кўнгул сўзумга кирмас,
Айб айламаким, бало бўлурму?

Ишқингда агарчи жонга етдим,
Сўрмаски, не мубтало бўлурму?

Тут кўркни беш куни ғанимат
Ким, олами бевафо бўлурму?

Ҳақ нуруни кўр юзунда, Лутфий
Ким, ойинаи худо бўлурму?

* * *

Бу ҳусну латофатки, бегим, санда дагулму?
Юз минг малаку ҳур санга банда дагулму?

Маъзур тут ар туштум эшикингдин йироқроқ,
Тан бўлса йироқ, жону кўнгул анда дагулму?

Гул ўрганур ўхшар чаманоролиқ андин
Бўстонда варақлари парокканда дагулму?

Жину малаку ҳур чаман ичра кўрунмас,
Юзунг ойидин барчаси шарманда дагулму?

Кўнглумни сенинг зулфунг олиб кизлади, билдим,
Ўғри киби эл ичра сарафканда дагулму?

Юзунгни кўруб гул хижил ўлғони жиҳатдин
Гоҳи қизарур, гоҳи иши ханда дагулму?

Ҳар жаврки қилсанг, демагай ҳеч, бу Лутфий,
Маҳбуб неким қилса, хуш оянда дагулму?

* * *

Ул хусники сенда, эй каро кўз, дагулму?
Хублар қулунг, эй моҳи дилафрўз, дагулму?

Жон олгучи ул жоду кўзунг фитна эмасдур,
Ғамзанг ўқи, эй дўст, жигардўз дагулму?

Кўнглумни карашма била ёқти ёнар утқа,
Ул тош багирлиқ манга дилсўз дагулму?

Наврўз жамол ўлди, чу бўйича дурур соч,
Тенг булди чу тун кун била, Наврўз дагулму?

Қошинг уза сўрдики недур вўсмани Лутфий.
Ул ё уза дедики яшил тўз дагулму?

* * *

Аёқингга тушар ҳар лаҳза гису,
Масалдурким: “Чароғ туби қаронгу”.

Тутармен кўзки, кўрсам оразингни,
Ки дерлар: “Оққан ариққа оқар сув”.

Юзунгни туттум ортуқ ою кундин,
“Кишининг кўзидур, оре, тарозу”.

Кўзунг қонимдин ийманмас, ажабтур,
Ки “Қурқар, қайдаким қон кўрса ҳинду”.

Тилар васлингни Лутфий, қил ижобат,
Ки айтурлар: “Тилаганни — тилогу”.

* * *

Боқмас манга жонона, ажаб ҳолат эмасму?
Булди яна бегона, ажаб ҳолат эмасму?

Беҳудлиғу савдо била қилди мени машҳур,
Ул кўзлари мастона, ажаб ҳолат эмасму?

Қил учига, эй войки, етмас менинг илгим,
Зулфини тутар шона, ажаб ҳолат эмасму?

Ул ҳури пари чеҳра қараб кўз учи бирла,
Қилди мени девона, ажаб ҳолат эмасму?

Тўйгунча кўзум кўрмас экач тушта хаёлинг,
Булди сўзум афсона, ажаб ҳолат эмасму?

Бир кун мени гирён элина тушмади ҳаргиз
Ул гавҳари якдона, ажаб ҳолат эмасму?

Усрук кўзу лаъли мени ўлтургали, Лутфий,
Бўлмиш ери майхона, ажаб ҳолат эмасму?

* * *

Эй сенинг лаъли лабинг жавҳарина жон садқа,
Шакар огзинга доги чашмаи ҳайвон садқа.

Кеча тунглюкка келиб эвруладур бошингдин,
Тальятинга бўлур ўхшар, маҳи тобон садқа.

Мен гадо қулга кўзунг қилса назар, яхши эрур
Нотавондин тегар элга чу фаровон садқа.

Кун тутуб тоси фалак чорсуи ҳуснунгда,
Эврулур отқали даврон била хандон садқа.

Ул огиздин манга бир қатла доги тегмади ҳеч,
Тор учун ҳавсаласи қилмади эҳсон садқа.

Сен чаман саҳнидау чирка била сарву чинор,
Оёқ остида санга бўлгали ҳарён садқа.

Лутфийни нияти улдурки, равон қилса ўзин,
Сенга парвонадек, эй шамъи шабистон, садқа.

* * *

Ёр бўлди йироқ, мен дағи андин, не фойда?
Гул бўлмаса ҳазор чамандин не фойда?

Лаълинг хаёли бўлмаса, кўз нури бўлмасун,
Гар бўлмаса ақиқи Ямандин не фойда?

Улган сонидадурман ўшул ёр ҳажрида,
Жон бўлмаса тан ичра, бадандин не фойда?

Раҳм айламас ҳабиб, рақибдин не кўз тутай,
Қилмас вафо чу яхши — ямондин не фойда?

Саргарди юзум ул севарим холидин йироқ,
Чун дона йўқтур, эски самондин не фойда?

Умрунгни, Лутфий, ёр эшикинда кечурмасанг,
Жондин не ҳосил ўлгаю тандин не фойда?

* * *

Гар кўrsa сени ноз ила бўстон орасинда,
Гул гунча булур боги гулистон орасинда.

Найсонда булут ҳар нечаким кўз ёши қилди,
Тишинг киби дур топмади уммон орасинда.

Юзунгни кўруб ўфтонибон гул қочар эрди,
Мискин югура олмади тикон орасинда.

Лаъли учун ўлсам, ясангиз тўти гилимдин,
То етсам учиб ул шакаристон орасинда.

Ҳоруттек агар сеҳр қилмас мени шайдо,
Холинг нетар ул чоҳи занаҳдон орасинда?

Жон бергучи огзингу тишинг турфау олий
Ким, кўрди гуҳар чашмаи ҳайвон орасинда?

Бу Лутфийни усрук қароқинг ўлтурур эрди,
Ул ғамза ўқи кирди букун жон орасинда.

* * *

Зиҳи зуҳури тажалли юзунг сафосинда,
Саводи куфр муайян кўзунг қаросинда.

Не турфа нуқтаи мавҳум эрур сенинг огзинг
Ки, жонни қўйди вужуди адам аросинда.

Агар борурмен иликтин маҳалда айб дагул
Ки, фитналар бари ул гамза марҳабосинда.

242
Рақиб кўзича сурсанг мени, кўнгул узмон
Ки, маслаҳат кўп эрур ҳусн эли жафосинда.

Не деб бу ҳоли паришонни айтайин ангаким,
Юзи қаролар эрур зулфидек қафосинда.

Ул ой кўзига бу саргаштани қачон илсун
Ки, офтоб нуридур анинг ҳавосинда.

Юзунгни кўрмаса бир дамда жон берур Лутфий,
Сабурлиқ не тилар ишқ мубталосинда.

* * *

Эй юзи пари, жоду кўзунг жон оладурла,
Зулфунг даги ул кофир уш имон оладурла.

Кўнглумни кўзунг олдию гамзанг тилаб они,
Топмоди даги жон анга товон оладурла.

Зулфунг черикин юзга солиб юруди ногоҳ
Бошта туруб ўлган кишидин сон оладурла.

Симобга ўргатти кўзум ёши югурмак,
Эмди сабақ ондин дури ғалтон оладурла.

Лули қора тифли киби ҳар дам кўзунг ўйнаб,
Ништарни уруб жон рагидин қон оладурла.

Сен кеча олурсан бу жафо илмини таълим,
Сендин доғи таълим они даврон оладурла.

Юз ишва била олди кўнгул Лутфидин ирнинг,
Эй войки, хат эмди келиб жон оладурла.

* * *

Қулни шафтолу учун сундум занаҳдон олмага,
Қошу кўзи келдилар ҳар гушадин жон олмага.

Ой юзунга боқса, ҳайратқа қолиб дам очмағай,
Қимки келса қон учун маҳшарда товон олмага.

Уртанурмиз ҳар замон ўз динимизнинг заъфидин,
Тушса кофир зулфи ҳар сори чу имон олмага.

Икки норию зақан олмасидин беҳ топмағай,
Қайси жаннат мевасини берса ризвон олмага.

Гоҳ саргарди ҳаёдин, гоҳ қизориб ўртаниб,
Ул зақандин шаммаи дедим чу нодон олмага.

Ғамза бирла кўзи ҳеч танда кўнгул-жон кўймади,
Турки яғмо топса бор майли фаровон олмага.

Лутфий, гар ирнин тиларсан кир рақибнинг кўнгулга,
Хораға кирмак керак лаъли Бадахшон олмага.

* * *

Эй жаҳони ҳусн зеболиқ ниқобинг остида,
Дилрабои оти давлатлиқ рикобинг остида.

Ҳасрат ила жойи улдурким, жигар хун айласам,
Ул малоҳатким кӯрубман мушки нобинг остида.

Фурқатингдин утганим, бўлғай қиёматлиқ уёт,
Улмасам беҳ, сунгра қолгунча итобинг остида.

Кун тугардин кун ботарга қилди жойларни асир,
Чоҳи габгабким, тушубтур офтобинг остида.

Лутфий жонига балолар келди бир-бир остина,
Тушгали ул холи турки нимхобинг остида.

* * *

Кун тушда кўргали сени тушди заволга,
Ой тонгга қолди кеча боқиб ул жамолга.

Гул ол ирнинг хижлатидин йилда бир чиқар,
Юпқа учун юзи чидамас инфиолга.

Сен подшоҳ сифатлиқу мен бир камин гадо,
Имкон эмаски, мен киби етгай висолга.

Тушти кўнгул сочиндин авҳом белин фикрина,
Савдойилар тушар бўлур, оре, хаёлга.

Хуршед гушасиндадур ул зулф муттасил,
Бу важҳ бирла ақл они ухшатти долга.

Кўркуб улармен эл кўзи теккай дею сенга,
Эй тўлин ой, чиқма, кирарсен вуболга.

Гўй этди Лутфий бошини чавғони зулфина,
Не билсин улки, тушгани йўқтур бу ҳолга.

* * *

Шукрим, бахт этти ёри ошиқи бечораға,
Учради гирён кўзум сиздек пари рухсораға.

Шаммае арз этқали, биллоҳ, Исо умри керак,
Улки ҳижрон қайғуси солди мени овораға.

Мендурманки кўрарман сен тулин ойнинг юзин,
Офаринлар ушбу бахту толеъи сайёраға.

Кўз кўрар қонимни тўкти ғамзаси жаллоддек,
Зарра чоғлиқ бермамиш меҳр эзид ул хунхораға.

Ишқ доғи бирла бирён бўлгонимни не билур,
Улки бермайдур кўнгул бир сен киби айёраға.

Одам ўгли ўлмаса охир топар эрмиш мурод,
Минг сипос ул ҳақғаким, учратти марҳам ёраға,

Бахт шукрин айла Лутфий, давлати дийдор учун,
Қонеу хурсанд бўлгин бир замон наззораға.

* * *

Суратингда хомайи сунъ эрди таҳрир устина,
Чунки етти кўзунга, сеҳр этти тасвир устина.

Гарчи бош бирла тикилди васфи зулфунгда қалам,
Ул қаро тиллик кўрар ўзини тақсир устина.

Ҳуснунгиз они не теб кирсун иборатқаки, ақл
Дам-бадам беҳуд бўлур шарҳинда тақрир устина.

248

Иш агар афсунга етса кўзларинг ашкол ила
Юз хатони юклагай жодуйи Кашмир устина.

Қошу кўзу кирпугунгнунг фитнасинин йўқ калом,
Ул балодин, нетайин, келмаса бир-бир устина.

Чиқмади зулфунг саводиндин кўнгул йўл бор учун,
Мунча умр этиб узун тунларда шабгир устина.

Лутфийни ўлтурма сенсиз ўлмаган журми учун
Ким, юрумас банданинг фармони тақдир устина.

* * *

Ул оразу рухсор ила зулфи, энги лола,
Ойдинда ётур гул уза бир ҳинду узола.

Сендин тиламай меҳрки девони азалдин,
Бераҳм кишиларга эрур ҳусн ҳавола.

Юзунгни букун юзума қуй, эй тўлун ойим,
Нуқсонга қуяр юзни чу ой етса камола.

Васфи майи лаълингни қулоқ тутти суруҳи,
Кирпукларидин ёши оқиб бўлди пиёла.

То қўйди менинг багрима найдек қадингиз доғ,
Ушшоқ аро солди нафасим зорию нола.

Гар истамас эрсанг қора бахтимни паришон,
Жамъ этма юзунг лоласи устинда кулола.

Лутфийни йироқ ўлтурадур, тиг не ҳожат,
Ул улса эрур саҳл, сен эй, долма вубола.

* * *

Қилмас тарахҳум оху кўзунг кўнглум оҳина,
Жон сайд этар муояна ҳар бир нигоҳина.

Ийманмайин жафо қилуру ваҳм этар кўнгул,
Ё рабки, тегмагай халал ул ҳусн жоҳина.

Қон қилгучи кўзига қоши кўндаланг ётур,
Қондин дам урса киши югурур паноҳина.

250

Бергай лаҳад ичинда кўзум ёшидин хабар,
Ҳар шабнамеки тушса мазорим гиёҳина.

Тушмас менинг элимга сочинг жидду жаҳд ила,
Не чора айласун киши бахти сиёҳина?

Кўздин қулунгни солма севар деб чу ёзгуруб,
Ул лутфина назар қилу боқма гуноҳина.

Сақлар юзунгни кўзгудек, элдин нафас етиб,
Бехос токи учрамасун ошиқ оҳина.

Фаттон кўзунг саводи баёзини кўргали,
Чулпонга солмадим назару чарх моҳина.

Ҳажрингда қолди Лутфий иши бир нафас била,
Боқмасмусен бу гамзада ҳоли табоҳина?

* * *

Сунбулингни кўргали гулдек рухи ол устина,
Бошни гўй этмишмен ул чавгон учун хол устина.

Эй қуёш юзлук, саодатдур хумоюн кўзларинг
Бу гадо султонлиқ истар, сояе сол устина.

Чун хаёлингнинг кечар ери кўзум дарёсидур,
Кирпукимдин боғладим ул важҳ ила сол устина.

Гушаларда қон қилур эрди кўзунг, олдин қошинг,
Чин черикин чекти ул жодуи қаттол устина.

Эй чибин, ул дамки ирни сори парвоз айладинг,
Бизни еткурсанг не бўлгай элтубон ол устина.

Ул тани сиймин уза ел текса титрар кўнглаки,
Титрагай андоқки мудхил ганж ила мол устина.

Билмагай ул тил огиздин, ҳеч йўқ қайгу била,
Лутфийни умри туганди қийл ила қол устина.

* * *

Ёлгуз гул эмас лола юзунгдин арақ ичра,
Кун не кўрунур ҳиндуйи зулфунгда ҳақ ичра.

Не юз била ой юзунга ўхшатсун ўзини,
Ул юзи чечакликки қолибтур баҳақ ичра.

Ширинлигидин когази бир-бирга ёпушти,
Ирнинг сифатин қайдаки ёздим варақ ичра.

Гулшанга назар қилки, сени кўрмак учун гул
Олтин келтурур ўртада, ҳар кун табақ ичра.

Ул лаъли лабинг бирла тишинг турфа тушубтур
Ким, кўргали бор шакли Сурайё шафақ ичра.

Тақрор қилур васфи қадинг сарв онинг учун,
Куп тебранур андоқки кишилар сабақ ичра.

Ёз-ўзига ишқингни бало қилмади Лутфий,
Йуқ ҳадди, вале чора недур ҳукми ҳақ ичра.

* * *

Ғарқ ұлди юзунг хижлатидин гул арақ ичра,
Саргарди қуёш боқти чу ул сунғи ҳақ ичра.

Ҳайратқа, қолибдурмен ўшул энгдаги менгдин,
Хат йуқ, не тилар, нуқта бурун ул варақ ичра.

Нур юзунг уза тор огизу кўз, доғи ирнинг,
Писта била бодом, шакардур табақ ичра.

Мафҳум маломатқа юзунг босабак ўлди,
Йуқ баҳс бу мафҳум ўшул мосабак ичра.

Ўт буржидадур ой юзунг акси кўнгулда,
Кўзумда қошинг шакли ҳилоли шафақ ичра.

Дарвеза қилур кун кўзидин, нурсиз оре,
Ул бири гирифтори диқу бири дақ ичра.

Ул зулф саводини кўруб мадраса аҳли
Саҳв этти бари Лутфий киби ҳар сабақ ичра.

* * *

Кўрдум сению кетти ғам, алминнатулиллаҳ,
Жон топти ҳаёт ушбу дам, алминнатулиллаҳ.

Давлат куни тугди очилиб субҳи саодат,
Ҳижрон туни бўлди адам, алминнатулиллаҳ.

Ул дуняга жон етмиш эди ёнди бадарга
Ким, кўрди сенингдек санам, алминнатулиллаҳ.

Рухсори юзунг давлатида хаста кўнгулда
Бўлди ғами айём кам, алминнатулиллаҳ.

Лутфий сори кўз учи била қилди нигоҳе,
Ёр этти бағоят карам, алминнатулиллаҳ.

* * *

Эй малаксиймо пари ишқинг элиндин оҳ-оҳ,
Бир назар қилсанг не бўлгай одамилик гоҳ-гоҳ.

Яхши эрди кунда ҳар дам ой юзунг наззораси,
Не ямон кунлар дурурким, эмди кўрмам моҳ-моҳ.

Чун ўлармен ул алифдек қадду тор огзунг учун,
Сен ўтарда турбатимдин қўпусидур “оҳ-оҳ”.

256

Тушти кўнглум ул зақанга англамай мадҳуш учун,
Ҳар нечаким ақли дурандеш айитти, “чоҳ-чоҳ!”

Келди дилбарнинг хаёли жон уйига киргали,
Эй кўнгулнинг қони, бир дам кирма кўзга роҳ-роҳ.

Итларингнинг хайлида ҳайрону саргардон эдим,
Юзума боқди доғи чорлаб итини гоҳ-гоҳ.

Лутфи ашъорингни Лутфий, Бойсунгурхон билур
Ким, аруси мулк кўрмайдур анингдек шоҳ-шоҳ.

* * *

Эй сарв шевалик қадинг озод кардаси,
Гулнора энгингтек эртаги барбод кардаси.

Қил кўз учи(дин) назар, бўлали гуссадин халос,
Эй борча қайғу омоли кўзунг шод кардаси.

Мен бегуноҳ қонина, кўрким, не сувсамиш,
Ул гамзаким эрур кўзи жаллод кардаси.

Кўнглумни ҳажр зулми била бузмагай недур,
Чун бу харобадур анинг обод кардаси.

Тут гўша, эй кўнгул кўзидинким хун била,
Ҳоруту Бобулий дурур устод кардаси.

Ул қошу кирпукунг қаросин Лутфий кўргали,
Нун-ул-қалам бўлуб турур аврод кардаси.

* * *

Эй, ўгон нури била парварда ой рухсораси,
Талъатингдин партави туққуз фалак сайёраси.

Сеҳру наййир нажот ашколини мансух айлади,
Ошиқ ўлтурмакка кўзу гамзайи хунхораси.

Мен гадоға давлати васлинг қачон тегсун, бегим,
Кошки теккай йироқтин ой юзунг наззораси.

Кўз учидин бу гариб аҳволини сўр лутф ила
Ким, сенинг учун бўлубмен дунёнинг овораси.

Лутфий оҳининг ўқи зарра сироят қилмади,
Қайда бутгандур, илоҳий, ул кўнгулнунг хораси.

* * *

Маҳвашим, бир назар этсанг, не ниманг ўксугуси?
Банда сори гузар этсанг, не ниманг ўксугуси?

Кимёи назару лутф ила, эй сийм бадан,
Хоки юзумни зар этсанг, не ниманг ўксугуси?

Бодаи лаъли лабингдин манга бир журъа сунуб,
Бир йўли беҳабар этсанг, не ниманг ўксугуси?

Ишқ учун бўлди қазо бошим, сўрсанг не бўлур,
Марҳамат бу қадар этсанг, не ниманг ўксугуси?

Куркабойим санга чун хайр дурур фарзул-айн,
Бу гадога назар этсанг, не ниманг ўксугуси?

Жон берай қубла учун десам эмассан рози,
Қўл била сарбасар этсанг, не ниманг ўксугуси?

Лутфийи хастагаким сенсиз ўлар ҳолдадур,
Сўргали майл агар этсанг, не ниманг ўксугуси?

* * *

Эй сочинг шайдо кўнгулларнинг саводи аъзами,
Ҳалқа-ҳалқа руҳнинг сарманзилидур ҳар хами.

Сунбулингни торогонда гул уза тонгдур арақ
Ким, булутлиқ кечани албатта, бўлмас шабнами.

Сен париваш ҳурдин мушкил дурур жон сақламоқ,
Чун малак ҳайрондур ул суратқа, нетсун одами?

Мен йироқдин жон берурман, тоқатим йўқ боққали,
Юзи қаттиқ кўзгуким, бўлмиш жамолнинг ҳамдами.

Мен бу кўз бирла уётлиқман хаёлинг юзидин
Ким, келур ҳар лаҳза ул гушанинг бордур нами.

Ул баданнинг давлатидин тугди кўнглакнинг куни,
Ҳусн толеъ кўрким, улдур ҳоли ички маҳрами.

Лутфийни боштин магар тиргузсанг, эй Исо нафас
Ким, танидин бўлди кўп жон олгали ҳижрон гами.

* * *

Дилбар, оби ҳаёт ирнинг учун жон сувсади,
Бағрим ўртанди-ю, доғи сийна бирён сувсади.

Сувга махмур кишида бўлмас анингдек майл ҳеч
Ким, менинг қонимга ул наргиси фаттон сувсади.

Жону тан эвинда май лаълинг учун меҳмондур,
Қил қарам лутф ила бир журъаки меҳмон сувсади.

Салсабилингни сувина сувсагон аҳли азоб,
Хоки пойингга анингдек ки бу ҳайрон сувсади.

Фурқатинг чўлиндадур ваъдаларинг айни сароб
Ким, анинг кейнича ушшоқи фаровон сувсади.

Лутф қил васлинг зулоли бирла, эй оби ҳаёт
Ким, кўнгул жон бирла шавқ утида яксон сувсади.

Қурди Лутфий гах дудоқингга пиёла тегадур,
Гуссадин, валлоҳ, анинг қонина чандон сувсади.

* * *

Чу махфий огзи такаллум била мубин бўлди,
Кичикда пири Масиҳо сўзи яқин бўлди.

Қиёмат элга чини бирла юзи кўргузди,
Аломати буки хуршиду ой қарин бўлди.

Бирор юзунг сори боқсам, кечур карам билаким,
Қут олди эл юзидин улки нозанин бўлди.

Бинафша сунбулини кўрди мушк хирмандек,
Эгилди қомати гўё хўшачин бўлди.

Кумуш била нечаким кўнглаки енги бой эди,
Ўзин кутармади, боши остин бўлди.

Саводи наргиси анинг “Ҳадойиқус-сеҳр ул”,
Ки тегма санъати торожи ақлу дин бўлди.

Сочини ўгри дедим, қилди эгрилик пайдо,
Анинг ҳақида неким Лутфий сўзи чин бўлди.

* * *

Қонимга кўз қарортти бировнинг қароқлари,
Қурбон бўлайин учраса кўзга қабоқлари.

Оттурди кеча бирла қиёмат тонгин манга,
Ҳар бир қиё боқарда қаро кўзунг оқлари.

Гул васфи ҳуснунг эрта била азбар этмаса,
Бўстонда не учун турур очуқ вароқлари?

Маҳшар кунига тегру мени ўртагусидур
Бу ўтки, солди жонима нозик янгоқлари.

Лутфийга ол бирла адам йўли кўрсатур,
Ширин табассум айласа нозук дудоқлари.

* * *

Равза ҳури ё малаксиз ёҳуд асмойи пари,
Ё аларнинг ҳусни-ю, жамъ одамийлик бир сари.

Қайдадур Юсуфки, гултек кўнглагин чок айлағай,
Ним танангиз бирла кўрса сизни эвдин ташқари.

Юз туман минг йил агар тебратса гардун, топмағай
Бир сизингтек пок жавҳар, бир менингтек жавҳари.

264

Ҳаргиз ул давлат манга бўлғаймуким, умримда мен
Итларингиз хайлида топсам мақоми чоқари.

Сен санамни кўргали хўблар кўрунмас кўзума,
Ким алардур юлдузу сиз-офтоби ховари.

Лойиқ эрмастур юзунг аксина ою кун, дема, —
Ким эрур хуршиду ой ҳуснунгда ментек муштари.

Тутийи таъбимниким, ушбу қафасда лол эди,
Бу табассум бирла гўё қилди лаълинг шакқари.

Ул огизнинг чун вужудинда бор эрди иштибоҳ,
Нуқтайи шак тушти ирнинг узра холи анбари.

Нечаким сизга боқар Лутфий, ҳамул тўймас кўзи,
Қул гадодур ҳар нечаким топса жоҳу сарвари.

* * *

Эй, жафочи, тут ганимат кўркнинг давронини
Ким, киши топмайдурур бу даврнинг поёнини.

Онт ичибсен гуйёким аҳди ҳуснингда, бегим,
Қилмагайсен бир жароҳатлиқ кўнгул дармонини.

Бу жамолу юзу кўзким сенда бордур, онгладим
Ким, тан ичра қўймагайсен ҳеч ошиқ жонини.

Юзунг имон нуридур, сақла рақибдин пардада,
Сақласа яхши киши иблисдин имонини.

Ишқ учун ошиқни тенгри ёрлақаб ҳеч сўрмагай,
Чун яратмиш кўзу қошу гамзаи фаттонини.

Раҳм эмастур улки кўз ёш этди ошиқ оҳидин,
Гамзанинг тигина сув бердики тўккай қонини.

“Не кетурдунг, — десалар маҳшарда, — Лутфий дунядин?”
Кўргузай бағримдаги новакларинг пайконини.

* * *

Ҳақким сени дилрабо яратти,
Ошиқлара чун бало яратти.

Ҳар қайда вафо рақиб учундур,
Ошиқ улуши жафо яратти.

Қилманг мени ишқ учун маломат,
Чун ишқни ҳам худо яратти.

Ошиқ кишиларни ултурурга,
Тенгри сени мунтаҳо яратти.

Лутфий, тамаъ этма меҳр ондин,
Кўрклукни чу бевафо яратти.

* * *

Улким кўнгул олди зулфу холи,
Кўнглумдин эмас хаёли холи.

Кўзум қарорур қачонки келса,
Кўнглумда қоши, кўзи хаёли.

Ул кўзи ҳароми элимизга,
Тушгай яна бўлса гар ҳалоли.

Сорготти юзу оқортадур бош,
Ул қаро санаминг юзи оли.

Лутфий, не вафо тиларсен ондин,
Кўрклук кишининг етар жамоли.

* * *

Ул жоду кўзунг шеваси то макру фан ўлди,
Сабру хирадим кеттию жон мумтаҳан ўлди.

Ҳар кимки сенинг юзунг учун қилди фидо жон,
Тупроқи бори лолаю варду суман ўлди.

Борди қаро ерга уёлиб Бобулий Ҳорут,
То зоҳир ўшул гамзаю чоҳи зақан ўлди.

Сочтим ҳаваси лаълида чун ёш ақиқин,
Кўзумга боқиб, дедик: “Ҳоли Яман ўлди”.

Равшандур ўшул сўзки шабистонидадур ой,
Бир шамъки, ўрни яна бир кўк лаган ўлди.

Уммид канори била, эй войки, кўзум
Дур тишларининг шавқида баҳри Адан ўлди.

Гар ўзга биҳишт издаса ул айни қусурдур,
Чун Лутфийи мискинга эшигинг ватан ўлди.

* * *

Ул дилбароким ондин эрур жон жароҳати,
Туз септи ул жароҳата ирни малоҳати.

Куп тегди юзининг манга эмгаклари, вале
Бир тегмади юзумга юзинингки роҳати.

Тутти қулоқу ўзга уяттин дам очмади,
Дурга чу равшан ўлди тилининг фасоҳати.

270

Эй рўзгор, қилма манга жавр ила жафо,
Бизга етар азоб рақиби қабоҳати.

Ул тор огиз чу Лутфийдин ўлдуму жудо,
Тор бўлди бу гадога жаҳонингки соҳати.

* * *

Эй зулфи тун ўгрисию лаъли лаби хуни,
Олам бори бу ўгрию ул хуни забуни.

Ишванг мени ўлтурдию куйдурди, доғи бор,
Эй хатм, санга ишва била ноз фунуни.

Занжир дурур гарчики девона иложи,
Ул силсилаи сочдин эрур ақл жунуни.

Нозик қадингиз бирла қачон тенг булур сарв
Ким, яхши эмастур кишининг асру узунни.

Жон деди они Лутфий йироқтин чў кўрунди,
“Жим” сочи, “алиф” қади била ул қоши “нун”и.

* * *

Ўгонки, қудрат ичинда камол кўргузди,
Юзунгунг ойинасинда жамол кўргузди.

Жаҳонни ўртади ул дамки юзу зулфунгдин,
Тажаллиёт жамолу жалол кўргузди.

Ҳар ой бошида эди бир ҳилол кўрмак расм,
Ҳар ойда қошидин икки ҳилол кўргузди.

Ҳаёт суйига элтиб сувсиз кетурди мени,
Дудогингиз не бало бизга ол кўргузди?

Менинг жонимга бало устида бало бўлди,
Кўзунг қошинда яратқон чу хол кўргузди.

Вужуд богламади белингиз киби нозик,
Нечаки хомайи қудрат хаёл кўргузди.

Ҳароми кўзларинг ашколи васфида Лутфий
Басорат аҳлина сеҳри ҳалол кўргузди.

* * *

Бўлмишам девона, сол бўйинумга зулфунг бандини,
Ётти иш ондинки қилсам гуш носих пандини.

Шукр учун юз сажда қилгай, кўзлари ҳам ёругай,
Кўрса гар Одам сенингтеқ нозанин фарзандини.

Писта онт ичтики торлиқ ул огиздин олмайин,
Ёрилибтур ўзга қилмиш гуиё савгандини.

То қиёмат айш қилгаймен ўз ирнимни сўруб,
Тушта гар кўрсамки сўрмишмен лаби чун қандини.

Эйки дерсан, Лутфий, ондин кечу тутқил ўзга дўст,
Кўргуз охир олам ичра бир онинг монандини!

* * *

Навбахор ўлди, вале ҳижрон жафолар қилгуси,
Жон қуши ёрнинг ҳавосинда ҳаволар қилгуси.

Тушта кўрганда сени васлингни қадрин билмадим,
Жонима эмди фироқ ути сазолар қилгуси.

Ёз агар ногаҳ кезар бўлсанг чаманда ноз ила,
Гул оёгингга тушуб, булбул дуолар қилгуси.

274

Ҳар неким кўнглунг тилар жавру жафодин қил, бегим,
Сен неча қилсанг жафо, банда вафолар қилгуси.

Юзига боқса, бу Лутфий ноласин айб этмагил,
Гул юзин кўргач, бале, булбул наволар қилгуси.

* * *

Ҳақ бурун ондинки хилъат нақшин изҳор айлади,
Жон била кўнглумни ишқингга гирифтор айлади.

Шаккар ирнингдин сучуклук элттию тонди набот,
Туэмайин, икки йигочқа охир иқрор айлади.

Ул мени куйдургучи юзунг уза зулфунг учун,
Гар Халил эрмас, недин ҳақ ўтни гулзор айлади?

Лаълинг айтурким, сени ул гамза ўлтургусидур,
Ҳар не усрук кўнглида эрди, май изҳор айлади.

Кўрмасун, ё раб, жаҳонда яхшилиқнинг юзини,
Ҳосидеким макр ила ёримни агёр айлади.

Бу кўнгулнунг бошига тупроқким, ҳарён бориб,
Лутфийни барча азизлар кўзида хор айлади.

* * *

Бир чоґда кўйи ақлда бор эрди манга манзиле,
Мен ҳам тутар эрдим бурун узумни бир соҳибдиле.

Султони ишқинг ногаҳон келди сипоҳи гам била,
Жон мулкени чопти бори, не ақл қолди, не диле.

Солма юзунг субҳи уза зинҳор зулфунг лайлини,
Олам бори мажнун бўлур, қолмас жаҳонда оқиле.

276

Хоқимни, эй пайки сабо, солгил нигорим кўйида,
Тупрогим узра оқибат бўлгайким, унгай муқбиле.

Гамзанг била ҳар дам менинг қонимни тўккилким, керак
Ментек қиличдин тўймагай ошиққа сентек қотиле.

Юз узра холингни кўруб зарра қарорим қолмади,
Не сабр қолсун менда чун утқа солибсен гулгуле.

Лутфий, анинг ёди била жон бер чу ёрдин бошқасен
Чун умрдин онсиз санга йўқтур жаҳонда ҳосиле.

* * *

Булди баҳору сенсиз йўқтур чаманда нури,
Фирдавс булди гулшан йўқтур дариг ҳури.

Асбоби айшу ишрат булди тамом ҳосил,
Сенсиз не чорадурким, топмас кўнгул ҳузури.

Ҳуру паридин ортуқ бордур жамолинг, аммо
Меҳру вафода давр сур, ҳуснунгда йўқ қусури.

Ҳуснунгга ишониб кўп жабру жафо қилурсен,
Кўрклуб киши бошинда, оре, булур гурури.

Лутфийи хаста булди жондин малул сенсиз,
Булгай ҳаёти зоеъ чун булмаса сурури.

* * *

Жамолу ҳусн ила улким, ягона қилди сени,
Хилофи ваъдада кони баҳона қилди сени.

Сени менинг киби ошиқ яратса, нетгай эдинг,
Ушулки, фитнайи аҳли замона қилди сени.

Ажалнинг уйқусига солди хаста ошиқни,
Қароқ фусунида улким, фасона қилди сени.

Кунгул хаданги манга тегмади деб, оҳ урма,
Етар бу уқ сангаким, ул нишона қилди сени.

Жамол шукрина Лутфийға илтифот этгил,
Онинг ризоси учунким, ягона қилди сени.

* * *

Ҳақ ўз камоли сунъини зотингда изҳор айлади,
Берди санга ҳусну жаҳон аҳлин анга зор айлади.

Ул дамки сайёди азал зулфунгни қилди доми жон,
Қунглумни ҳар тори била бошқа гирифтор айлади.

Кирдинг чаманга субҳидам, бурқаъ олиб кўрди сени,
Бир елга тегру уфтаниб гул тарки гулзор айлади.

Огзингдин элтти ўгрилаб чун писта торлиғни, анга
Туз суйи онча қуйдиларким, охир иқрор айлади.

Гаҳ-гаҳ тегар эрди манга дашноминг, ул ҳам қолмади,
Иззатлиқ эрдим васл ила ҳажринг мени хор айлади.

Ул юзу кўзунг қошина жон бермак осон эрди, кўр,
Осон ишимни ул санам бордию душвор айлади.

Гар келса дармон топмагай Исо бу Лутфий дардига,
Доғи фироқинг кўнглини мундоқки афгор айлади.

* * *

Эшигинг тупроқи узра кўрармен жоҳу иззатни,
Санга қуллуқ била топтим саодат бахту давлатни.

Бошимда сарвтек қаддинг ҳавоси бўлса, айб этма,
Киши мақсудина етмас баланд этмаса ҳимматни.

Тилар кирпук ўқи бирла қошинг ёси қоним тўкса,
Айит ул рост қилмасун манга бу эгри ниятни.

280

Ҳалол деб кўп ҳаром қонлар кўзунг ҳар дам тўкар, ор,
Эрур чун усрук ул кофир не билсун жаллу ҳурматни.

Юз узра зулф тоғитма, паришон бўлмасун жамъи,
Азиз жон узра оз солғил мунунгтек кўп балиятни.

Кўнгул гамзанг ўқ отганда нишона қилмаса ўзин,
Эрур бир қалб они қўйғил жонимга қўй бу миннатни.

Ширинсен, эй сўзи шакар, санга Фарҳод бу Лутфий,
Жонига саҳл эрур солсанг қотиқ тоштек машаққатни.

* * *

Ул сенинг жоду қароқинг ишва чандон айлади,
Ким, юз илги муттақийни номусулмон айлади.

Килки қудрат дуди оҳимдин тутар эрди қаро,
Күзу қошинг нақшини ул дамки яздон айлади.

Ташладинг оби даҳан ер уэра истаб оқибат,
Хизр, они топтию отин оби ҳайвон айлади.

Лоф урур эрди магар гунча набот огзинг била,
Огзина ел урди андоқким тула қон айлади.

Эй маломатгар, нетак ул юзга ошиқ бўлмайин
Ким, Юсуфтек барча нозикларни ҳайрон айлади.

Юз минг олтунга баҳолар зарра хоки пойини,
Офаринким, нархи гавҳар асру арзон айлади.

То қиёмат сендин ўзга қилмагай Лутфий кўнгул
Ким, азалда ишқ ила аҳду паймон айлади.

* * *

Исбот этар агарчи юзунг офтобни,
Зулфинг абири нафй қилур мушки нобни.

Усрук киши бўлур чу жавонмард, не учун
Қилмас риюяте кўзунг ушбу харобни?

Эй шаҳсувор, ўтма назардин, инон солиб,
Ким кўз қони бу йўлда кўтарур рикобни.

Бели хаёли бирла адам бўлдимү ҳануз
Тутмас раво бу хастага бир ришта тобни.

Эл кўзидин чу юзу танингнинг ҳижобида
Махфийдур ул жамол, нетарсан ниқобни?

Кун пардага кириб юзунг ойи ҳаёсидин
Йиғлар ўзию орага тортар саҳобни.

Бир кун жафо туганса, нетарсен, керак бўлур
Кўп сарф қилма Лутфийга жавру итобни.

* * *

Кўкарди чаман, гулбузорим қани?
Сиҳи сарв буйлуқ нигорим қани?

Топибдур букун васли гул андалиб,
Дариғо, менинг навбаҳорим қани?

Эшикигда тупроқ бўлдум, вале
Демадингим, ул хоксорим қани?

Сенинг аҳди ҳуснунгда йўқ менда сабр,
Менинг ул бурунқи қарорим қани?

Эришур дебон қилма Лутфийга қаҳр,
Бу ишда, бегим, ихтиёрим қани?

* * *

Ой юзунгуз жамолу малоҳатнинг ояти,
Ҳуснунг била мубоҳий латофат вилояти.

Ошиқларингга қил назар, эй подшоҳи ҳусн,
Султонга фарз эрур чу раъият риояти.

То Мисри ҳусн бўлди мусаллам жамолинга,
Афсона бўлди дунёда Юсуф ҳикояти.

Кузунг карашма бирла бори элни ўлтурур,
Ёлгуз мени фақирга йўқтур инояти.

Ҳар неча жавр қилса демасмен рақибга,
Душманга мен нечук қилайин ёр шикояти?

Ўлтургай эрди Лутфийни ҳар дам фироқи зор,
Гар бўлмаса орада хаёлинг ҳимояти.

* * *

Эй кўзларинг шикори кўнгул, ақлу жон доғи,
Жоним фидо оронг, назарингга жаҳон доғи.

Ҳуснунг куни ер аҳлина бермиш самин фуруг,
Ондин ёқар чароғ маҳи осмон доғи.

Белинг хаёли ичра камар боғламас киши
Ким, фикрина таъйин эта билмас гумон доғи.

Икки жаҳон матоъйи висолинг туфайлидур,
Сенсиз очун не бўлгуси, боғи жинон доғи?

Зулфунг каманди бошқа тегар, кўзу қош недур,
Ҳожатму сайд домига тийру камон доғи?

Кўз ёшитек чоқар мени оламда нола, оҳ,
Ошиққа бир бало эмиш оҳу фиғон доғи.

Дилбар қошинда кўз қони чун шарҳи ҳол этар,
Лутфий, нега керак арода таржумон доғи?

* * *

Эй вақф холинг оятина ҳусн кишвари,
Мусҳафи юзунга хатм дурур давр дилбари.

Юзунга ой бир ҳабаши бана беш эмас
Олингда бир арус доғи хуршиди ховари.

Қошингнинг эгмасиндаги кўздин муояна,
Курдум мен ўз кўзум била қавс ичра Муштарий.

286

Жонимга улки зулфу кўзунг сеҳри айлади,
Ислом элига қилмади куффор Хайбари.

Исботи воҳидият эмасмуки, сен киби
Не инсу, не малак бору не ҳуру, не пари.

Кирпук қазо ўқи кўзу хол эрди фитналар,
Қошинг менинг бошимга бало бўлди бир сари.

То Лутфий ёзди огзингу белинг рамузини,
Асрори гайб нусхасидур шеър дафтари.

* * *

То оразинг гули безади ҳусн богини,
Бағримга қўйди лола киби ишқ догини.

Қадинга банда бўлгали бўстон ичинда сарв
Йиғмас киши қотинда узолгон аёгини.

Шамъи жамолингиз ҳаваси ичра тун кеча
Ёндурди оҳим ути фалакнинг чарогини.

Мушкин сочинга анбар узини тутар шабиҳ,
Савдои хом фосид этубдур димогини.

Қўнғлумни қилди зулфу юзунг беқарор, мен
Гаҳ Руму гоҳ Чинда топармен сўрогини.

Жон қасдига мунунг кибиким ишва бошладинг,
Ушшоқ қилсалар керак улмак ярогини.

Лутфий мажоли қолмади ҳижрон жафосига,
Қилча танига юклама кўп Қоф тогини.

* * *

Қайдин доғи кўрдим мен ушул кўзи қарони,
Куч бирла кетурди бу кўнгул бошға балони.

Бу хомтамаъ кўнглумки агар бўлмаса мажнун,
Сен сийм бадандинму тилар эрди вафони?

Дардимга қилур чора табассум била лаълинг,
Исо қани ўрганса бу “Қонун”и шифони.

288

Бир қил учини минг ёрайин сўзи қошинда,
Касб этсам агар кун юзудин зарра сафони.

Булгай асари бахт, дағи толеъи масъуд,
Гар ҳафтада бир кўрса ушул моҳлиқони.

Беважҳ чиқар кун юзи давринда уёлмас,
Бир йўли ўшал хира кейин солди ҳаёни.

Гар бўлса эди зарра вужуд огзида мавжуд,
Лутфий қачон андиша қилур эрди фанони?

* * *

Жоно, фироқинг халқ аро кўнғлумни расво қилгуси,
Жонда ёшургон розни ёшим ҳувайдо қилгуси.

Ҳижрон туни тутти илик жонга хаёлинг оқибат,
Бир кун осиг қилгай, бале ким дўст пайдо қилгуси.

Ҷош қилгуси кўз ёшию сориг юзум ҳажр илкидин,
Қулнинг кумуш олтунини қин ошкоро қилгуси.

Ҳавли қиёматдин не ғам ошиқларинга, эй санам,
Чун бўюнг онда барчани сармасти шайдо қилгуси.

289

Текса рақибларнинг агар тил огзи бизга не ажаб,
Итлар гадони кўрсалар, эшикда ғавго қилгуси.

Жон зулфига ҳар тор учун бердим юз ўлди ошно,
Тонишсиз ўгри бирла ким дуняда савдо қилгуси.

Жон ичга огриқ дардидин фурқатни бергай охири,
Белингни мискин Лутфийдек, ҳар ким таманно қилгуси.

* * *

Хуш келдинг, аё жон тилаги, банда муроди
Ким, қилди муборак қадаминг қайгуни шоди.

Тунни кўтарур эрди юзунг нури жаҳондин,
Гар бўлмаса ул қошу кўзу зулф саводи.

Орттурди кўнгул жон ила ул гамза баҳосин,
Ортар ниманинг қиймати гар бўлса мазоди.

290

Ул юзу кўзи ҳасратидин жон борур эрди,
Ҳар лаҳза агар қилмаса бехуд мени ёди.

Гар ўзга кишилар тиласа молу манол, ул
Васлингдурур онжоқ, санамо, Лутфий муроди.

* * *

Ниқоб олмаким ул нортек янгоқтин, жон кабоб ўлди,
Карашмангни кўруб олам бори масту хароб ўлди.

Азалда юзунгуз акси фалак кўзгусида тушти,
Бу кун ул нурнунг ойи жаҳонда офтоб ўлди.

Хўтанга чун сабо элтти, сочинг иди равон бўйи,
Гиёҳиким кийиклар сепди чун ул мушки ноб ўлди.

Рақибинг жаври йўқ ончаки дийдори эшигингда,
Чу фирдавс ичрамен, рузим нағу мунча азоб ўлди.

Чу гул кўрдик, сув ҳар кун тегар қутлуқ юзунгузга,
Ёқилди шавқ ўтиндаю бу ҳасраттин гулоб ўлди.

Юзунгдин бурқаъ олгил, то қошингдин жон равон қилсам,
Илик тутким, орамизда ниқобу жон ҳижоб ўлди.

Бу Лутфий кўп тилар эрдик бош қўйса эшигингда,
Биҳамдуллоҳки, тигингдин дуоси мустажоб ўлди.

* * *

Кунгулсиз этгали наргис кўзи қароси мени,
Жаҳонда тонг елитек кездурур ҳавоси мени.

Мени чу чекти ўзи сори ўқ бикин, билдим
Ки, солгувси йироқ албатта, қоши ёси мени.

Қилур бу кўз ёши қон даъвоси юзумга келиб,
Кўз этти элга, кўрунг, ёш можароси мени.

292

Гар оғзи йўқлугининг сиррин англасам, не ажаб,
Ки гайб билгувчи қилди юзи сафоси мени.

Кишини айласа сайд аҳли ҳусн шўхлуги,
Қул этти пок этаги-ю, ингон ҳаёси мени.

Бу ишқ дардиға дармондин анда уздум умид,
Ки кўпрак ўртади бедодидин вафоси мени.

Жаҳонда Лутфийни бир лаҳза кўрмадим гамсиз,
Жамоли айлади то ишқ мубталоси мени.

* * *

Эй жамолинг шамъи хуршиду қамар парвонаси,
Бир садаф икки жаҳон аҳлию сен дурдонаси.

Нуктадур ё холи мушкин ул зақан олмосида,
Олманинг нозуклигинда ё қурунур донаси.

Бузгай учмоқу томугни бўлмаса занжири юз,
Кимки бўлгай ул мусалсал зулфининг девонаси.

Ул шакар ирни учун жон берганим то бўлди фош,
Қиссаи Фарҳоду Ширин бўлди эл афсонаси.

Жоми васлингдин манга ҳажр оғуси бўлди насиб,
Гуёе даврунгда тулди банданинг паймонаси.

Эй латофат мулкида султон, бу Лутфий кўнглин ол,
Фарз эрур эҳсон гадога салтанат шукронаси.

* * *

Ваҳки, жонимни сенинг ширин дудогинг ўртади,
Хаста кўнглумни даги нортек янгоқинг ўртади.

Қайси бир узвингга боқсам, солди юз утқа мени,
Мухтасар айтай, мени боштин оёқинг ўртади.

Гар ажал келса таним ичра тилаб жон топмагай,
Баски жоним жавҳарин сиймтек сақоқинг ўртади.

294

Соҳири Бобил кишини юз туман афсун била
Мунча куйдурмаским, ул жоду қароқинг ўртади.

Чун висолинг давлати қадрини Лутфий билмади,
Ложарам, жонин анинг доғи фироқинг ўртади.

* * *

Ҳолиёким, даври ишраттур иликтин жомни
Солмагилким, кўрдум асру бевафо айёмни.

Ҳусн даврони ганиматтур, йигитлик бот кечар,
Яхшилиқтин банда қилгил эмди хосу омни.

Боданингки, лаззатини билгай эрди Хизр, агар
Ичгай эрди оби ҳайвонтек майи гулфомни.

Гар сўнгатек бўлмагайлар ул огиз, кўз фикрида
Ким, огизга олгай охир пистаю бодомни.

Чун сабо келса қилурмен гар ўзумни куч била,
Иккилай чорлаб дегай то сендин ул дашномни.

Чун дуо қилдим рақибга, берди дашном ул манга,
Ҳайф эмиш аблахга қилмак иззату икромни.

Кеча-кундуз чун тиларсен, Лутфий, ул дилбар юзин,
Зулфитек ўт узра қилгил доимо оромни.

* * *

Сониъ чу бу нақши қош қилди,
Эл ишқида тарки бош қилди.

Чун раҳмсиз эрди, ул ёзуқдин
Кўнглини худой тош қилди.

Йиглаттию борди бизни ул ёш,
Ҳар не манга қилди ёш қилди.

Жон қасдига қошу юзи юз минг,
Бир-бири била кенгош қилди.

Лутфий гамингизни кўп яшурди,
Кўз ёши, нетайки, фош қилди.

* * *

Гул сендин уфтониб қизорур, кўргил оlines
Ким, ханда бирла уткарадур инфиолини.

Зоҳид ҳароми кўзунга боқса ҳаром, агар
Фарқ этгай ул ҳаромидин ўзга ҳалолини.

Андоқ сўрунг, бегимки, не шиш куйса, не кабоб,
Ул гамзанинг сўзи-ю, кўнгул шарҳи ҳолини.

Қуйгил бу кун юзунгни юзумгаки, юз кўяр
Нуқсонга ой ҳар кеча топса камолини.

Ёғлиқ тикилди белига ўз нақшини кўруб,
Илкин упарга бошида кўргин хаёлини.

Юлдуздин ортуқ этти кўзум ёши донаси,
Ойтек юзунга кун кўрар андин заволини.

Лутфийни банда қилди ушул сиймтек танинг,
Илмас йўқ эрса кўзига ул дунё молини.

* * *

Куздин мени солдинг, севарим, нетти, не бұлди?
Гар хуснунга тушти назарим, нетти, не бұлди?!

Мендин садақангни аядинг бир қиё боқмоқ,
Эй кўзлари Чўлпон, қамарим, нетти, не бұлди?!

Бир кун сени кўрдум демадинг, гарчи ўқунгга,
Қалқон эди умри жигарим, нетти, не бұлди?!

Куз ҳаққи агар бўлмаса сиз зарра сучукдур,
Эй сўзи, дудоғи шакарим, нетти, не бұлди?!

Дардингдин ўлуб арзимадим бир сўрорингга,
Эй кўнгли қотиқ ишвагарим, нетти, не бұлди?!

Ул тош киби кўнглунгга не ҳол дурурким,
Қилмас асар оҳи саҳарим, нетти, не бұлди?!

Йил кечса бирор Лутфийнинг отин атамассен,
Эй ўз қулидин беҳабарим, нетти, не бұлди?!

* * *

Фурқатинг ўлтурур мени тутма раво жиги-жиги,
Кўнглум олиб ёшунмагил баҳри худо жиги-жиги.

Чун кўзу қошу қад била бизни кўнгулсиз айладинг,
Қилма ҳавола жонима ўзга ано жиги-жиги.

Ой юзунгизни кўргали ўзгага солмадим назар,
Сен доғи сақла меҳр ила ҳаққи вафо жиги-жиги.

Чун сени тенгри раҳмату лутфи мужассам айлади,
Лойиқ эмас санга ситам, қилма жафо жиги-жиги.

Лаъли лабингдин ўзга йўқ дардима чора қилгучи,
Сўрдур ўшундин, эй бегим, бизга шифо жиги-жиги.

Чун санга фарзи айн эрур ҳусн закоти, боқ менга,
Неча жигиласун санга ушбу гадо жиги-жиги.

Қуш тили андалибитек Лутфийи хаста ёлборур,
Гул киби чеҳрадин они тутма жудо жиги-жиги.

* * *

Рикобингизда манга салтанат ато бўлди,
Бу йўл қисқалиғи жонима бало бўлди.

Ҳамул замонки қошинг тоқи бўлди меҳробе,
Қўнгул муроди-ю, жон ҳожати раво бўлди.

Сабо келтурмади ул турранинг шамомасини,
Магарки мен чилойин анда мубтало бўлди.

Не хуш чирой бўлур, ё раб, ул таололлоҳ,
Ки ёди бирла қўнгул мазҳари сафо бўлди.

Сочинг салосили Лутфийни чекти ҳақ сори,
Мажоз уланди ҳақиқатқа, мунтаҳо бўлди.

* * *

Кўкдадур ҳар дам фиғоним кўргали сен моҳни,
Даъвии меҳринга тонуқ тортадурман оҳни.

Сен киби султонни севмак ҳаддим эрмастур валеқ
Бу балолиқ ишқ фарқ этмас гадоу шохни.

Зулфу ой юзунг фироқинда туман ҳасрат била,
Оҳким, зое кечурдум мунча солу моҳни.

Донаи холинг таманносида, эй гул хирмани,
Қил назарким, чехраи зардим ёшурди коҳни.

Оғзингизнинг фикрини мундоқки кўрдум охири,
Бошлағусидур адам сори мени гумроҳни.

Эшикинғдур бахту давлат, хоки пойинг афсарим,
Топмади Жамшиду Афридун бу қадру жоҳни.

Қувма Лутфийни эшикдин, бер закоти ҳусн анга,
Қайда айтсун сен гани боринда “шайъанлоҳ”ни.

* * *

Кўздин йироқ солгали ўз мубталосини,
Не оқин ўзга кўрди киши, не қаросини.

Мавҳум нуқта киби ҳар гаҳ кўрунмасам,
Истанг дудогидин бу гадо хунбаҳосини.

Мажнун кўнгул чу ҳаддини билмай сени севар,
Ишқ ўти бергусидур вар охир сазосини.

302

Лаълинг гаминда гоҳи юзум сафҳаси уза
Сурхи била битиди кўзум можаросини.

Лутфийким огзи васфида изҳори гайб этар,
Ул чеҳрадин кўрар бу кўнгулнинг сафосини.

* * *

Туш бўлди қиёматким, ул моҳлиқо қўпти,
Усрук кўзи уйқудин кеч қўпти, бало қўпти.

Фитна эшигин очти меҳробнишинларга,
Чун субҳ улаб наргис ул қоши қаро қўпти.

Изи тузини сурма қилгай дею кўзларга,
Сув бўлди менинг жоним ҳар дамки сабо қўпти.

Юз турлук уруш пайдо қилгувчи рақибингдур,
Ҳар қайдаки ўлтурди, ҳаққоки, сафо қўпти.

Мен ёлгузу ҳар сори қонимга бўлуб тонук,
Кўз ёши гулув қилди, фарёд жудо қўпти.

Ҳусн эли жафосиндин жонимга тегиртурмен,
Ҳусн андаки ўрнашти, гўёки вафо қўпти.

Лутфийни сўро келди орттурмоқ учун дардин,
Бир кўз юмуб-очқунча ўлтурди, яно қўпти.

* * *

Кўзунг карашма била бир боқиб бало қилди,
Лабинг табассум этиб, жонни мубтало қилди.

Қаронгулукқа неча тушти ақл зулфунгдин,
Хирад юзунгни вале ўзина йўло қилди.

Кўзунгу қошингу зулфунг ул бало бирикиб,
Манга бу дунёни бир дори мубтало қилди.

304

Кетарди ақлни ишқинг шаҳи келиб еридин,
Ватанга чун эгаси келди, ул жало қилди.

Балодин ўзини сақлаб юрурда Лутфийнинг
Жонига жоду кўзунг, вой, не бало қилди!

* * *

Гар хаёлинг кеча-кундуз бизга ҳамдам бўлмагай,
Сенсизин бизга очунда умр бир дам бўлмагай.

Курди қошинг меҳридин ҳам барчанинг қаддин ҳилол,
Ул доғи бўлди дуто то ўзгадин кам бўлмагай.

Гар тиларсен ҳусн мулкин, қуларингни қовлама,
Шаҳ чериксиз бўлса мулк анга мусаллам бўлмагай.

Пардадорлиқ қилгай онжоқ гул эшигингда, магар
Ул ҳарим ичра неча жаҳд этса маҳрам бўлмагай.

Мубтало қилди фалак бизни гами ҳижрон била,
То қиёмат ул доғи, ё рабки, хуррам бўлмагай.

Ҳуснидин парвойи йуқ ким сўрса ҳолимни бирор
Бор кишига юз жиғой гар улсалар гам бўлмагай.

Охиратқа ишқин олиб борди охир Лутфий қул,
Мундин ўзга муниси ул ерда ҳамдам бўлмагай.

* * *

Лаълини ҳар гаҳки ёд этсам, равон жон йиғлагай,
Кўзларимтек жон учун мискин кўнгул қон йиғлагай.

Ул пари огзи гаминда йигласа кўз, не ажаб,
Хотаминдин гар йироқ тушса, Сулаймон йиғлагай.

Тонг ели жаннатта қилса қадду юзунг васфини,
Тубий ҳайрон қолгай-ю, ҳасратта ризвон йиғлагай.

306

Гар жароҳатлиқ кўнгулда ногаҳон утса уқунг,
Дардига раҳм айлабон қон ёши пайкон йиғлагай.

Ой юзунгнунг ҳасратинда борса Лутфий дунёдин,
Еру кўк аҳли мазоринда фаровон йиғлагай.

* * *

Хусн наслидин сенингдек ой пайдо бўлмади,
Моҳи Канъоний даги ҳам мунча зебо бўлмади.

Ёлгуз ушбу даврда бемисл эмасдур суратинг,
Узга давронларда ҳам мислинг ҳувайдо бўлмади.

Бурқаъ олгонда тажаллии жамолингни кўруб,
Ишқидин гофил жамодидурки, шайдо бўлмади.

Дур тукар кўз ул огизнинг сўзига ҳайрон қолиб,
Ҳеч ошиқнинг мунунгдек кўзи дарё бўлмади.

Ким сенинг ҳуснингга боқти, оҳ уруб йиглаб деди:
“Ишқ асири Лутфийи озода эмдо бўлмади”.

* * *

Бу кечар жаҳонда, соқий, чу эмас вафо нишони,
Бари айш бирла кечса керак ушбу умри фоний.

Қадаҳе кетурки сендек Хизру Масих элиндин,
Кишига майи мураввақ эрур оби зиндағони.

Майи лаъли жавҳаредурки қилур нашот ғамни,
Ғам ила кечурма умрунг, топилур чу шодмони.

308

Манга беҳабарлигимдин не ғами ҳисоб булғай,
Чу бошимда булғай ул кун бу шароби аргувони.

Қариди ғамингда Лутфий, кел агар вафо қилурсен,
Ки кишига қолмас охир бу латофати жавони.

* * *

Мени усрук кўзунг нози анингдек беҳабар қилди,
Ки беҳуд бўлди ҳолимдин манга ҳар ким назар қилди.

Азалда билдиларким, сен киби фарзанд бўлғуси,
Сенинг юзунгдин одамга малоийик саждалар қилди.

Хаёлингни юбор, Лайли, менинг ҳолимни сўрмоққа,
Ки Мажнундин сенинг ишқинг менинг ҳолим батар қилди.

Сабо ширин дудоғингга тегубон ўтти ер узра,
Ушал ўткон билан ернинг наботин найшакар қилди.

Рақиб ўлди сабабким, сен жафочи, раҳмсиз бўлдинг,
Ямоннинг суҳбати яхшига кўргил, не асар қилди.

Итингнинг зикри дойим хайр ила бўлсун афоллоҳким,
Санга аҳволи зоримни кеча кўргач хабар қилди.

Сочингни қилди Лутфий васфу тор оғзингни ёд этти,
Мутаввал умрини охир қилиб, сўз мухтасар қилди.

* * *

Эй сочингнинг соясинда офтоби ховари,
Тугмади сен ҳур янглиқ насли одамдин пари.

Шаккар ирнинг сўзи тилдек тушгали афвоҳда,
Эл огизланмас набот отини, илло сарсари.

Гул ўрунур қуллугинг тавқин хижолат берма деб,
Буйпига фута солиб гарқи арақдур бир сари.

Маъдани руҳу латофат конидур лаъли лабинг,
Қадри ул жавҳарни мендин сўрки, менман жавҳари.

Тутмасун тенгри равоким, бўлгай ичкингиз рақиб,
Вой, онингдек, шум юзлук қутлуг уйдин ташқари.

Зулмати зулфунгда исбот топгали оби ҳаёт
Хизр иқболи керак, ё давлати Искандари.

Улки гамзанг бирла зулфунг қилди Лутфий жонига,
Қилмади мўъмин ҳақинда ҳеч Хайбар кофари?

* * *

Тан бўлди юзунг меҳри учун гарчи ҳилоли,
Бир зарраси бирла кўрунур дардию ҳоли.

Сендин не таманно қилайин меҳру вафони
Ким, кўрди вафо андаки бор ҳусну жамоли?

Мен ҳажр ила дармондау сен кўздин учарсан,
Эй войки, йўқтур манга қушдек пару боли.

Ҳар тори сочинг учини ел юзга текурди,
Нозуклик учун бўлди юзунг устида холи.

Гамгин бу кўнгул токи тамошодин очилғай,
Кўз богида тикдим қадидин тоза ниҳоли.

Йиллар сени кўрсам менга бир дамча кўрунмас,
Бир дамки сени кўрмасам, улдур манга соли.

Кўюнгда тилар Лутфийи бечора мазорин,
То суратидин бўлғай эшикингда хаёли.

* * *

Гар оҳимдин ҳавога чиқса дуде,
Қурунғай ҳар нафас чархи кабуде.

Зиён булса керак сармояи ишқ,
Чу тегмас ҳуснингиздин бизга суде.

Ишорат бирла кун бечора янглиқ,
Қилур ҳар субҳ ҳуснингга сужуде.

Назар қилмас нагу Лутфийга кўзунг
Ким, усрукларда бор, албатта жуде.

* * *

Кести багрим тамурларини бари,
Гамза бирла анинг (қиё) боқари.

Гаҳи юзни қароқи оли била
Жигарим қонидин қилур жигари.

Йўлида тушмишам анингдекким,
Соядек менда йўқ вужуд асари.

Кўйидин ўтқаринг жанозамни
Ким, мени тиргизур анинг назари.

Марҳаматтин йироқ эмас, сўрсанг
Ким, ёвуқтур бу хастанинг сафари.

Қочарини кўрай десам, қочадур,
Мени куйдурди, вой, анинг қочари.

Талъатингдин йироқ тушган учун
Қолди Лутфию нолаи саҳари.

* * *

Улки ҳусн этти баҳона элни шайдо қилғали,
Кузгудек қилди сени, ўзини пайдо қилғали.

Қошу кўзунгдин қаро кўргузди билдирмай ўзин,
Фитнае ул бошлади оламни ягмо қилғали.

“Кофу нун” нақши йўқ эрди андаким ушшоқ учун,
Ишқ ила ҳуснинг бирикти шўру гавго қилғали.

Гавҳари якдона қилди зоти баҳринда сени,
Аҳли диллар кўзини ҳасратта дарё қилғали.

Огзингу юзунг сабаб бўлди азал наққошина,
Олами гайбий шаҳодатни ҳувайдо қилғали.

Сиз утарсиз ойдек кўз тунглуки ёнида рух —
Ултурур ҳар гўшадин сизни тамошо қилғали.

Гар қаро қайгу насибим бўлмаса юз соридин,
Мен ким эрдим жон била зулфунгни савдо қилғали.

Сенсиз эмгакдин манга бўлди ўлум жон роҳати,
Қайдадур, ё раб, ажал, борсам тақозо қилгали.

Чун салотинга алиқ бермас кўзунг наззораси,
Лутфий қул кимдур висолингни таманно қилгали.

* * *

Кузумки илми назар ичра бўлди дарёе,
Юзунгда қилди қамар даврини тамошое.

Ҳакими лаъл юзунгдин буюрди гулбашакар,
Чу фаҳм қилди сочингдин бошинда савдое.

Сенинг юзунг бирла ҳусн-жамолни севарман,
Йўқ эрса қилмас эдим ҳусн сори парвое.

Керакки сарв била гул бўлса нахли тобутим
Ким, ўлтурур мени гулчеҳраи сарви болое.

Ҳаёт сувина ирнингни ўхшатиб Лутфий,
Хижил дурурким эрур ушбу ташбиҳ олмое.

* * *

Бир париваш гамзаси ақлимни мажнун айлади,
Куз юмуб-очқунча ҳолимни дигаргун айлади.

Субҳидам кунтек чиқиб, кўргузгач ул қутлуғ юзун,
Толеъим масъуду бахтимни ҳумоюн айлади.

Кўп югурмактин кийик кўзи қарорди саҳм еб,
Кўр нечук гамзанг ўқи они жигархун айлади.

Интизори йўли устида қўюб кетти кўзунг,
Бизни ул Лайли сифатлиқ мисли Мажнун айлади.

Сеҳр элидин воқиф эрди ҳиндую Кашмир, бас
Бу ажабким, турк экач ул кўз юз афсун айлади.

Лаб-балаб васлин тилаб, топмон канорин нечаким,
Кўзларим ол ёшини ҳасратда Жайхун айлади.

Бир кун ул ҳусн элининг султони тутқай деб қулоқ,
Ишқ Лутфийнинг сўзини дурри макнун айлади.

* * *

Қиёматга тилар бўлсанг савобе,
Манга қил ҳар замон нозу итобе.

Сочинг, юзунг сифотин равшан айтай,
Узун тун бўлсаю хуш моҳтобе.

Хаёли оразинг нозик кўнгулда,
Қурунур шишада мисли гулобе.

Мунажжимнинг оти ёлгончи бўлғай,
Чу ойдин тутти даврунгда ҳисобе.

Сенинг усрук кўзунгга кимки боқса,
Бўлур рашк ўтида Лутфий кабобе.

* * *

Қайдадур толеъ манга ул ой чиройин кўргали?
Куз етар ердин қони эрким саройин кўргали?

Ёр жавр устиндаю фикри маҳоли бирла рух,
Жисм эвинда мунтазир меҳру вафойин кўргали.

Ишқ анингтеқ қилди расвоким, ёвутмаслар мени
Хафталарда ул сипеҳри ҳусн ойин кўргали.

Чархнинг қалқонидин нибтос утар оҳим уқи,
Ул хаданги гамза бирла қоши ёйин кўргали.

Дарди бедармони бирла жон ёвушти чиққали,
Подшоҳедур қачон келсун гадойин кўргали.

Толеъи баргаштадин ер ёрилиб чиққай рақиб,
Бедиле гар' борса ногаҳ дилрабойин кўргали.

Кечалар Лутфий хаёлинг олида зори қилур,
Сен доғи келсанг не бўлгай оҳу войин кўргали?!

* * *

Илтифот эт бу гадога, неча заҳмат бўлса,
Раҳм қил аҳли вафога, неча заҳмат бўлса.

Сирри ишқимни рақиб олида изҳор этма,
Солма ошиқни балога, неча заҳмат бўлса.

Гул юзунг ҳажринда булбул киби йўқ барги наво,
Еткурунг бизни навога, неча заҳмат бўлса.

Чорамиз лаъли лабингдур, текур, эй роҳати руҳ,
Хаста кўнглумни шифога, неча заҳмат бўлса.

Хуш дурур меҳру вафо сен киби нозук кишидин
Майл кўп қилма жафога неча заҳмат бўлса.

Тонг ели арз қилур бўлса бирор дарди дилим,
Сол қулоқ ушбу дуога, неча заҳмат бўлса.

Юз дуо бирла сени Лутфий тилар, тенгри учун,
Боқ бу муштоқ лиқога, неча заҳмат бўлса.

* * *

Эй қаддинг тубии жаннат хадди гулгун устина,
Кўрмади даврон сенингдек ой гардун устина.

Бўлди сўзум нозику, кўнглум хушу, табъим латиф,
Ҳар қачон солдим назар ул шакли мавзун устина.

Сарв анингдек қоматинг ҳайронидурким, бошига
Қилди қушлар ошён, андоқки Мажнун устина.

Ҳар дам эй кўз ёши, юз кўрмай мени фош айлама,
Давлатимдин агнадинг йиллар чу олтун устина.

Анбарин қошинг хаминда холдек кўз мардуми,
Мушки тардин нуқтае сулси дурур “нун” устина.

Неча чексун хублар илгиндин жафо мискин кўнгул,
Мунча офат келтурур бир қатраи хун устина.

Гар ватан Лутфий кўзунда тутмадинг, йўқтур ажаб,
Эв қўпормоглиқ эрур душвор Жайхун устина.

* * *

Хуршид зарра-зарра нуреки берди ойга,
Дарюза қилди сендин, равшан дурур худойга.

Сўрдунгки, неча бўлди девона сен қошимдин,
Девонадин сўрарсенким неча бўлди ойга?

Гар тенгрининг ризосин, султоним, истар ўлсанг,
Бергил закоти ҳуснунг бир бўса мен гадойга.

322

Зулфунг чинига кўнглум борди кўзум йўлидин,
Дарё йўлиндин осон борса бўлур Хитойга.

Эй ҳусн ила тавонгар, бу Лутфий кўнглин олгин,
Чун ҳаж гузарламоқдур пайваста фарз бойга.

* * *

Кунглумга қилай чора дедингу неча бора,
Жон борди сенинг дардинг ила эмди не чора?

Юсуфни кўруб Миср эли барча тўяр эди,
Тўймас киши сендин нечаким қилса назора.

Бир зулфини тутқач, яна бир қўл узатдим
Ким, дуняда дер, топқани бор умри ду бора.

Кўзумда хаёлинг бор экан, ёш ажабтур,
Кун булса ажойиб кўрунур, оре ситора.

Бир гамза етар Лутфийни девона қилурга,
Бордур масал: “Ал оқилу якфихул ишора”.

* * *

Агар сен бўлмасанг гулдек чаманда,
Киши нетгай ушал байтул-ҳазанда?

Фалак юлдуз киби хубларни йиғса,
Юзунг бўлгай қуёш ул анжуманда.

Ақиқ ирнинг қошинда нозук эрмас,
Не яхшилик бор ул асли Яманда?

Қилур қон гамзаси кўзларни боглаб,
Ҳалол улсунки, сеҳр айлар бу фанда.

Лабинг қандини сўрай десам, айтгур:
“Аё, кўрдунгму солмиш кўзни қанда?”

Сочингдин чун ўғурлар мушк хуш бўй,
Қилурлар банд-банд они Хутанда.

Тишинг инжусини то кўрди Лутфий,
Топилмас ёшидек бир дур Аданда.

* * *

Ҳошоки, бу жавр ўзга жафокорда бўлгай,
Ёхуд бу вафосизлиқ угун ёрда бўлгай.

Қонимни тукарсен, даги узр қилурмен,
Бу меҳру вафо қайси вафодорда бўлгай?

Фарҳод ила Мажнун, даги Вомиқда йўқ эрди
Ул гуссау ҳасратки, бу афгорда бўлгай.

Ўлсам демангиз кўзигаким, қўрқмагай ул,
Чун ваҳми ажал мардуми беморда бўлгай.

Чун элтти лаҳатқа юзунгуз меҳрини Лутфий,
Маҳшарда юзи рашки маҳи чорда бўлгай.

* * *

Булгай ҳавасинг менда то жондин асар булгай,
Ишқинг йўлида боргай юз бошим агар булгай.

Ошиқ кишининг иши хублар била тушгунча,
Кофир била тушсинким, ҳусн эли батар булгай.

Жон оразу ирнингдин бўлди нағу савдойи,
Савдо элига дармон чун гул башакар булгай.

Гар бизни шаҳид этса бир ханда била лаълинг,
Хоким гили шодидин то ҳашр кулар булгай.

Лутфий не ажаб қилса юзунгни кўруб афгон,
Купроғи чу булбулнинг фарёди сахар булгай.

* * *

Ҳароми гамзанг элиндин мадад, ҳой,
Кузунг сеҳри малолиндин мадад, ҳой.

Фироқинг чўлида чанқоб ўларман,
Бирор васлинг зилолидин мадад, ҳой.

Тутубман рўза васлинг ийди учун,
Қаро қошинг ҳилолидин мадад, ҳой.

Қотилмиш барча ҳар ерда балолар,
Кузу қошида холидин мадад, ҳой.

Сенингдек тош бағирлиқдин тилар меҳр
Кунгул фикри маҳолиндин мадад, ҳой.

Мени қобсаб турур ҳижрон чериги,
Манга, шоҳим, висолингдин мадад, ҳой.

Адамдур Лутфий белинг фикри ичра,
Анинг нозук хаёлидин мадад, ҳой.

* * *

Жон азалда меҳр ила бир маҳлиқоға учради,
Ул кўз олдургон била мундоқ балога учради.

Бу кўнгул эрмас, эрур жон хасмию бош ёгиси
Ким, жаҳон асбобидин мен мубталога учради.

Сарнавиштим бўлди ҳар ёндин балои муттасил,
Боштаким, кўзум ўшул қоши қарога учради.

328

Зулфитек ошуфта толеъман қамарнинг даврида,
Не қаро бахт эрдиким, бу бенавога учради.

Масти лояъқил киби борди иликтин бир йўли,
Наргисингдин қайсиким, бир марҳабога учради.

Кўзу қошу қоматингнинг фитналик ашколина
Нотавон кўнглум назар қилгач, анога учради.

Лутфийни ким қаргади: “Ё раб, балога учра” деб
Ким, сенингтеқ тош бағирлиқ дилрабога учради.

* * *

Партаведур ул табассумдинки жон дерлар они,
Сояи сарвинг дурур ҳамки равон дерлар они.

Бахти саргаштимни кўрким зулфи тегди бошима,
Жон камининда нечаким нотавон дерлар они.

Эй кўнгул, ўргат жафо бирла ўзунгни боштин-ўқ,
Кўп вафо кўз тутмаким, номехрибон дерлар они.

Ул алиф бўйлуқ қоши тун аксидандур ламъае
Ҳусни оламтобидин бошқа гарон дерлар они.

Ой юзи бирла қирон қилгон учун Чулпон кўзи,
Андин асҳоби назар соҳибқирон дерлар они.

Лутфийи гумномни оламда қилгон рўшинос,
Доғи ишқингдурки давлатлиқ нишон дерлар они.

* * *

Йуктур юзунг қошинда қуёшнинг зарофати,
Кундузги шамънингки не бўлғай латофати?

Ёлғуз жамол бирла эмас дилрабойлиқ,
Сентек керак турур яна чиндин зарофати.

Ул чоғда Юсуф эрди-ю, сизсиз бу даврда,
Эй хатм, сизга Мисри малоҳат хилофати.

Бир гушада кўзунг киби хилватнишин эдим,
Тегди вараъ бошина қаро қошинг офати.

Юзунгда зулф сонича шарҳи ҳам этгали,
Монеъ бўлур, дариго, малолат махофати.

Юз фарқдинким ой юзунг орасиндадур,
Булғай камина бир доғи кўкнинг масофати.

Лутфий қулунг ҳалокина етмасму эрди ҳусн
Ким, нозу шева бўлди латофат изофати.

* * *

Мени кўнгулсиз ўшул кўзи нотавон қилди,
Кўнгулни олмади ёлғузки, қасди жон қилди.

Юзунгга такя қилиб зулфи кеча тонгга дегин,
Ўзун узоқ, мени васфида қиссахон қилди.

Жафо хаданги била бизни ўқ отар гамзанг,
Магарки хокийлар ичра мени нишон қилди.

Назар балосина Чўлпон кўзунг мени солди
Ким, икки бурж ичида ой била қирон қилди.

Шакартек ирнинггу гул юзунг, қаддинг сарви
Сўзумни нозику рангин доғи равон қилди.

* * *

Ҳар нечаки жонга тегар ул ёр жафоси,
Бошимга тушубдур, нетайин, ишқи ҳавоси.

Ўқдек мени ул гамза жафо бирла туз этгач,
Билдимки йироқ солгуси ҳаргиз қоши ёси.

Сўргайман, агар берса элик лаълини онча
Ким, қолмағай ирнингдаги ул хол яроси.

Дардимга дедиким, “қилайин васл ила дармон”,
Ҳажр ўлтурадур бизни, недур эмди давоси?

Бир зарра вафо топмади Лутфий севариндин,
Кўрклук кишининг бўлмас эмиш меҳру вафоси.

* * *

Ул ойки қазо бўлди манга ишқи балоси,
Меҳри била ўлгучига йўқ зарра вафоси.

Дарюза қилурлар юзидин нур маҳу меҳр,
Султони жамол улдуру, ҳусн аҳли — гадоси.

Тўбий не тилар равзада ҳар эвга уруб бош,
Гар бошида йўқтур қадингиз сарви ҳавоси.

Васлингдин ўзга ҳеч нима ҳақдин тиламасман,
Ё рабки, ижобат бўла бу банда дуоси.

Лутфий ўлар ул ўзгага ҳар гаҳ қиё боқса,
Бу ҳасрату гамнингки йўқ ул ҳеч қиёси.

* * *

Бурқаъ солиб юз эвурдунг юз минг порсони,
Юз богламоқтур, оре, пул ургувчи нишони.

Буйунгни гул эшитгач, кўнглини елга берди,
Саргашта қилди ментек зулфунг доғи сабони.

Дардинг била анингтеқ ўрганди жони мискин
Ким, завқидин согинмас бечора худ давони.

334

Жоно, ҳақиқат эрмиш, бу сўзки дил балодур,
Гар булмаса кўнгул мен кўргаймудим балони?

Ёрнинг жафоси ичра жонтек сабур бўлгил,
Хўблардин, эй кўнгул, кўп кўз тутмагил вафони.

Чун ғамза қилди, ёпти илки била қошини,
Ўқ оттию яшурди ул чочиёний ёни.

Ўгрин боқиб кўнгулдек жонимни олди, борди,
Ё раб, муродга еткур ул моҳи дилрабони.

* * *

То қазо тузди қошинг меҳробининг бунёдини,
Курмади ҳеч ким асоси зухднунг ободини.

Ошиқеким нақди умрин қилди ёдинг бирла сарф,
Не раво бўлгайким, охир қилмагайсен ёдини.

Сунгра гар ширин лабиндин берса ҳалво, не осиг,
Чун фалак ҳасратта тупроқ айлади Фарҳодини.

Ё мунунгтек бўлма нозик, то сени эл севмагай,
Ё агар бўлдунг, жамолингдин бер элнинг додини.

Лутфийнинг уйқучи бахти уйқудин уйгонмади,
Қудсийлар гарчи эшитти нолаю фарёдини.

* * *

Эй, янгоқинг воҳидият боғининг ҳумро гули,
Кунту канзан махфий ганжидур сочингнинг сунбули.

Оразингнинг шавқидин қилсам фиғон, ёзгурмагил,
Қайси бир гулзор эрурким йўқтур анинг булбули.

Жоми хуршиду фалак даври йўқ эрди, андаким
Сунди жонимга сенинг усрук кўзунг савдо мули.

Энгларинг васфи сўзумни қилса рангин важҳи бор
Ким, эрур гул давлатиндин барча булбул гулгули.

Тинмагай даври қамар ошуфталиқтин, хоссаким,
Фитна мулкинда эрур сардорсен, эй кокули.

Ҳижлатингдин чиқмагай ризвон қуср ичра йўқолиб,
Пардадин ногоҳ агар чиқгай санинг ҳуснунг гули.

Сеҳр қилгай сўзда Лутфий соҳири Кашмиртек,
Дурри назмига қулоқ гар солса моҳи Кобулий.

* * *

Олгил ниқоб чехрадин, эй жонлар офати,
То банда қилгай элни жамолинг латофати.

Хублар кўп элга ҳусн сотодур зарифланиб,
Кўргузки ҳеч ўла онлар зарофати.

Кўнглум санинг биладур, агар тушмишам йироқ,
Қилмас тафовуте манга йўлнунг масофати.

Сендин ўгунга етмагай, эй подшоҳи ҳусн,
Султони жамолу малоҳат хилофати.

Ҳар дам қилурсен элни зиёфат висол ила,
Тегмас, не ҳолдур, манга васлинг зиёфати.

Ҳуснунг қиёмат ўлдике, ҳайрондур эл анга,
Хаттинг ўшул юз узра қиёмат махофати.

Ишқинг чу қилди муфаррад, Лутфий, азал кун
Ғам боқий қолди, дарди дил ўлди изофати.

* * *

“Дудогинг маъдани жондур”, дедим, айтур: “Санга не?!”
“Қоматинг сарви равондур”, дедим, айтур: “Санга не?!”

“Қамар отлиг юзунг олидадур ой бир ҳабаший,
Даги юзунда нишондур”, дедим, айтур: “Санга не?!”

“Талъатинг ҳусни жаҳонию онинг устидаги
Сочинг ошуби жаҳондур”, дедим, айтур: “Санга не?!”

338

“Ёю ўқ қоп-қора бўлмас, магар ул қошу кўзунг,
Не ажаб тиру камондур”, дедим, айтур: “Санга не?!”

Хизрдин сўрмишам: “Ирнингму дурур оби ҳаёт?
Исо анфоси ҳамондур”, дедим, айтур: “Санга не?!”

Хурдабинлар ул огизники “Адамдур”, дедилар,
“Онда бир зарра гумондур”, дедим, айтур: “Санга не?!”

“Зулфу, юзу, кўзу менгу гамзанг — барча
Фитнаи аҳли замондур”, дедим, айтур: “Санга не?!”

‘Ой юзунг кун киби зарроти жаҳон мазҳарида
Барча оламда аёндур”, дедим, айтур: “Санга не?!”

Булди кўп фикри дақиқ ичра хаёли Лутфий,
‘Бу не мую не миёндур?’ дедим, айтур: “Санга не?!”

* * *

Келмади сентек жаҳонда дилбари айёрае,
Насли одам ичра йўқ мундоқ пари рухсорае.

Қон тукар, эл билмасунлар деб ўзин тўғри қилур,
Кўрмади ҳеч ким кўзидек жодуи маккорае.

Тортарам юз минг жафо кўнглум элиндин, кошки
Бергай эрди ҳақ кўнгул бергунча санги хорае.

340

Ёдимаким ҳақ яратмиш яхшиларни лутф ила
Ким, аларнинг кўркидин осонлагай бечорае.

Ҳажр узотур эрди кўп зулм илгини тан мулкида,
Бўдилар жону кўнгул бир-бириси оворае.

Ҳусн тунин кийдингу эскинг учун бўлди талош,
Тортишиб гул топти охир кўнглаки садпорае.

Лутфийнинг ё кўнглин олгин, ёхуд ўлтур тиг ила,
Ҳар нетак кўнглунг била бечорага қил чорае.

* * *

Эй шаккарингда муъжизи Исо қаринаси,
Юсуф жамоли васфу сифотинг каминаси.

Лаълинг хаёли зеҳни нақш бўлгали,
Кўнглум эрур жавоҳири гайби хазинаси.

Ашҳаб илик узатқоли эгнингаким бўлур,
Зевар етар ҳам ул қаро соч анбаринаси.

Эй гамзанг ўқлариға нишон руҳ пайкари
В-эй доғи ҳасратингга макон қалб сийнаси.

Ул қош тоқина қўюб эрдим, ушолди оҳ,
Усрук кузунг олида кўнгул обгинаси.

Тор огзингу лабингни кўруб танг қолмишам,
Ким кўрди руҳи жавҳари, хотам нигинаси?

Лутфий каломи етса Самарқанд аҳлина,
Амудин утмас эди Хўжандий сафинаси.

* * *

Эй сунбулинг насимида жаннат шамомаси,
Ишқингда чоки гул киби жон жайби жомаси.

Одам ҳануз равзада эрдикӣ бўлди сайд,
Бу хол донаси сари кунглум ҳамомаси.

Ул лаъл даврида гарав жом учун фақеҳ,
Бош қўйди дайр ичинда, чи жойи амомаси.

Зулфунг гамида тун кеча оҳим тутунидин,
Тўлди сипеҳри мажмари, анбар шамомаси.

Ул тор огиз била бу кўнгул рози ишқина,
Элнинг ҳавоси маҳрам эмас хос омаси.

Лутфий фироқинг эмгакини дафтар этгали,
Афсона бўлди эртагилар ишқ номаси.

* * *

Эй лаблари равза салсабили,
Жон нақди дудоқларинг сабили.

Қилдин деса инчқароқ белингни,
Йўқтур кишининг қолу қили.

Огзинг сифатин қилурда хома
Куп тотлиқ учун ёрилди тили.

Гар ақл қуёш деса юзунгни,
Бордур бу сўз ичра юз далили.

Унгай бори равзасинда наргис,
Чун Лутфий эрур кўзунг қатили.

* * *

Нозуклик ичра белича йўқ тори гисуйи,
Ёз ҳаддини билиб белидин ултурур қуйи.

Зулфи шикастасинда у кун онглади ўзи,
Ойларда синмади бу кўнгулнинг бир орзуйи.

Мундоқки яхши ерга тушубтур топиб қабул,
Шак йўқки, муқбил ул дудогинг холи ҳиндуйи.

Қуш огзи тегса лаъл ўла минқори тутидек,
Ёқутунг учун онда кўроқса кўзум суйи.

Кўргузмадунг тушумда бирор зулфу оразин,
Эй бахт, дедиким сенга ким, туну кун уйи.

Жавр этса, меҳр умиди тутармен ҳанузким,
Бир тавр қолмас одамининг хислату ҳуйи.

Лутфий бошин эврди сочи иничка бел ила,
Ул ҳинду ришта бирла магар қилди жодуйи.

* * *

Эй суратингга вақф малоҳат вилояти,
Ваш-шамс сураси юзунгу хол ояти.

Юзунгда зоҳир аҳсани тақвим ҳаёти,
Оғзингда жузви ло ятажаззо кинояти.

Зулфунг фироқидин битайин шаммае дедим,
Ақл этти: “Бошламаки, узундур ҳикояти”.

Кўз садқаси ёшимга назар қилки, расм эрур
Сойилга нотавон кишиларнинг инояти.

Қилди сени вафосиз учун ҳусн бевафо,
Не қилсун узга дунёда суҳбат сирояти.

Юз дардини сочингга кўнгул боглади ўзин,
Даври қамарда ҳар кишининг бор ҳимояти.

Ул кўзу гамза васфида қилгайму эрди сеҳр
Лутфий ҳақинда бўлмаса ҳақнинг ҳидояти?

* * *

Эй, энгларинг ҳадиқайи фирдавс лоласи,
Гулзори ҳусн равнақи кўзунг газоласи.

Кўзунг жафою жавр қилурдин эмас малул,
Гуёки хуш келур санга ушшоқ ноласи.

Қонмай ичиб қонимни, бирор қилмас илтифот
Усрук кўзунгки, тўла тушубтур пиёласи.

Тек ваъдалар сунгинча бу кун тонгла холи деб
Кечти ҳаёту етмади бир васл ҳолиси.

Ёмгур ёғар қўтонласа, эй қон сочар кўзум,
Ойтек юзини тутқоли ул мушки ҳоласи.

Шод улма етсанг, эй дил, агар васл хонина
Ким, заҳри ҳажрсиз эмас охир наволаси.

Оғзина рўбарўй қилур Лутфийга мени,
Йўқ ерда неча бўлгай ул ойнинг ҳаволаси.

* * *

Бу кўнгул жон тортадур ул лаблари маржон сори,
Кимки жонлиқ бўлса майл этгай, бале жонон сори.

Ҳар тарафдин турраи таррори дин қасдиндадур,
Кофир эркан, не учун юзи тушар имон сори?

Эй кўнгул, жонни хаёли олида қил пешкаш,
Ҳар нима бўлса азиз, элтур киши меҳмон сори.

Аҳли маъни суратингнинг ҳуснина ҳайрон қолур,
Миср элининг кўзи янглиғ Юсуфи Канъон сори.

Кўргали ошуфта зулфунгни қамарнинг даврида
Хотирим қилмас кашиш қатъан сару сомон сори.

Ҳусн давридур ганимат, эмди қўй юзума юз,
Ой нечаким бўлса комил, юз урур нуқсон сори.

Қошу кўзунг ғоратинда Лутфийдин кетти кўнгул,
Оқибат, топтим сурогин Чину Туркистон сори.

* * *

Бир табассум бирла лаълинг мени хушнуд этти,
Гуиё бизни адамдин яна мавжуд этти.

Икки дуняни кўнгул берди сочинг тори учун,
Кўрки, оз моя била ул не бало суд этти.

Ўлтуруб жон берур эрди кишига жоду кўзунг,
Етти навбат манга, тарки карами жуд этти.

348

Кўрмадим қил учи огзинг бикин ондин асаре,
Ҳар неча қублага ирнинг мени мавжуд этти.

Жоним ўртанди ўшал сийм танинг ҳасратидин,
Ваҳки, бу хом таманно мени нобуд этти.

Менинг илгим доғи зулфунг этагиндин ҳаргиз
Бўй бермай мени гам мажмарида уд этти.

Лутфийнинг толеи зулфунг киби ошуфта эди,
Ой юзунг кавкабини меҳр ила масъуд этти.

* * *

Не хуш саодатки, фархунда ифтитоҳ эрди,
Ки дуст юзуни кўрдум, кулли сабоҳ эрди.

Кетарди кўзлари савдоси бошимдин ақл,
Азал аёқчиси сунган не яхши роҳ эрди.

Туганди зулфу юзи васфи бирла тун-кун умр,
На хуш сабоҳи муборак, на хуш равоҳ эрди.

Ҳаром бўлди қадаҳ бизга аҳли зарқ элидин,
Не яхши давр эдиким анда май мубоҳ эрди.

Фалоҳ аҳли экач Лутфий қоматини кўруб,
Агарчи борди ўзиндин, вале салоҳ эрди.

* * *

Ёр мендин бурқаъ ўз ҳуснина пайдо айлади,
Пардада нури сигитмай они расво айлади.

Қилди ширин хандасидин мубтало Фарҳодни,
Кирди Лайли кўзига, Мажнунни шайдо айлади.

Суратиға кўзгуда ҳайрон ўзи оли била,
Бизни Вомиқ отади у, ўзни Узро айлади.

350

Ул қуёшнинг васфи ҳуснидур санамлар огзида,
Кўрки ҳар бир заррани ваҳдатга гуё айлади.

Ўзгалар гар дуняву уқбо тиларлар, шукрим,
Хаста кўнглум боридин ёзуқ таманно айлади.

Нозанинлар анбарин сочи учина боглади,
Ҳар кўнгулким бир нигоҳи бирла яғмо айлади.

Лутфий эрмас мунтазир зуҳд аҳлидекким, ёрни,
Кун киби зарроти оламда тамошо айлади.

* * *

Сунбулингни тонг ели тарқатти гулпуш этгали,
Бехато Чин бутларини ҳалқадаргуш этгали.

Жонга ҳижрон заҳри тегди, вой, анингки аччиги
Қўймади васлинг майидин журъае нуш этгали.

Сиз агар ёд этмасангиз бизни, султонсиз бегим,
Бандани не ҳадди бор сизни фаромуш этгали?

Вах, нелар ўлтургай эрди бизни ҳажр андишаси,
Келмаса ҳар дам хаёлинг хайли мадҳуш этгали.

Гул янгоқинг нори булбулдек фигондин Лутфийни
Бир нафас имкон эмаским, қўйса хомуш этгали.

* * *

Оҳким, қилди қарори йўқ кўнгул шайдо мени,
Ваҳ, не турлук вола этти тинмагур савдо мени.

Мен бу суратни агар севдим эса ёзгурмагил
Ким, азал наққоши қилди ишқ учун пайдо мени.

Ақлу дин бор эрди бир чоғда мени девонага,
Зулфунинг савдоси еткурди қаро ерго мени.

352

Неча сирримни яшурсам сийнадин бехос ишқ,
Ўз-узи фарёд этарким, айлаган расво мени.

Кўз учи боқмас, таоллаллоҳ, неча оҳ айласам,
Қилди ожиз у камоли ҳусн истигно мени.

Толеимнинг шўр эканин мен чу андин англадим
Ким, сучук сўз бермай ўлтурди лабинг эмдо мени.

Лутфийдек ҳижрон тунунда лол эдим, ҳайрон қолиб,
Гул юзунг қилди яна булбулчилой гўё мени.

* * *

Ёзуқсиз ўлтурур мени жонон, ажойиби,
Йўқтур арода тигу қилур қон, ажойиби.

Чу йўл эрди кўнгулга кўнгулдин, не важҳ ила
Қилмас асар бу ҳол анга чандон, ажойиби.

Ўқ-ёй жаҳонда қоп-қора кўрмай дурур киши,
Ҳай-ҳай, кўзунг бу қош ила мужгон, ажойиби.

Васли эрур давом не ҳикмат дурур буким,
Қилмас табиб экач, менга дармон, ажойиби.

Ганж устида юрур чу юзи давлатида зулф,
Ҳар дам бўлур не ишга паришон, ажойиби.

Юзи қошинда гўшанишин бўлди қошлари,
Даври қамарда турку мусулмон ажойиби.

Жон бирла эл тирикдуру Лутфийни ўлтурур,
Ол бирла ҳар дам ул лаби хандон ажойиби.

* * *

Замона сенсизин офатни кўрмагандек эди,
Карашма бирла зарофатни кўрмагандек эди.

Бу кунга тегру жаҳон кўзи кўрмагунча сени,
Жамолу ҳусну латофатни кўрмагандек эди.

Изофат этти туман фитна ой юзунг уза зулф,
Киши бу тавр изофатни кўрмагандек эди.

354

Ким эрсаким кўзу қошингга бўлмади нигарон,
Балоға учрамай, офатни кўрмагандек эди.

Эшикинг итига то бўлмади гадо Лутфий,
Жаҳонда расми хилофатни кўрмагандек эди.

* * *

Урмимиз кечти гаму меҳнат била,
Хизматингда юз туман ҳасрат била.
Ёрлигингдин бизга нафъе тегмади,
Эмди озод айлагил миннат била.

* * *

356

Кўнглум олдинг гамзаи фаттон ила,
Эшигингда қул бўлубмен жон ила.
Бизни, эй гунча оғизлиқ, табакай
Йиғлатурсен ул лаби хандон ила?

* * *

Гар таним тупроқ ичинда гард ўла,
Анда ҳам меҳринг ажаб гар сард ўла.
Шартим улким, ёр учун бош ўйнасам,
Қавлидин ёнгон киши номард ўла.

* * *

То сенинг ишқингга бўлдум ошно,
Ҳеч қила билмон тобуқдин ошно.
Гавҳари васлинг таманноси учун
Ғам муҳитинда қилурмен ошно.

* * *

Ожиз ўлдум васлингиз тадбирини,
Ваҳ, менинг бу толеъим тақсирини.
Ҳар не келса келсун ул дилдор учун,
Чора йўқтур тенгрининг тақдирина.

* * *

Мен кўнгул бердим янгоқинг олина,
Бўлмадим воқиф бу макру олина.
Эмди лобуд чора йўқ кўрмак керак,
Ҳар не тенгри солмиш ўлса олина.

* * *

Ваҳки, мен беҳуддугимдин, эй санам,
Ой юзунгни кўрмадим бир кун қона.
Қонима тўксанг рақиблар шод ўлур,
Итларингнинг завқи бор, оре, қона.

* * *

Ё раб, ул шамсуз-зуҳо ё сизмусиз?
Ё магар бадри дужо ё сизмусиз?
Мен севармен сизнию сиз ўзгани,
Менмудурмен бевафо ё сизмусиз?

* * *

Эй авжи малоҳат устида ой юзлук,
Гулзори латофат аро наргис кўзлук.
Қошингда агарчи эгрилик бор, вале
Ул сарв киби қадингга бордур тузук.

* * *

Озгурур оламини сўзунг, эй бегим,
Не балодур фитна кўзунг, эй бегим?
Айтайин дерман сенга кўнглумдагин,
Не дейин, билурсен ўзунг, эй бегим.

* * *

Дунё тургунча жаҳонда тур, бегим,
Даври ҳуснунг то қиёмат сур, бегим.
Икки дунё хубларини ноз ила
От учун бир қамчи бирла сур, бегим.

* * *

Не бало шуҳи ситамгарсен, бегим,
Гулруху сарву санубарсен, бегим.
Мен гирифтору сенга йўқтур хабар
Не ажаб бераҳм дилбарсен, бегим.

* * *

Ой юзунгдин ою кун кўп остин,
Ул тани нозуктур оқроқ остин.
Йўлдин элтур барчани рафторингиз,
Ҳар қачон қилсанг сарандоз остин.

* * *

То эшиттим дилбаримнинг огриқин,
Ғам қасос этти жонимга қиссақин.
Бир кун огриқтин танинг булди ҳилол,
Доимий дардимни ҳам мундин соқин.

* * *

Сен малоҳат маснадининг хонисен,
Сен масиҳодам кўнгуллар жонисен.
Ҳусн мулкитек хуш эрмас кишвари,
Эй хуш ул кишварки, сен султонисен.

* * *

Сен камолу фазл ила султонсен,
Салтанатқа чум чилой арзонсен.
Хусн мафҳумина сенсен мосадақ,
Ҳам малоҳат ҳужжати бурҳонсен.

* * *

Сен зарофати жисмининг жонисен,
Сен кўнгуллар дардининг дармонисен.
Ким юзунгни кўрса ақлиндин кетар,
Гўиё сен Юсуфи Канъонисен.

* * *

Сен латофат пайкарининг хонисен,
Хусн авжининг маҳи тобонисен.
Гар пари десам сени, маъзур тут,
Чун кўзум инсонидин пинҳонисен.

* * *

Сен вафо иқлимининг султонисен,
Сен маъонию зарофат конисен.
Дунёда сентек топилмас одамий,
Сен магар фирдавснинг ризвонисен?

* * *

Уйқу учти, жонга тушти валвала,
Неча хублар сори ўгрин кўз сола?
Бу ёруглуқ жумла хублар юзидур,
Бир баҳона беш эмастур машъала.

* * *

Мен тилармен васлинг оҳи сард ила,
Дийдаи гирёну рўи зард ила,
Заррае кўнглунга таъсир айламас,
Неча кун нолиш қилурман дард ила.

* * *

То ҳаётиндин кишиким маҳл ўла,
Кечмагай ёриндин улким аҳл ўла,
Қуймагил бизни рақиб сўзи била,
Ўзга ён ҳар дам эгилмак саҳл ўла.

* * *

Эй кунгул, бу йўлда не гамдур санга
Ким, хаёли ёр байрамдур санга.
Севдунг ўз ҳаддингдин ортуқ ёрни,
Гар сени куйдурсалар камдур санга!

* * *

Фурқатингни чеккали жон қайдадур,
Сабр этарга сенсиз имкон қайдадур.
Бизни бир йўли фаромуш айладинг,
Ул бурунқи аҳду паймон қайдадур?

* * *

Ғар сайр учун ул моҳи тобон чиқадур,
Қул солиб, этак йигиб хиромон чиқадур.
Чун жилва қилиб ногаҳон боқса қиё,
Ҳар бир боқишига юз сучук жон чиқадур.

* * *

364

Ҳар нечаким сарв қоматлар қўпар,
Сизга ухшаттим, қиёматлар қўпар.
Ул балолиқ қошким қиёлаб ётур,
Ҳар замон ондин қиёматлар қўпар,

* * *

Улки шамшири жафо илкиндадур,
Дард агар берса даво илкиндадур.
Дуняликта менда бил бордур кўнгул,
Ул дағи бизни вафо илкиндадур.

* * *

Сурати Юсуф, нигоро, сендадур,
Доим анфоси Масиҳо сендадур.
Юзум ўлди заъфарон дард илкидин,
Қил иноятким, мудово сендадур.

* * *

Бевафолиқ ичра равнақму бўлур?
Даъвии меҳр айласа ҳақму бўлур?
Бир согинсанг бизни ою йил керак,
Яхшиларнинг меҳри мундақму бўлур?

* * *

Дилбаро, Юсуф жамоли сандадур,
Дилраболиқнингки ҳоли сандадур.
Умр кечти-ю, мени бир сўрмадинг,
Бевафолиқнинг камоли сандадур.

* * *

Ҳар неча жавру жафолар сандадур,
Юз чевурман токи жонлар тандадур.
Бевафолиқни кўруб узмас умид
Бас, қатиқ жонлиқ кўнгулким мандадур.

* * *

366

Шеваким, ул сарви озодимдадур,
Ҳам магар ул моҳи Навшодимдадур.
То абад ҳаргиз унут бўлгуси йўқ,
Бу жамолу ҳуснким ёдимдадур.

* * *

Бу не қошу гамзаи айёр эрур?
Бу не шаклу шевау рафтор эрур?
Сизга осондур агар мен бўлмасам,
Сенсизин лекин манга душвор эрур.

* * *

Улки халқ они малоҳат кони дер,
Руҳ они ҳусн ичра хублар хони дер.
Ўртади, кул қилди бизни ишқ ўти,
Ул жиҳатдин бизни оташдони дер.

* * *

Шева ул сарви равондин хуш турур,
Ноз ўшул жони жаҳондин хуш турур.
Мен севармен, ул мени севмас, дариг,
Бу севишмак икки ёндин хуш турур.

* * *

Кимки жонлиқ бўлса жонони керак,
Хастани, албатта, дармони керак,
Бир неча кун ҳар киши севгай вале
Бу муҳаббатнингки поёни керак.

* * *

Жоми ишрат ҳар қачон нӯш айласанг,
Ғамза бирла бизни мадҳуш айласанг.
Хизматингда тутмас эрдим бу умид
Ким, мени мундоқ фаромуш айласанг.

* * *

Эй сенинг ҳар бир карашманг қотилим,
Ўтти Мажнундин менинг дарди дилим.
Кўнглум ўртанди, доғи жоним чиқар,
Ишқингиздин ушбулардур ҳосилим.

* * *

Ул менинг жони жаҳонимга салом,
Жондин ортуқ меҳрибонимга салом.
Бир замон холи эмасмен ёдидин,
Муноси жони равонимга салом.

* * *

Ҳусн элининг хони борди, нетайин?
Аҳли диллар жони борди, нетайин?
Шӯри ишқин қўйди кўнглум бошига,
Ул малоҳат кони борди, нетайин?

* * *

Йиллар учтум гарчи ишқинг болидин,
Топмадим бир зарра оғзинг болидин.
Чун санга ишқ эмгаки тушмайдурур,
Не билурсан хасталарнинг нолидин?

* * *

Эй висолинг давлати аҳли футуҳ,
Зулфу юзунг ёдидур ороми руҳ.
Гар илик тутсанг равон тутқин, бегим,
Сабри Айюб бўлса, йўқтур умри Нуҳ.

* * *

Сенсизин айшу сурурим қолмади,
Йигламоқтин кўзда нурим қолмади.
Ул қуёш юзунгдин айрулгон учун,
Қайгудин зарра ҳузурим қолмади.

* * *

370

Сайд қилди бизни жайрон кўзлари,
Делва булди жон, эшитиб сўзлари.
Ёр агар қилса иноят, не ажаб,
Қулни чун девона қилди ўзлари.

* * *

Гар кўнгул севди сени қон қилмади,
Куч била ўзини ҳайрон қилмади.
Сиздин уш мунча вафосизлик кўруб,
Эътиқодим зарра нуқсон қилмади.

* * *

Кургамен ногаҳ янгоқинг вардини,
Тортгамен кўзга аёқинг гардини.
Топқамен деб васлидин бир кун даво,
Тортарам доим фироқинг дардини.

* * *

Қуз ёшим тупроқ ила гар қотила,
Келмагайман жавридин, ҳаққо, тила.
Ғамзаси ўлтурди-ю, ул беҳабар,
Мен агар ўлсам не гам ул қотила?

* * *

Қоматимни неча қошинг ё қила?
Неча ҳажр ўти жонимда ёқила?
Ғамза бирла тўкти қоним ул санам,
То ҳинотек қон элина ёқила.

* * *

Кечти умру тушмади ул ёр ила,
Қўрқарам кўнглум бу гамдин ёрила.
Бу вафосизлиқки, сендин кўрмишам,
Эътиқодим қолмади ҳеч ёр ила.

* * *

Эй кўнгул, ёрсиз санга не бор, бор,
Қайдаким ул зулфи анбарбор, бор.
Чек жафоу жавру нози борини,
Бир кун улгайким, дегайлар: “Бор-бор!”

* * *

Қошларинг хуш ложуварди тоқ эрур,
Хусн ичинда беназиру тоқ эрур.
Торта олмасман фироқинг нетайин,
Қилча танга бори ишқинг тоқ эрур.

* * *

Синди кўнглум шишаси гам тошидин,
Қон сироят қилди ичу тошидин.
Қўрқарам сен ҳам вафосизлар бикин
Булмагайсан ичи куфри тошидин.

* * *

Кунглума ҳар ёнки боқсам, доғи бор,
Ҳар неча дардимни десам, доғи бор.
Қилча танга бори ишқинг ёр эди,
Бир сори бўлди фироқинг доғи бор.

* * *

Мен сенинг илкингдин, эй дил, бандамен,
Ваҳ, қачон етқаймен уд дилбанда мен.
Бевафоларга мени қилдинг асир,
Сен менга султонсан, эй дил, банда мен.

* * *

Чархи кажрафтор элидин ёзамен,
Чиқмадим ҳижрон қишиндин ёза мен.
Бир мени ёрлиқ била ёд этмас ул,
Ҳар неча ул шаҳга қуллуқ ёзамен.

* * *

Тиласангким, анбари тар сочасен,
Эл била қилғил ишорат соча сен.
Шаккарафшон қил чаманда сўз ила,
Инфиол бер тути, булбул, соча сен.

* * *

376

Дилбаро, туштим иликтин тила мен,
Сендин ўзга не жаҳонда тиламен.
Гар рақибим тушса менинг қўлума,
Орқасиндин тасмалар қўп тиламен.

* * *

Боғи ҳуснунгдин гуле гар тергамен,
Бош агар борса бу йўлда, тергамен.
Ой юзунгни кунга ўхшатқан учун,
Гарқ бўлмушмен уёттин терга мен.

* * *

Бир назар қилдим, қул ўлдум оя мен,
Ул сабабдин жону дилни оямен.
Гар мени шоҳимга еткурса худой,
Ҳазратингда саргузаштим оямен¹.

* * *

Гарчи қурутмас кўзумнинг ёшини,
Ҳақ узун қилсун ул ойнинг ёшини.
Йиглама кўп, бу вужудинг ишқ ути
Не қуруғин қўйгуси, не ёшини.

* * *

Туз, бегим бу дамда суҳбат кўкини,
Тут аёқ, кес дарду гамнинг кўкини.
Иликингдин чиқса бошқа бир аёқ,
Кўзга илмон дунянинг ер-кўкини.

¹ Айтмаман.

* * *

Топти булбул ноладин бозорини,
Ким севар гул нолаи бо зорини.
Писта гар лоф урдиса¹ огзинг била,
Синдур ул огзи очуқ бозорини.

* * *

То ишим тушти бир огзи тор ила,
Кунглуми асрор гами бир тор ила.
Кўз тутарменким, кўзумнунг суйидин
Кунгли, ваҳ, тухми муҳаббат торила.

¹ Урди эса.

* * *

Ақлу жоннинг офати, дин горати,
Ҳар не бор ул кўзи бирла қошдадур.
Кетмади савдоси ҳаргиз боштин,
Рост айтурлар, ки “Давлат бошдадур”.

* * *

Тунга сигмасмен фараҳдин гул киби,
Келса ул сарви равон бир-бир манга.
Мунча йил кетган бу бахту давлатим,
Шукрилиллаҳким, келур бир-бир манга.

* * *

Бермагил дерлар вафосизга кўнгул
Ким, анинг нўшиндин ортуқ неши бор.
Узмагаймен лаълидин ўлсам умид,
Жси менинг жоним, кишининг неши¹ бор.

¹ Нима иши.

* * *

Зоти покингни кўруб айтур фалак:
“Хусн дарёсида йўқтур буйла дур”.
Чун тишинг васфини дурга сўзладим,
Бошини тебратти дурким: “Буйладур”.

* * *

Фурқатингдин бўлмишам зору заиф,
Тенгри учун, мундин ортуқ қилма зор.
Чун менинг қонимни тўктунг ҳажр ила,
Ўз эшигинг теграсинда қил мазор.

* * *

Эй қароқчи кўзли дилбар, ўйла бил,
Жон аёман сен киби жононадин.
Хусну лутфу сурату маъни била,
Тугмагай сентек яна жон онадин.

* * *

Ишқинг ути жон уйиға тушгали,
Бир нафас ҳам тинмадим то ёнмадим.
Хублар илкидин неча бўлдим кабоб,
Мен ямон тавбамға ҳеч тоёнмадим.

* * *

Кўрмади инсон мунунгдек нозанин,
Кўргузур гуё малак юз, ё пари.
Барча жон девонау шайдо қилур
Зулфи анбарбор ила юз ёпари.

* * *

Сабру ҳушу ақлу дину дил бари
Борди-ю, қолди дуочи ёлгузун.
Оҳ уруб фарёд этарман сенсизин,
Бу вужудимдин қилибтур ёлгуз ун.

* * *

Кўнглум қарори қолмади, бир оқча юз тилар,
Ул оқча юзки мен тиларам, оқча юз тилар.

* * *

Нозуклуғидин бодайи лаъли ирнина қўйса,
У ерга дегинчаки борур, бори кўрунур.

* * *

Лаълинг таманносида ўз ҳолимни кўргузсам бирор,
Барча мунажжим толеъим ичра манга қон кўргузур.

* * *

Шакар ирнинг сари кўз неча боқсун,
Агар ҳеч бўлмаса кўз ҳаққи йўқму?

* * *

Кўзум тўймас неча ҳуснунгга боқсам,
Бале, ортуқси давлат кўз чиқармас.

* * *

Кел эгри ултурали, доги эгри сүзлали,
Ки сарв узра қоматинг не бало қилди жонима.

* * *

Лаълингга ақиқ ўхшамас ўз багрин этиб қон,
Яхши бўла олмас, бале, чун асли ямандур.

* * *

Шакар менгизлик ул лаб лаълу лубоб аро,
Икки ягоч фарқ десам ҳам яқин ўла.

* * *

Сўз сигмас ул огизгаки, моъул-бақо дедим,
Боқ сўз йироқлигинаки, молакалом эрур.

* * *

Кун шамъини элтурга рикобингда сабухий,
Кук пардасидин пайки сахар айлай фонус.

* * *

Баҳртек дурбор элиндин файз агар олса булут,
Лой янглиқ атласи афлок булғай гарқи об.

* * *

Эй жон, менинг тириклигим ондин дурур бори,
Уйла билмасун деб ўртада сен бир баҳонасен.

* * *

386

Ушшоқ ила ул гамза кўз учи била сўзлар,
Ошиқ кишилар ёсини мен қошида кўрдум.

* * *

Айтурлар анинг юзини кўрмакка келур ҳур,
Нетсун бу гирифторки, юз кўрмак учундур.

* * *

Оғзинг била тенглик талашур, писта уялмас,
У оғзи очуқ бойгизининг пучлуғини кўр.

* * *

Хаданги гамзасин кўргач, айтгим:
“Менинг жонимга ўт солгон сен-уқсен”.

* * *

Кун сафодин не дам урсун ой юзунг оллиндаким,
Субҳ они ҳар ҳинду қўйниндин чиқармиш норлар.

* * *

Сарнавиштим ул қаро қошдин балодур, нетайин,
Оллинда ёзганни кўрмакдин кишига чора йўқ.

* * *

Ўлтурди мураббаъ бош уза чекти балолар,
Зулфини паришонлигидин этгали шона.

* * *

Куз олига келсун қошингга эгри согинсам,
Ким қошқа согинса келур, албатта, қабоққа.

* * *

Шамъи мажлисга берур нур ул сафолиқ оразинг,
Бу масал равшандурур, ореки, ёғ-ёғқа томар.

* * *

Оби ҳаёт бирла набот огзинг оллинда,
Бири ҳаёти бўлгаю бири наботидур.

* * *

388

Ман шикаста агар жодулуқни билсам эди,
Ўзумни нома қилиб хидматингга боргай эдим.

* * *

Рақиб келгай дедим, ёр келди ёлгуз,
Ямон согинмагинча яхши келмас.

* * *

Эй ёронлар, чун кўрунмас бўлсам ул тор огзидин
Лаблариндин бу гарибнинг хун баҳосин этсангиз.

* * *

Соқиё, беҳуд бир журъа тукма жомдин,
Муҳтасиб қони тукулса яхшироқтурким шароб.

* * *

Лутфий анинг жавридин кунгли қолур, биглама,
Хотирини сақлаким, сув боруру тош қолур.

ФОРС ТИЛИДАГИ АСАРЛАРИДАН НАМУНАЛАР

* * *

Алишер Навоий устод Лутфийни форсий шеърятда ҳам шуҳрат тутганлигини алоҳида таъкидлайди:

“Форсийда қасидагўй устодлардин кўпининг мушкул шеърларига жавоб айтибдур ва яхши айтибдур. Охир умрида радифи “Офтоб” шеъри айттиким, замон шуароси барча татаббуъ қилдилар, ҳеч қайлар ва ул матлаъ айта олмади.

Эй зи зулфи шаб мисолат сояпарвар офтоб,
Шоми зулфатро ба жои моҳ дарбар офтоб¹
(“Мажолис ун-нафоис” дан)

Ғ а з а л

Эй бурда дили халқ қадди ту аз раънои,
Боз ой, ки туро зебад раъноию зебои.

¹ Сенинг тун каби сочингдан (Қуёш-юзинг) сояпарварлик касб этди, қуёш урнига ой олди.

Аз ишқ мақун гоҳе рухсораи гулгунро,
Чун рост намеояд он кор аз раънои.

Аз лаъли лабат тути ёбад ки, биёмузад
Ҳам лутфи суханрони ҳам расми шакарҳои.

Аз омаданат жонро шавқи дигараст имрӯз,
В-ей қосиди фаррухпай аз бистари, ки меои.

Э-ин гунаки ман дидам аҳволи туро Лутфӣ,
Тарсам, ки кашад охир кори ту ба савдои.

М а з м у н и :

Қаддинг раънолик билан ошиқларнинг кўнглини
ром этган (ғўзал),
Яна келгинки, раънолигу зеболик сенга ярашади.

Гоҳида ишқ (туфайли) гулдай юзунгга тегма,
Чунки раъно бўлганинг учун сенга бу иш ярашмайди.

Тути сени топсину лабинг лаълидан сўзлаш ғўзаллигию,
Шакарғуфторлик расмини ўргансин.

Бугун сенинг келишингдан жонда бошқача шавқ
пайдо бўлади,
Эй қутлуг юзли қосид, сен қайси жойдан келмоқдасан.

Эй Лутфий, мен сенинг ҳолинг бу тарздалигини кўриб,
Ишқинг оқибатда телбаликка қараб бошламаса деб
қўрқаман.

ЛУТФИЙ ВА ЖОМИЙНИНГ МУНОСАБАТЛАРИДАН ЛАВҲАЛАР

Мавлоно Лутфий ... тўқсон ёшидин тажовуз қилгонда Ҳазрат Махдуми (Жомий) отига радифи “Сухан” саж қасидае айтиб эрдик, замон хушгўйлари барча хўблукқа мусаллам туттилар ва ул ҳазрат доғи нафас бердилар ва онинг матлаи будурким:

Б а й т :

Зиҳи ҳадиси лабат қути руҳу жони суҳан
Гули руҳат чаманорои бўстони суҳан¹.

Ул ҳазрат шукргузорлик юзидин маъзират изҳори қилиб дедиларким: “бу шеърнинг силаси уҳдасидин биз чиқаолмас бизки, магар муқобалада биз ҳам қасадае сизнинг отингизга айтқайбиз” Мавлоно дедиларким “ани сизга” осон қилурбиз. Сизни кийган тунунгизни гадойлик қилурбизки, ҳулла бўлғай. Ул ҳазрат узрхоҳликлар била қисватни Мавлонога кийдурдилар.

(“Насойим ул-муҳаббат” дан)

¹ Қандай яхшики, лабингдан чиққан иборатлар руҳ озиғи, сўзнинг жонидир. Юзунг гули — сўз бўстони чаманларини безовчидир.

Мавлоно Лутфий “ўтар вақтида бу газал матлаинким, туганмайдуру эрди, васият қилдиким, ҳазрати Махдуми Нуран тугатиб, ўз девонларида битсунлар ва ул матлаъ будурким:

Гар кори дили ошиқ бо кофири чин афтад,
Беҳ з-онки ба бадхӯи бемеҳри чунин афтад.

(“Мажолис ун-нафоис” дан)

Абдураҳмон Жомий Лутфий васиятига амал қилиб, у қолдирган матлани давом эттирган. Уни тугал газалга айлантирган.

394 Кўйида Абдураҳмон Жомий девонидан ўрин олган икки забардаст ижодкор қалами билан юзага келган хотира газалининг тўлиқ матнини келтирамиз.

Гар кори дили ошиқ ба кофири чин афтад,
Беҳ з-онки ба бадхӯи бемеҳри чунин афтад.

Жое, ки бувад тобон хуршиёд мақун жавлон,
Ҳайфааст, ки аз он боло соя ба замин афтад.

Ҳар жо, ки жаҳад барқе аз оташи ишқи ту
Сад дилшударо оташ дар хирмани дин афтад.

Ишқи ту ба меҳру кин ҳарчанд, ки зад қуръа
Мушкил, ки ба номи мо жуз қуръаи кин афтад.

Меҳроби ҳузур омад маро хама абруят,
Дар вай зи хатои мо маппсанд, ки чин афтад.

Ҳар лаҳза занам оҳе бошад, ки аз ин новак,
Сайёраи идборам аз чархи барин афтад.

Ҷоми чу сухан ранад аз лаъли шакарборат,
Бар доманаш аз дийда дурҳои самин афтад.

М а з м у н и :

Ошиқ кўнглининг иши чин (гузалига) тушиб қолса,
Шу сингари бадфеъл, бемеҳрга тушгандан кўра
яхшироқдир.

Кўёш тобланиб турган ерда сен жавлон қилмай қўяқол,
Чунки у сарв қомат маҳбуб соясининг ерга тушиб
туриши ҳайфдир.

Сенинг ишқинг оташидан ҳар томонга ўт урса,
Юзлаб ошиқ кўнглидан дин хирманига ўт тушади.

Сенинг ишқинг меҳр ва кийна борасида ҳар қанча
қуръа ташласа ҳам,
Менга кийнадан бошқа қуръанинг чиқиши мушкилдир.

Сенинг эгри қошларинг бизнинг учун ҳузур меҳробидир,
Бизнинг хатоларимизни эътибор қилма.

Агар эътибор қилсанг қошинг чимрилиб қолади
(ажин тушиб қолади).

Ҳар дам оҳ тортаман, бу оҳим ўқларидан ажаб эмаски,

396

Бахтсиз юлдузлар ерга тушса (юзингни ажин босади).

Жомий қачон сенинг ширин лабинг ҳақида сўз
сурар экан,

Этагига кўзидан қимматли дурлар тўкилади
(Кўз ёшлар тўкила бошлайди).

ЛУҒАТ ВА ИЗОҲЛАР

Абтар — 1. Бахтсиз, мақсадига етолмаган. 2. Узуқ-юлуқ, паришон, вайрон.

Азбар — ёддан, ёдаки.

Азоби алим — дузах азоби.

Ано — 1. Алам, машаққат, азоб. 2. Она.

Ангиз — уйготувчи, қўзгатувчи; бошлаш; қасд.

Арус — келин, қаллиғ.

Асру — жуда, роса, ғоят.

Асмо — исмлар, отлар, номлар.

Ахтари сайёра — кезгувчи юлдуз.

Ашкол — шакллар, суратлар, жинслар.

Ашҳаб — оқимтир, кулранг тус.

Аҳсани тақвим — энг чиройли инсон расми.

Аҳсанта — яхши, жуда соз, офарин, қойил.

Аҳсанулважҳ — чиройли юз, ғўзал исбот.

Бадри дужо — қоронғу тундаги ой.

Барин — 1. Юксак, аъло, олий. 2. Каби, симон. 3. Ишонч, аминлик.

Баляят — бало, ранж, машаққат, озор, қайғу.

Басорат — кўриш, кўриш сезгиси.

Байтул-ҳазан — гам уйи, гамхона, кулба.

Беинфиол — хижолатсиз.

Беш — ортиқ, купроқ.

Байайниҳи — айнан, худди, сингари, шундоққина.

Биҳил — маъзур, кечирилган.

Боб — 1. Эшик. 2. Мувофиқ. 3. Устоз, пир. 4. Китоб қисмлари.

Бойғизи — қуруқ мақтанчоқ, ҳовлиқма.

Булгоғ — туполон, гавго, фитна.

Буроқ — от, улов.

Бурҳон — исбот, ҳужжат.

Бусоқ — бусаға, остона.

Важҳи ҳасан — гузал чеҳра, яхши баҳона.

Вазойиф — (бирлиги — вазифа). Вазифалар — маошлар, ойликлар, хизмат ҳақлари, машгулотлар.

Валвала — таҳлика, галва, гала-гули.

Валоят — валилик, диний қаромат қила олиш.

Вараъ — манъ қилинган ишлардан чекиниш, нарҳезкорлик.

Ваҳдат — бирлик, яккалик, ягоналик.

Вирд — муттасил айтиладиган, тинимсиз гапириладиган.

Во — очиқ.

Вом — қарз, бурч.

Гила — гина.

Гушмол — қулоқ бураш; жазо, танбех.

Дагул — эмас.

Даранг — пайсал, орқага ташлаш, сусткашлик.

Дарёбламоқ — йўқламоқ, сўроқламоқ.

Дият — қасос.

Дурандеш — узоқни ўйлайдиган.

Дурри галтон — йирик юмалоқ жавоҳир.

Ҷабин — манглай, пешана.

Ҷавор — қушни ер, яқини, ёни, атрофи.

Ҷалодат — мардлик, ботирлик, жасорат.

Ҷамъиуш шамс вал-қамар — қуёш ва ойнинг қушилиши.

биргалиги.

Ҷаъд — соч урими.

Ҷубба — хашаматли узун тун.

Ҷузв — булак, парча, қисм, ҳисса.

Ҷурм — гуноҳ, жиноят.

Зақан — ияк чуқурчаси. бақбақа.

Зону — тиз, тизза.

Зужож — 1. Шиша. 2. Шиша қадах, идиш. 3. Қандил.

Ибтидо — бошламок, киришмок.

Иёдат — беморни йўқлаш; касални ёки кекса кишини қургани,
ҳол сўрагани бориш.

Имсок — хасислик, қитмирлик.

Инфиол — хижолат, уят.

Ири — лаб, дудоқ.

Ирсол — юбормоқ, жўнатмоқ (хатни).

Иттило — огоҳлик, воқиғлик, хабардорлик, билишлик, тушуниш.

Иқд — тизим, шода.

Иқтидо — эргашиш.

Кабки дарий — тоғ каклиги.

Кавн — борлик, мавжудлик, дунё.

Кож — шапати, тарсаки.

Лайлатул меърож — кукка кутарилиш кечаси.

Лайл — тун, кеча, оқшом.

Лиқо — юз, чеҳра.

Ложарам — айнан: гуноҳсиз, несиз, шубҳасиз.

Ломакон — йўқ макон, номавжуд манзил.

Лоязол — абадий, сўнгги йўқ, ниҳоясиз.

Логар — ориқ.

Мабдаус сувар — суратларнинг кўриниши, расмларнинг келиб чиқиши.

Мавти аҳмар — қизил ўлим.

Мавқуф — тўхтатилган, боғли.

Мағас — пашша, чивин.

Мазод — кимошти усулида қилинадиган савдо-сотди.

Малакул мавт — улим малаги, Жабраил.

Малул — малолланган, қайғули, гамгин.

Маншур — фармон, ёрлик, ёйилган, тарқатилган.

Мансух — бекор қилинган, рад этилган.

Маоф — авф этилган, гуноҳи кечирилган.

Маснад — суянчиқ, тахт, ҳукмдорлик ўрни.

Масойил — (бирлиги — масала). Масалалар.

Махлуқот — (бирлиги — халқ). Яратилган нарсалар, одамлар.

Маҳи чорда (чордах) — ун тўрт кунлик ой (тулин ой).

Менгизлик — каби, сингари.

Молик рикоб — узанги тутувчи, хизматкор, мулозим.

Мосадақ — тасдиқловчи, далолат қилувчи, тўғри келадиган.

Моъуй-бақо — боқийлик.

Мубин — очиқ, равшан, аниқ.

Муважжах — маъқул, мақбул, аниқ, ёрқин, ёқимли.

Мудаввар — доира, айлана, юмалоқ.

Муддаий — даъвогар.

Мудово — даволаш.

Музмар — қушилган, аралаштирилган.

Мукаррам — такрор, қайта-қайта.

Мултамас — илтимос, суроқ.

Мунир — нури.

Мункир — инкор этган, тан олмаган киши.

Мунтаҳо — сунгги, охирги, чеки, ниҳоя.

Муояна — аниқ, очиқ.

Мусаввар — расми, чизилган, суврат.

Мусаллам тутмоқ — тан бермоқ, қойил булмоқ.

Мустақим — тўғри, тузук, рост, ҳалол, бир ерда турғун.

Мушобиҳ — ўхшаш, тенг, мисл.

Муътақид — эътиқод қилувчи, эътиқодли, ихлосли.

Муқаддар — тақдир қилган, тақдирдаги.

Муқассир — қусурли, нуқсонли, камчиликли, айбдор, гунохкор.

Муқтадо — бўйсунилган, эргашилган.

Муфлис — камбагал, бечора.

Муҳриқ — куйдирувчи, оловли, қайноқ.

Муҳтасиб — шариатга хилоф ишларни текширувчи, бозордаги тош-тарози ва нархларни назорат этувчи, эҳтисот этувчи.

Муйшикоф — айнан: қил ёрувчи; нозик тушунувчи, зукко, доно.

Муқбил — иқболли, бахтли.

Навола — инъом, ҳадя, насиба, хисса, лукма, зувала.

Наййир — порлоқ, нур сочувчи, нурли.

Нанг — ор, номус, уят.

Нақди қалб — угирлик мол.

Нагу — нега, нима учун.

Нигин, нигина — узук.

Ниёз — утинч, илтижо, ёлвориш.

Ноб — тоза, тиниқ, сара.

Ноком — бахтсиз, шурлик.

Нор — 1. Олов. 2. Анор. 3. Дузах. 4. Икки ўрқачли туя.

Нофаржом — бефойда, сунгги яхши бўлмаган, натижасиз.

Нури басар — кўз нури.

403

Олмое — беҳуда, уринсиз; сувда кувишиши ўйини.

Омоч — нишона, ўқ отиш учун нишон тахта.

Ос — 1. Буйруқ феъли. 2. Териси мўйнали кундузсимон хайвон.

Осиг — фойда, наф.

Пайваста — 1. Тинимсиз, узлуксиз. 2. Туташ.

Пайк — хабарчи, элчи, қосид.

Пайкон — камон ўқи учудаги бошоқсимон металл.

Пешкаш — тортиқ, тухфа, совга.

Равза — 1. Боғ, жаннат боғи. 2. Сағана.

Раҳил — кучиш, жунаб кетмоқ. Мажозан: улим.

Рожиуз замир — аслига қайтувчи, ўзига қайтувчи, манбага қайтадиган.

Рикоб — узанги.

Сало — жар, чақирик, муружаат.

Салосил — (бирлиги — силсила). Занжирлар.

Салоҳ — яхшилик, тўғрилиқ.

Сам — заҳар, оғу.

Самин — қимматбаҳо.

Самар — мева, ҳосил.

Самоъ — эшитмоқ, тингламоқ, қулоқ солмоқ.

Сард — совуқ.

Сарафканда — боши эгик, хижолатли.

Сақим — носог, хаста, бемор; қинғир, сохта.

Сафина — кема; шеърлар туплами.

Саҳр — осон, жун.

Саҳиҳ — соғлом, тўғри, хатосиз, дуруст.

Саҳл — осон, енгил, қулай, арзимас.

Сипос — мақтов, миннатдорчилик.

Сирож — 1. Чироқ. 2. Ёруғлик, нур.

Сойил — гадо, тиланчи.

Сол — 1. Ёил. 2. Қамиш боғларини туташтириб сувда сузиладиган мослама, 3. Буйруқ феъли.

Солик — бирор диний мазҳаб (суфийлик) вакили.

Соро — сара, соф.

Соҳат — майдон, кенг жой.

Соғар — 1. Қадаҳ, пиёла. 2. Май.

Суд — фойда, баҳра, наф.

Сумансо — ёсумансимон, жасминсимон.

Сумансоид — билаги сумандай, яъни, оқбилак.

Тажалли — жилва, жилваланмоқ, яркирамоқ.

Танг — 1. Тенг. 2. Тор.

Таматтуъ — баҳраланиш, фойдаланиш.

Тасхир — 1. Эгаллаш. 2. Дуо билан банд этиш.

Татаввул — узалган, узайган.

Тафарруж — сайр.

Тафриқа — гавго, туполон.

Тахмир — қориштириш, аралаштириш.

Тобуқ — буйсуниш, итоат; ҳузур, олд, хизмат.

Томуқ — дузах.

Тоғитмоқ — тузгитмоқ, сочмоқ, титмоқ, паришон қилмоқ.

Тунги шакар — шакар халтаси.

Турбат — 1. Қабр. 2. Қабрга қўйиладиган ёдгорлик.

Турки хито — Хитой гузали.

Турра — соч, кокил, соч ўрими.

Турунж — лимон.

Тўпчи — тугма.

Уйи — уха, уйқуга кет.

Улви — юксак, юқори, олий, баланд.

Унноб — чилонжийда.

Усрук — маст. Мажозан: шахло.

Утмоқ — ютиб чиқмоқ (ўйинда).

Уқда — тугун, банд, чигал; алоқа, боғланиш.

Фазойил — (бирлиги — фазл). Фазилатлар, яхши феъл-атворлар.

Фарзи айн — ижроси шарт бўлган ишлар.

Фарсуда — чирик.

Фархунда фол — эзгу башорат, яхшиликка йўймоқ.

Фасоҳат — сўзнинг равшан ёқимлилиги, услубининг чиройлилиги.

Филфил — қалампирмунчоқ.

Филҳол — дарҳол, шу заҳоти, тез, шу онда.

Ховар — шарқ. Офтоби ховарий — шарқ қуёши.

Хома — қалам, қамиш ручка.

Хорхор — иштиёқ, эҳтиросли согинч.

Хужаста — қутлуг, муборак, бахтли.

Човлиқ — овози ҳайбатли, қичқариқли.

Чокар — хизматкор.

Шабистон — тунги ётоқ.

Шабиҳ — ухшаш, монанд, мисл.

Шаммае — озгина, бир озгина, жиндаккина.

Шаст — қармоқ.

Шишламоқ — сихга тортмоқ.

Шойиста — арзанда, арзирли.

Шукуфа — чечак, гул.

Эврулмоқ — айланмоқ, тасаддук бўлмоқ, гирдикапалак бўлмоқ.

Эмгак — 1. Машаққат, меҳнат, азоб. 2. Эмаклаш.

Ятим — 1. Етим. 2. Хизматкор. 3. Безори, чапани. 4. Катта, йирик.

Угуш — куп, мул, жуда.

Уфтанмоқ — хижолат бўлмоқ., уялмоқ, тортинмоқ.

Уғон — худо, тангри, оллоҳ.

Қавофи — қофия.

Қаро чин — мажозан: қора соч.

Қатоғир — ортидан эргашавериш, орқасидан таъқиб этиш.

Қиймоч — хумор, шаҳло.

Қийлу қол — гап-сўз.

Қирон — яқинлашиш, бирлашиш, икки юлдузнинг бир бурж
(зодиак)да кўриниши.

Куллоб — 1. Қармоқ. 2. Сиртмоқ. 3. Мажозан: соч.

Қоба қавсайн — икки ёй оралиги, икки ёй оралигича.

Қур — милтиқ дори (порох); иссиқ кул.

Гаммоз — 1. Гамза қилувчи. 2. Сир очувчи.

Гизола — кийик.

Голия — мушк ва анбардан ясалган хушбўй модда.

Ҳавл — қўрқув, даҳшат.

Ҳаводор — харидор, мафтун, талабгор, ошиқ.

Ҳадаф — нишон, белги. Ўқ отиладиган нишон.

Ҳифз — сақламоқ, асрамоқ, паноҳига олмоқ.

Ҳожиб — эшик оғаси, хон ёки амир иш юритувчиси.

Ҳойил — 1. Тусик, орага тўсилган парда. 2. Қурқинчли, дахшатли.

Ҳосид — ҳасадчи.

Ҳуббул ватан — ватан севгиси, севимли ватан.

Ҳумом — бирор ишга уриниш.

Ал окилу камфиҳул ишора — арабча мақол: ақли кишига ишора кифоя.

Афридун — “Фаридун” сўзининг вазн тақозосига кўра ўзгарган шакли. Фаридун афсонавий қаҳрамондир. У адолатли подшо сифатида Фирдавсий “Шоҳнома” сида шаклланган образдир.

Бобул — Ироқда қадимги замонда шуҳрат қозонган бир шаҳар.

Вомиқ — Форс-тожик шоири Унсурийнинг “Вомиқ ва Узро” номли ишқий романтик достонининг бош қаҳрамони, йигит.

Зуҳал — Кайвон юлдузи, Сатурн планетаси.

Зуннор — Муслмон мамлакатларида ўтмишда бошқа диндаги кишилар боғлаб юрадиган тизимча-чилвир.

Исо фалакка ошти... — теологик (диний) афсоналарга кўра, гуё Исо Масих санамга парчинланганда ўлмаган, балки дуо ўқиб, осмонга кўтарилиб кетган эмиш.

Найсон — апрел ойига тўғри келадиган эски ой номи, Найсон серёмгирлиги билан ажралиб туради.

Норван — хушқомат ва сербарг бир дарахт.

Оҳанги ироқ — бу иборада сўз ўйини қўлланилган. “Ироқ” оҳанги, куйи ва Ироқ шаҳрига томон йўл олиш. Ироққа кетиш.

Салмон — машҳур форс-тожик шоири Саъд Салмон Соважий

Салсабил — афсонавий жаннатдаги булоқ.

Сарой — Муғуллар хонлиги пойтахтлари Сарой Боту ва Сарой Берка назарда тугилади. Сарой ҳозирги Астраханга яқин шаҳар эди.

Сафина — 1. Кема, қайиқ. 2. Асарлар, китоблар.

Сухайл — юлдуз, планета.

Тўқтамиш — бу сўз қатнашган мисрада сўз ўйини бор: Тўхтаган ва Тўхтамиш (хон) маънолари назарда тугилган.

Улугбекхон — XV асрнинг биринчи ярмида яшаган ва Мовароуннаҳрда ҳукмронлик қилган буюк астроном.

Фаранг — 1. Европали. 2. Европа.

Хизр чашмаи ҳайвони — Хизр обиҳаёт чашмаси. Ҳайвон тириклик демакдир.

Хутан — Синцзян (Уйғуристон)даги вилоят.

Чин бут” — бу ерда: гузал, севгили маъноларига эга.

“Қонуни” шифо — Абу Али Ибн Синонинг “Ал Қонун фит-тиб” номли монументал асари назарда тугилади.

Хайбар — Арабистондаги машҳур бир қалъанинг номи.

Ҳижоз — 1. Арабистондаги бир шаҳар. 2. Куйнинг номи.

МУНДАРИЖА

Лутфий ҳақида суз	4
Дебоча.....	13
Ҳамд	14
Наът	15
Шоҳруҳ Мирзога қасида	18
Ғазаллар	22
Рубойлар	355
Туюқлар	372
Қитъалар	379
Фардлар	383
Форс тилидаги асарларидан намуналар	390
Лутфий ва Ҷомийнинг муносабатларидан лавҳалар	393
Лугат ва изоҳлар	397

Адабий-бадний нашр

Лутфий

ДЕВОН

Муқова ва дизайн *Шухрат Мирфайёзов*

412

Муҳаррир *Носир Жураев*
Тех. муҳаррир *Татьяна Смирнова*
Мусаҳҳиҳ *Дано Туйчиева*
Саҳифаловчи *Акмал Сулаймонов*

Нашр. лиц. № 154. 14.08.09. Босишга 26.11.12 й.да рухсат этилди.

Бичими 60x100 ¹/₁₆. AcademyTAD гарнитураси.

Офсет босма. 28,58 шартли босма тобоқ. 16,96 вкл. нашр тобоғи.

Адади 500 нусха. 497 рақамли буюртма.

Баҳоси шартнома асосида.

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигининг
Гафур Гулом номидаги нашриёт-матбаа ижодий уйида чоп этилди.
100128. Тошкент. Шайхонтохур кучаси, 86.

Телефон: (371) 241-25-24, 241-48-62, 241-83-29

Факс: (371) 241-82-69

www.gglit.uz e-mail: iptdgulom@sarkor.uz, info@gglit.uz

ISBN 978-9943-03-470-9

9 789943 034709

